

Årsrapport 2022

— Saman for ein enklare digital kvardag

Innhold

	1 Melding frå leiaren	I si melding frå leiaren gir konstituert direktør Frode Danielsen si overordna vurdering av den samla mål- og resultatoppnåinga, utfordringane og prioriteringane til Digdir i 2022.	Side 2
	2 Introduksjon til verksemda og hovudtal	2022 vart eit år prega av endringar og tøffare rammer. Trass i utfordringane, leverte motiverte tilsette godt og sikra at Digdir gjekk inn i 2023 med høg fart. Organisasjonen jobbar no i tverrfaglege leveranseområde og produktgrupper kor samarbeid med andre verksemder er avgjerande, men Digdir er fortsatt i ein byggefase. Målet er å sikre at Digdir jobbar kundeorientert og utnyttar den samla kompetansen best mogleg.	Side 7
	3 Aktivitetar og resultat i 2022	Vi vurderer den samla måloppnåinga som god. Året vart prega av endring og tøffare rammevilkår, men også høg aktivitet og fart inn i 2023. I kapittel 3 presenterer vi først vår samla vurdering av måloppnåinga. Deretter presenterer vi Rikets digitale tilstand og status på handlingsplanen for regjeringa og KS sin digitaliseringsstrategi, som er vår overordna vurdering på status for digitaliseringa. Vi presenterer sju fagrekneskap kor vi gjer greie for måla, resultatata, utfordringane og planane på Digdir sine fagområde i 2022. Til slutt gjer vi greie for ressursbruken og gir ei samla oversikt over oppdraga våre i 2022.	Side 22
		3.1 Samlet vurdering av måloppnåelse 3.2 Rikets digitale tilstand 3.3 Fagområder 3.4 Redegjørelse for ressursbruk 3.5 Status på oppdrag i tildelingsbrevet 3.6 Bærekraft	Side 23 Side 25 Side 47 Side 86 Side 91 Side 94
	4 Styring og kontroll i verksemda	I kapittel 4 gjer vi vår overordna vurdering av styring og kontroll i Digdir, som viser at vi har tilfredsstillande styring og kontroll som er tilpassa størrelsen, oppgåvene og risikoen til verksemda. Vi oppnådde alle vesentlege mål i 2022. Vi presenterer også våre mål, resultat, utfordringar og planar for arbeidet med HR, kommunikasjon og sikkerheit og beredskap.	Side 99
	5 Vurdering av framtidsutsikter	Les Digdir si vurdering av utfordringane, moglegheitene og endringsbehova vi ser på digitaliseringsområdet framover, og få innsikt i korleis vi tenker å jobbe og prioritere for å rigge Digdir for komande utfordringar og oppgåver.	Side 121
	6 Årsrekneskap 2022	Digdir er ei bruttobudsjettert verksemd under Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD). Rekneskapen er ført etter kontantprinsippet og er gjeven i samsvar med retningslinene for økonomistyring i staten, rundskriv R-115 frå Finansdepartementet og krav frå vårt departement. Vår vurdering er at årsrekneskapen gir eit dekkande bilete av Digdir sine disponible løyvingar, rekneskapsførte utgifter og inntekter.	Side 130

KAPITTEL 1

Melding frå leiaren

I si melding frå leiaren gir konstituert direktør Frode Danielsen si overordna vurdering av den samla mål- og resultatoppnåinga, utfordringane og prioriteringane til Digdir i 2022.

”

Gjennom året vart det klart at vi gjekk tøffare tider i møte, og det utfordrar utan tvil digitaliseringsakta. I tøffare tider ser vi verdien av felles økosystem for digital samhandling og tenesteutvikling, der aktørane utviklar og forbetrar samhandlingsevna gjennom å dele ressursar og skape løysingar saman.

Leikanger, 15. mars 2023

Frode Danielsen
Konstituert direktør

Vi som har jobba med digitalisering ei stund, veit at endring er det normale. 2022 vart eit år prega av store endringar for Digdir. Trass i interne endringar, og at rammevilkåra har blitt endå tøffare, heldt vi trykket på moderniseringa av kritisk infrastruktur for samfunnet. Digdir tok utfordringa igjen – og sikra full fart inn i 2023.

Det er kanskje fort å tenke at Digdir, regjeringa sin spydspiss for digitaliseringa, står litt handlingslamma tilbake når direktøren og fleire i toppleiinga sluttar på kort tid og budsjetta ikkje står til oppgåvene. Men denne årsrapporten viser eit anna resultat. Den viser at dyktige og ambisjose tilsette, i tett samarbeid med mange andre statlege, kommunale og private aktørar, fann løysingar saman. Internt omprioriterte vi knalltøft og prestisjelaust for å sikre nok trykk på det mest kritiske. Saman med Skate har vi snakka høgare enn nokon gong før om kva som trengs. 2022 har vist at i tøffe tider er det tid for lagspel.

Som ny fungerande direktør for Digdir er eg imponert over tilsette og samarbeidspartnarar, men eg er ikkje overraska. Gjennom pandemien har vi styrka samhandlinga og vist evne til å finne konkrete løysingar raskt og effektivt saman. Fine ord kjem vi langt med, men resultatata talar for seg sjølv. Digdir er ikkje på pause.

Fullt trykk på arbeidet med å modernisere ID-porten og Altinn

Digdir gjennomfører to av dei mest komplekse teknologiprojekta i offentleg sektor, samstundes med at fellesløysingane blir nytta av meir enn 12 000 offentlege digitale tenester kvar dag. Grunna gamal og

utgåande teknologi er modernisering naudsynt for å oppretthalda sikkerheit og stabilitet for tilnærma alle digitale tenester frå det offentlege. Moderniseringsarbeida er særleg komplekse og har høg risiko fordi arbeidet må gjennomførast samstundes med at tenestene som nyttar dagens infrastruktur skal fungere som normalt.

I 2022 intensiverte Digdir arbeidet med moderniseringa av ID-porten, som er ein føresetnad for all digitalisering i Noreg. På seks år har bruken av den samfunnskritiske løysinga blitt meir enn tidobla. Sjølv om veksten i bruk var mindre i 2022 enn gjennom pandemiåret 2021, tek mellom 1 000 og 2 000 nye offentlege tenester i bruk fellesløysingane i 2023 og åra framover. Det er kritisk å fornye den teknologiske plattformen for å ruste Noreg for framtida.

Det andre teknologiprojektet er "nye Altinn", som er ei samfunnskritisk løysing for store delar av offentleg sektor og næringslivet. I 2022 har vi styrka laget for å kome i mål med overgangen frå gamle til nye Altinn innan fristen juni 2025. Samarbeidet med verksemdene som har tenester i Altinn som må flyttast dei neste to åra er avgjerande, og vi samarbeider tett for å kome i mål med jobben og sikre at vi har rammer for å gjere det naudsynte løftet.

Når vi ikkje "fornyingsfristane», vil det bli dobbeltkostnadar for Digidir og samfunnet på fleire titals millionar kroner ekstra i året, sikkerheita i meir enn 12 000 offentlege tenester blir svekka, og vi risikerer at fellesløysningane ikkje klarer å følge teknologiutviklinga og blir mindre relevante. Fellesløysingane er sentrale for å legge til rette for effektiv og sikker digitalisering i tida som kjem. Gjennom stramme prioriteringar har Digidir i 2022 halde framdrifta i kritisk moderniseringsarbeid. For å kome i mål, treng vi auka satsing på fellesløysingane.

Klar bekymringsmelding frå Skate

Eg har stor forståing for at det er tøffare tider for alle. Vi i Digidir snur kvar stein og gjer alt vi kan for å forvalte våre ressursar til beste for samfunnet. I 2022 omprioriterte vi knallhardt for å få til det mest kritiske i trongare tider. Ein konsekvens av det var – og er – at vi har lite rom for andre Digidir-oppgåver og nytvinklingsprosjekt. Det er kritisk å sikre den digitale grunnmuren for samfunnet, og vi har ei plikt til å seie frå om kva som trengs. Difor sendte Digidir og Skate ei bekymringsmelding og klar tilråding til regjeringa i 2022:

"Bruken av alle fellesløysningar har økt betydelig de siste årene, noe som medfører økte drifts- og forvaltningskostnader hos alle eiere av fellesløysningane. Når Digidir og andre forvaltere av fellesløysningar ikkje har tilstrekkelige budsjetttrammer til å forvalte og videreutvikle fellesløysningar slik offentlig sektor har behov for, vil det redusere måloppnåelsen i regjeringens og KS sin digitaliseringsstrategi. Samtidig vil kostnadene, risiko for nedetid i tenester og manglende måloppnåelse øke hos hver enkelt virksomhet som bruker fellesløysningane.

Skate mener at det i fremtidige budsjetter er behov for en tydelig satsning på digitale fellesløysningar. Dette er en digital infrastruktur både statlige virksomheter og kommuner er avhengig av for å utvikle egne tenester samt sammenhengende digitale tenester for innbyggere, næringsliv og frivillig sektor i hele landet. Digitale fellesløysningar er en forutsetning for rask, effektiv og brukervennlig digitalisering."

I 2022 viste vi krafta i samarbeid og felles økosystem

Pandemien viste oss kva vi kan oppnå når vi samarbeider på tvers av verksemder og sektorar. Denne erfaringa og tilliten kunne vi bygge på då krigen braut ut i Ukraina i februar. I april fekk Digidir oppdraget med å få på plass eID slik at flyktingane frå Ukraina så raskt som mogleg skulle kunne ta i bruk offentlege digitale tenester. Vi jobba tverrfagleg på tvers av offentlege og private samarbeidspartar slik at flyktingane fekk eID og støtte til å ta i bruk digitale tenester.

Gjennom året vart det klart at vi gjekk tøffare tider i møte, og det utfordrar utan tvil digitaliseringstakta. I krevande tider ser vi verdien av felles økosystem for digital samhandling og tenesteutvikling, der aktørane utviklar og forbetrar samhandlingsevna gjennom å dele ressursar og skape løysingar saman. Fellesløysingane er éin type ressursar, andre er standardar, beste praksis og prinsipp. Som både pandemien og Ukraina-samarbeidet viste, er vårt felles økosystem ein del av det digitale immunforsvaret til Noreg.

Deling og bruk av data er avgjerande for å oppnå samanhengande tenester for brukarane. I 2022 har Digidir hatt fokus på å spreie kunnskap om juridiske, teknologiske og forretningsmessige forhold rundt datadeling. Saman med samarbeidspartar har vi gjennom løysingar og

samhandlingsarenaer lagt til rette for meir deling og gjenbruk av data. Auka tilgang til data er naudsynt for å hente ut effektar og nytte av ny teknologi i framtida. Også i åra som kjem skal Digdir spele ei sentral rolle for at samfunnet effektivt og trygt kan skape verdiar ved bruk av data som det offentlege har.

Samarbeid som ressurs og innovasjonskraft kom tydeleg fram då Digdir og Noregs Bank inviterte til idemyldring om digitale sentralbankpengar med påfølgande hackathon i november. Meir enn 100 deltakarar kom fram til 12 eksempel på kva eksisterande problem digitale sentralbankpengar kan løyse, og kva nye moglegheiter det kan gi samfunnet. Vi treng fleire slike initiativ, med innovation@digdir i spissen.

Arbeidet med digitalisering i EU påverkar Noreg i stor grad, og Digdir har ei viktig koordineringsrolle. I 2022 har Digdir saman med Innovasjon Noreg og Forskingsrådet jobba med å sikre best mogleg oppfølging av DIGITAL Europa programmet. Dette arbeidet er viktig for å sikre at digitaliseringa i Noreg heng saman med resten av Europa og at vi kan dra nytte av investeringar som blir gjort i EU. Vi jobbar også strategisk inn i det nordisk-baltiske samarbeidet for å oppnå god digital samhandlingsevne der vi legg til rette for å dele data mellom landa. Andre viktige område er felles tilnærming til regelverk, standardar og infrastruktur. Mot tampen på året fekk vi ei gledeleg nyheit som vi kan vere stolte av og sjå fram til: Gjennom det Nordisk-Baltiske eID-konsortiet (NOBID) skal Noreg og Digdir samarbeide med fem andre land om å utvikle ein storskalapilot av betalingsløysingar for EU si digitale lommebok.

Betre digitalisering reduserer digitalt utanforskap

I 2022 kom også den viktige utfordringa med digitalt utanforskap med full styrke inn i samfunnsdebatten. Digitalisering må sikre at alle kan vere med. Løysinga er ikkje å fikse brukaren, dei som fell utanfor. Det finst heller ikkje berre eitt svar. Men: løysinga er ikkje mindre digitalisering, men betre digitalisering. I 2022 rulla Tilsynet for universell utforming av ikt ut ei ny tilgjengelegheitserklæring for nettstader, som er ein sjølvdeklarasjon som viser i kva grad ei verksemd sin nettstad etterlever krava til universell utforming av ikt.

Digdir har i 2022 saman med KDD jobba fram utkast til strategi for eID i offentleg sektor. Eit viktig område i strategien er å redusere digitalt utanforskap ved at alle har tilgang til ein eID som kan nyttast for å nå offentlege tenester, og at det blir oppretta gode løysingar for fullmakt og representasjon for dei som ikkje kan eller vil nytte digitale tenester sjølv. Strategien set viktige retningsval og peiker i ei retning der målet er at alle skal bli inkludert i det digitale samfunnet.

Samanhengande tenester er nøkkelen til å skape éin digital offentleg sektor. Det krev – og vil krevje – mykje brukarinnsikt og dialog med dei reelle brukarane. Vi hadde også tett kontakt med dei ulike ansvarlege for livshendingane, og Digitaliseringsrådet møtte og ga råd til to av dei. Mot slutten av 2022 starta Digdir det tverrfaglege arbeidet med heilheitleg informasjon, som handlar om at innbyggjarar og næringslivet skal møte éin digital offentleg sektor, ikkje mange, og korleis dei enklaste råd skal finne det dei treng, forstå det dei finn og få gjort det dei skal.

Tøff arbeidsmarknad, enda tøffare tilsette

Gjenopninga etter pandemien i 2022 har vore positiv for Digdir, som framleis er i byggefasen. Vi ser positive effektar av at vi kunne møtast igjen på tvers av avdelingar, fag, lokasjonar og verksemder. Fjernarbeid fungerer godt, men det er likevel avgjerande at folka våre får etablert og utvikla personlege relasjonar ved å møtast fysisk. I 2022 la vi stor vekt på trivselstiltak som har gitt effekt. Endringsmålingane viser at dei tilsette trivst og har høgt engasjement, at leiarane gjer ein god jobb og at den nye, hybride arbeidskvardagen fungerer godt.

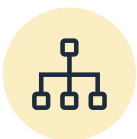
Arbeidsmarknaden var spesiell i 2022. Som mange andre verksemder opplevde Digdir unormalt høg turnover, primært i Oslo, som låg på heile 18 prosent. Likevel har vi klart å halde trykket og farten oppe, og vi har samstundes hatt høg kvalitet på leveransane. Det fortener dei tilsette og leiarane ein skikkeleg klapp på skuldra for. Vi har aktive tiltak som gjer meg trygg på at vi klarer å behalde og rekruttere framover.

Høg fart inn i 2023

Dei krevjande omprioriteringane vi måtte gjere i midten av 2022, gjorde at farten på andre område vart redusert ei stund. Gjennom hausten, trass i store endringar og høg turnover, klarte vi å sette opp farten igjen. Vi gjekk ut av 2022 og inn i det nye året med stort trykk og så høg fart at vi må bremse mot sommaren om vi ikkje får utvida rammer for å gjennomføre vårt kritiske moderniseringsarbeid på fellesløysingane. Vi har, etter mi meining og med tal som grunnlag, styrka Digdir som premissgivar den siste tida – i nært samarbeid med Skate. Ein stor takk til dei viktige samarbeidspartnarane for året som gjekk. De er avgjerande for at Digdir skal lukkast.

Digitalisering er ein lagsport. Og i tøffe tider treng vi heile laget. Vi er klare for 2023!

KAPITTEL 2

Introduksjon til verksemda og hovudtal

2022 vart eit år prega av endringar og tøffare rammer. Trass i utfordringane, leverte motiverte tilsette godt og sikra at Digdir gjekk inn i 2023 med høg fart. Organisasjonen jobbar no i tverrfaglege leveranseområde og produktgrupper kor samarbeid med andre verksemdar er avgjerande, men Digdir er fortsatt i ein byggefase. Målet er å sikre at Digdir jobbar kundeorientert og utnyttar den samla kompetansen best mogleg.

Dette er Digdir

Digdir skal vere regjeringa sitt fremste verktøy for effektiv og samordna digitalisering av offentleg sektor, og av samfunnet for øvrig, irekna å bidra til digitalisering i næringslivet.

Regjeringa har ein ambisjon om at offentleg sektor i Noreg skal vere verdslende på digitalisering. Det skal mellom anna skje gjennom fellessatsingar og tenester for å skape éin felles digital offentleg sektor. Det inneber at staten, kommunane og heile forvaltningsapparatet skal samarbeide med næringslivet og frivillige organisasjonar, slik at vi – saman – kan utnytte dei moglegheitene digitalisering gir oss og kan skape.

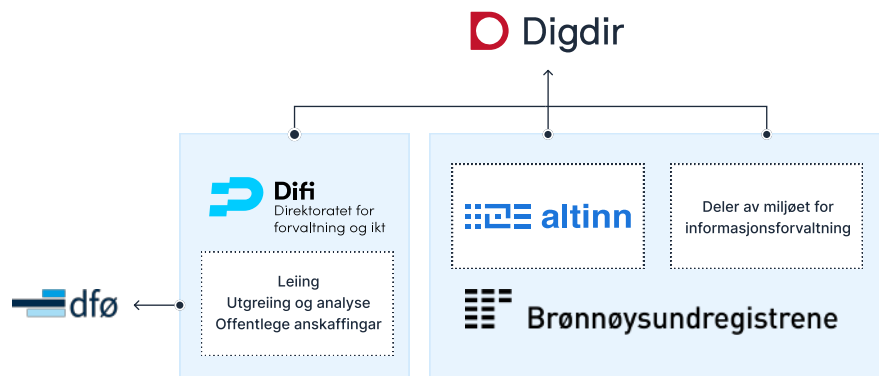
Digdir si rolle er å trekke utviklinga i den retninga som tener fellesskapet best. Digdir skal også sørge for at Noreg handterer utfordringane digitaliseringa kan medføre, til dømes på informasjonssikkerheit og personvern. Og ikkje minst: Digitalisering handlar ikkje berre om teknologi, men minst like mykje om menneska teknologien skal fungere for.

Innbakt i regjeringa og KS sin ambisjon ligg det difor ein klar marsj-ordre til Digdir om å legge til rette for og skape gode møte mellom teknologien og menneska, anten dei er innbyggjarar, frå næringslivet eller representerer ein frivillig organisasjon.

Samfunnsoppdraget til Digdir er å vere regjeringa sitt fremste verktøy for raskare og meir samordna digitalisering av samfunnet – sjølvst i tett samarbeid med mange andre aktørar i både offentleg og privat sektor.

Alt dette ligg i Digdir sin visjon: **Saman for ein enklare digital kvardag.**

I praksis inneber det eit omfattande sett av oppgåver, tenester og ansvarsområde, som vart samla under same paraply då Digdir vart oppretta 01.01.2020. Då gjekk Altinn og deler av fagmiljøet for informasjonsforvaltning i Brønnøysundregistra og deler av det tidlige Direktoratet for forvaltning og ikt (Difi) saman for å danne spydspissen i Noreg på digitalisering. Samtidig vart avdeling for leing og avdeling for utgreiing og analyse overført frå Difi til Direktoratet for økonomistyring, som skifta namn til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Frå 1.9.2020 vart også avdeling for offentlege anskaffingar overført frå det nye Digitaliseringsdirektoratet til DFØ.

Verdiane våre

Verdiane påliteleg, inkluderande og uredt er dette som skal kjenneteikne Digdir i alle rollene vi har og arbeidsoppgåvene vi utfører.

Verdien **påliteleg** handlar blant anna om at du kan stole på at vi leverer som forventa, følger opp beslutningar og tek ansvar for helskapen.

Verdien **inkluderande** handlar til dømes om at vi er ein arbeidsplass med plass for alle, jobber prestisje-laust saman med kvarandre og andre, set pris på andre sin kompetanse — og at vi feirar kvarandre.

Verdien **uredt** handlar til dømes om at vi tør å utforske ukjent terreng, at vi tør å utfordre — og å bli utfordra, og at vi er ambisiøse på eigne og kvarandre sine vegner.

Digdir sine roller og oppgåver

Premissgivar

Som premissgivar legg vi premissa, samordnar, gjer råd og er pådrivar for digitalisering

- Gir regjeringa faglege råd om politikktutvikling
- Utviklar styrings- og finansieringsmodellar som fremmar digitalisering
- Vidareutviklar felles økosystem
- Skaper nye tenester gjennom meir og sikker deling og bruk av data
- Leiar og er sekretariat for Skate
- Samordnar og rettleiar offentlege verksemder på informasjonssikkerheit
- Utviklar eit digitaliseringsvennleg regelverk som fjernar hindringar og set fart på digitaliseringa

Iverksettar

Som iverksettar set vi i verk tiltak, prosjekt og handlingsplanar i tråd med vedteken politikk

- Realiserer livshendingane og skapar nye samanhengande tenester
- Konkretiserer strategiar og utviklar metodeverk
- Forvaltar støtte- og stimuleringsordningar som Medfinansieringsordninga, StimuLab og andre verkemiddel
- Er sekretariat for Digitaliseringsrådet og Arkitektur- og standardiseringsrådet

Tilsyn

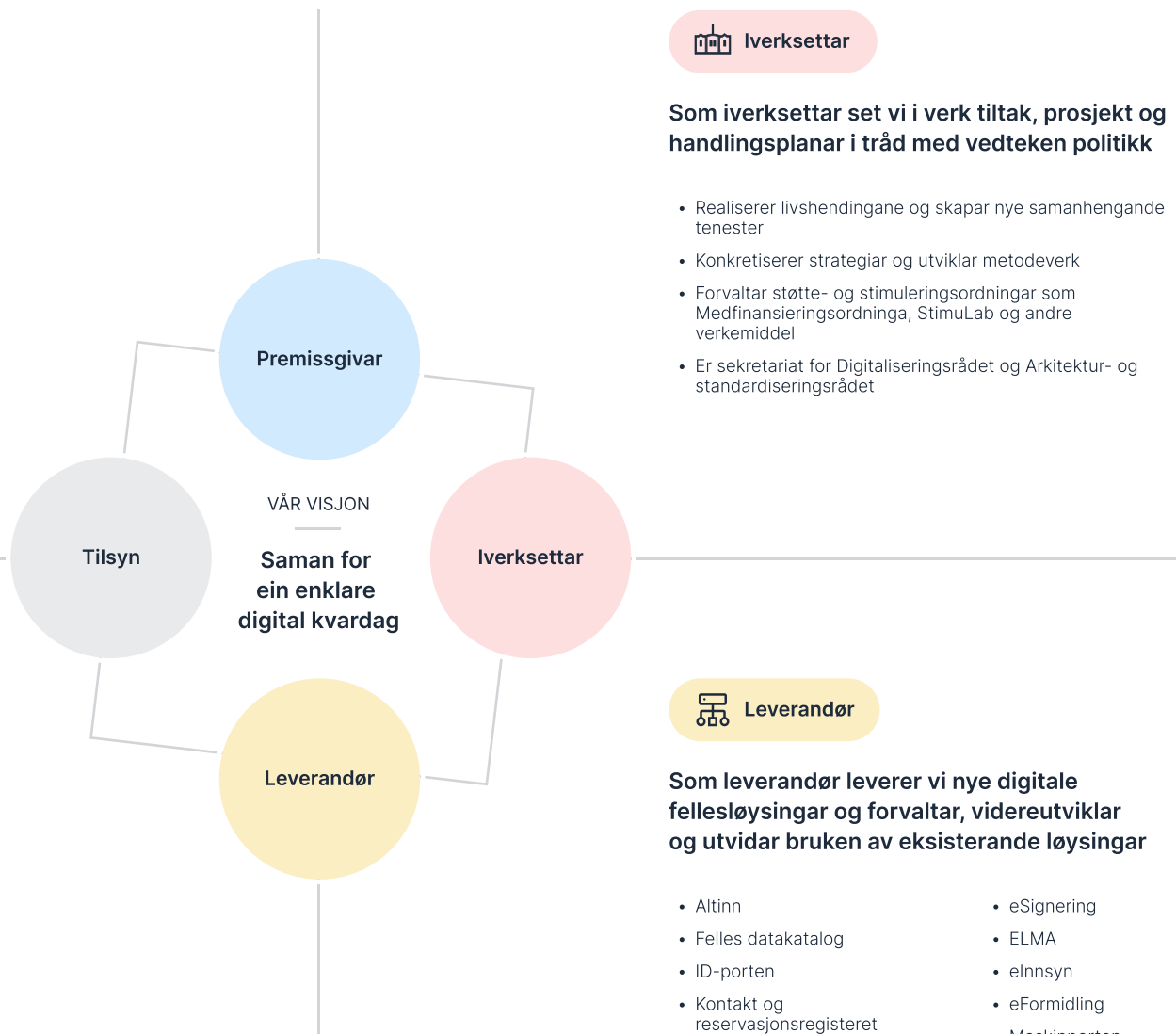
Som tilsyn er vi tilsynsmyndigheit for universell utforming av nett, appar og automatar i både offentleg og privat sektor

- Datadrive tilsyn med ikt-løysingar
- Informerer og rettleiar
- Kunnskap om tilstand for universell utforming
- Bistand til regelverk og standardisering nasjonalt og internasjonalt

Leverandør

Som leverandør leverer vi nye digitale fellesløysingar og forvaltar, vidareutviklar og utvidar bruken av eksisterande løysingar

- Altinn
- Felles datakatalog
- ID-porten
- Kontakt og reservasjonsregisteret
- Digital postkasse
- eSignering
- ELMA
- eInnsyn
- eFormidling
- Maskinporten

Felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tenesteutvikling

«Alle» som er opptekne av å skape samanheng mellom offentlege digitale tenester, snakkar om felles økosystem – som sjølvstekt er eit økosystem i bokstaveleg forstand. Men kva er det då?

Den korte forklaringa er at felles økosystem handlar om korleis vi tenker om digital samhandling og tenesteutvikling – og bruker dei felles ressursane våre så effektivt og berekraftig som mogleg.

Omgrepet «økosystem» er henta frå naturen og handlar om korleis alt heng saman med alt. Det vil seie korleis alle dei levande organismane heng saman med, og vert påverka av, miljøet dei lever i. Når vi bruker «økosystem» om nasjonal, digital samhandling og tenesteutvikling, er det fordi samanlikninga er openberr.

Felles økosystem er kjerna i Digdir sitt samfunnsoppdrag

Ulike verksemdar, tenestoområde og bransjar utgjer ulike, mindre økosystem. Ein innbyggjar som til dømes blir sjuk, skal gjennom eit arveoppdrag eller starte eit føretak, treng ofte tenester frå fleire av desse økosystema. Dersom vi skal makte å utvikle gode, digitale tenester, må vi sjå heilskapen og forstå korleis tenestene heng saman, både i – og mellom – økosystema. Her kjem felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tenesteutvikling inn. Det består av grunndataregister, andre nasjonale fellesløysingar, tekniske plattformer, arkitektur, prinsipp, standardar og beste praksis. Dette er ressursar vi i større grad bør dele på for å samle, lagre og analysere data, og for å utvikle brukarretta, samanhengande, sikre og effektive digitale tenester. Difor er arbeidet med å samordne utviklinga av felles økosystem navet i Digdir sitt samfunnsoppdrag – mellom anna ved å identifisere behov for fellesløysingar og andre ressursar som ikkje er dekkja i dag og sikre rammevilkåra som trengs.

Felles økosystem er ein føresetnad for å skape éin digital offentlig sektor

Økosystemet for nasjonal digital samhandling og tenesteutvikling består av aktørar – statlege, kommunale, næringsliv og frivillige organisasjonar – som

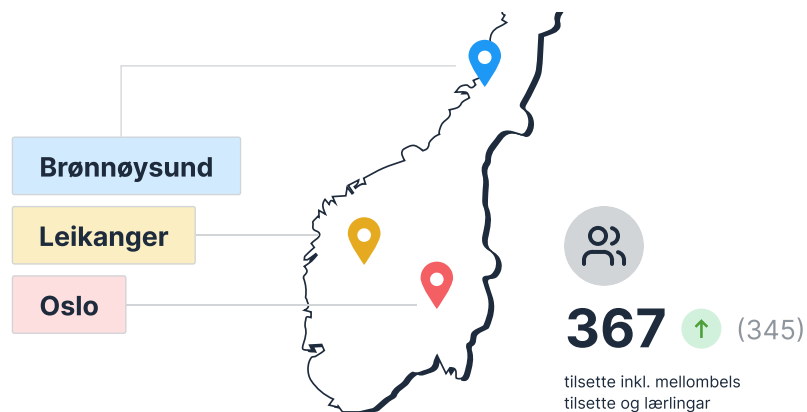
samarbeider for å utvikle brukarvenlege tenester som heng saman. Forvaltningsnivåa må samarbeide for å løyse juridiske, organisatoriske, semantiske og tekniske problemstillingar. Skal felles økosystem fungere godt, må det legges til rette for riktig organisering, finansiering og regelverk. Aktørane utviklar og forbetrar samhandlingsevna gjennom å dele ressursar og skape løysingar saman. Fellesløysingane er éin type ressursar, andre er standardar, beste praksis og prinsipp. To døme på felles behov vi allereie har identifisert er eID for alle og ei fullmaktsløysing, som vil løyse utfordringar i fleire av livshendingane. Digdir jobber saman med Skate og andre for å identifisere og ha oversikt over framtidige behov i felles økosystem.

God samhandlingsevne er nødvendig for å nå dei enkelte verksemdene og regjeringa sine mål om digitalisering. For å oppnå dette, er det viktig med god samhandlingsarkitektur som legg til rette for at verksemdar kan samhandle med og gjenbruke informasjon frå andre. Eit viktig mål for økosystemet er at det skal gjerast det mogleg å lage samanhengande tenester, irekna dei 7 livshendingane regjeringa har prioritert fram mot 2025.

<p>Dei sju prioriterte livshendingane</p>	 Få barn	 Miste og finne jobb	 Starte og drive ein frivillig organisasjon
 Ny i Noreg	 Alvorleg sjukt barn	 Dødsfall og arv	 Starte og drive ei verksemd

Organiseringa av Digdir

I 2021 vedtok Digdir eit nytt organisasjonskart med formell verknad frå 1.1.2022. Arbeidet med nye leveranseområde, produktgrupper og ei tverrfagleg marknadsgruppe starta allereie i 2021 og fortsette i 2022.

78 ↑ (73/72)
 tilsette i Brønnøysund

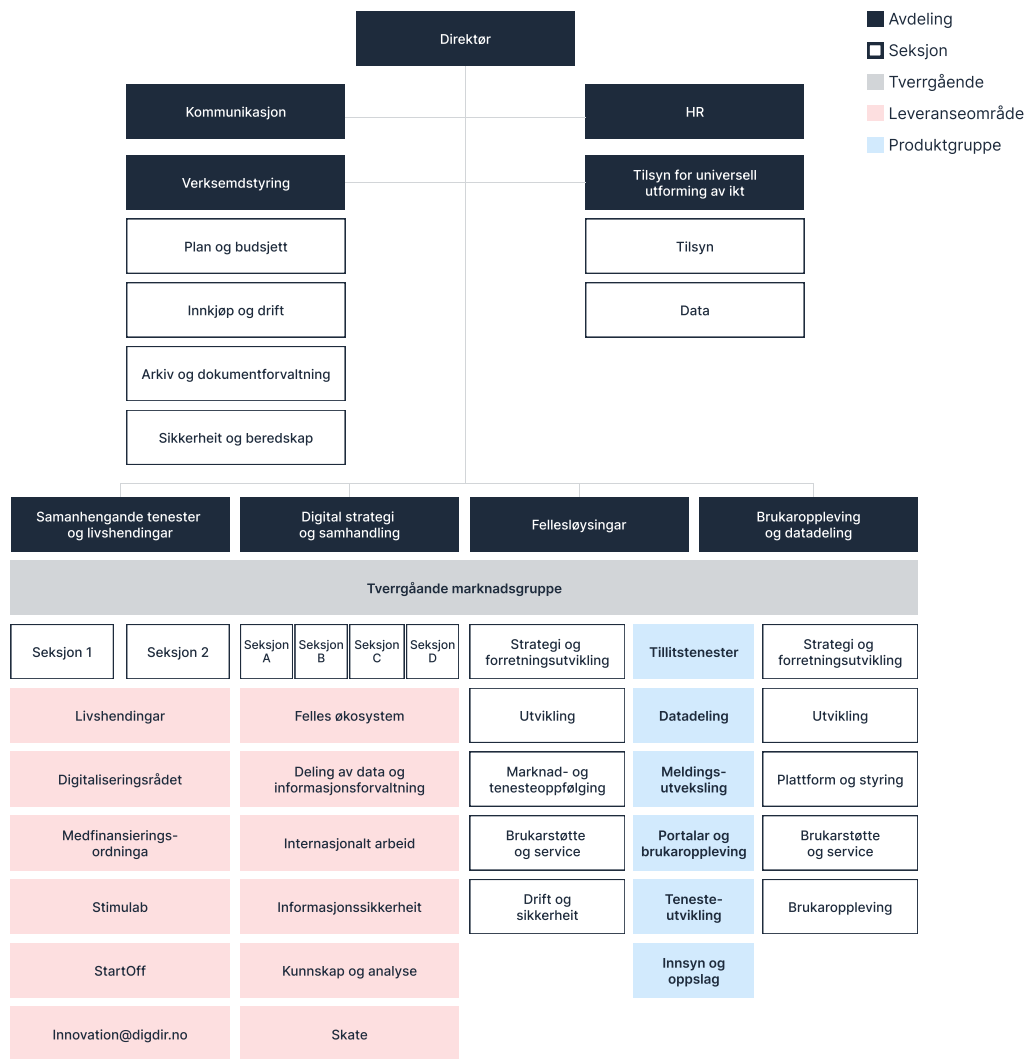
	Faste	Midlertidige	Lærlingar
2022	76	1	1
2021	73	0	0
2020	68	4	0

142 ↑ (129/129)
 tilsette i Leikanger

	Faste	Midlertidige	Lærlingar
2022	132	8	2
2021	124	4	1
2020	121	7	2

147 ↑ (143/124)
 tilsette i Oslo

	Faste	Midlertidige	Lærlingar
2022	138	6	3
2021	136	5	2
2020	112	8	4

Leiinga

Frode Danielsen

Konstituert direktør (frå 15.11.22)

Frode Danielsen har jobba med nasjonale fellesløysingar i 15 år, der han mellom anna har hatt ei sentral rolle i å bygge opp eit sterkt og leveransedyktig forvaltningsmiljø for løysingane. Danielsen er jurist frå Universitetet i Bergen.

Gjertrud Eliassen

Fungerande avdelingsdirektør for verksemdstyring

Gjertrud Eliassen har vore økonomiansvarleg i direktoratet frå 2019. Ho har lang erfaring frå Riksrevisjonen, og ho har vore prosjektleiar i Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon. Eliassen er utdanna innan revisjon, ikt og prosjektleiing, og har ein master i styring og leiing.

Kjetil Korslien

Fungerande avdelingsdirektør for digital strategi og samhandling

Kjetil Korslien har erfaring som stabsjurist i Oslo kommune, og erfaring frå arbeid med og undervisning i fagområda personvern og informasjonssikkerheit. Han er til dagleg leiar for Statens kompetansmiljø for informasjonssikkerheit. Korslien har master i rettsvitenskap frå Universitetet i Oslo og utdanning i leiing frå BI.

Birgitte Yttri

Fungerande avdelingsdirektør for samanhengande tenester og livshendingar

Yttri har leia arbeidet med innovasjon og brukarretting i Digdir sidan 2018. Ho har erfaring innan tverrgående tenesteutvikling i privat og offentleg sektor, og er brennande engasjert i utviklinga av samanhengande, digitale tenester som vil gje oss ein enklare kvardag. Yttri er organisasjonssosiolog frå Universitetet i Oslo med fordjuping i intraorganisasjonssamarbeid, og har ein master i endringsleiing frå BI.

Nina Olsen Munthe

Fungerande avdelingsdirektør for fellesløysingar

Nina Olsen Munthe er jurist utdanna ved Universitetet i Oslo og har bakgrunn frå Skattetatens, der ho var avdelingsdirektør for Skattetatens rettleiingsteneste i Vest frå 2007-2016. Ho har leia seksjon for marknad- og tenesteoppfølging i avdeling for fellesløysingar i Digdir sidan 2016 og brenn for bruken av fellesløysingane for å forenkle, forbetre og effektivisere offentleg sektor og gjere det enklare for innbyggjarane.

Andreas Rafaelsen

Avdelingsdirektør for brukaroppleving og datadeling

Andreas G. Rafaelsen har jobba med utvikling av Altinn sidan 2010 og har hatt roller som arkitekt, løysingsansvarleg, og seinast leiar for utviklingsseksjonen sidan 2018. Han har også fleire års erfaring frå Kongsberg Spacotec, som prosjektleiar og utviklar. Rafaelsen er utdanna sivilingeniør i informatikk frå Universitetet i Tromsø.

Malin Rygg

Tilsynsdirektør i Tilsyn for universell utforming av ikt

Malin Rygg har leia Tilsynet for universell utforming av ikt sidan 2013. Tilsynet har ansvar for å følgje opp forskrift om universell utforming av ikt-løysingar, knytt til likestillings- og diskrimineringslova. Rygg er jurist med erfaring frå blant anna Konkurransetilsynet og har tidlegare jobba som advokat og dommar.

Onar Aanestad

Kommunikasjonsdirektør

Onar Aanestad har tidlegare hatt same stillinga i Difi og Statens pensjonskasse. Han har bakgrunn som konsulent frå Gazette og Styrkr, og han har arbeidd for Norges handikapforbund i Midtausten. Aanestad er statsvitar.

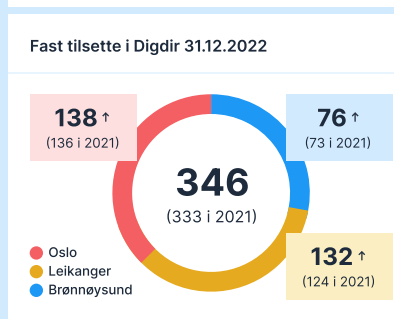
Sissel Sare

HR-direktør

Sissel Sare har lang erfaring som leiar og HR-direktør frå offentleg og privat sektor. Ho har jobba i Skattetatens, og som HR- og kommunikasjonsdirektør i Oslo kommune. Sare har også fleire år i finans- og IT-bransjen, i Bluegarden og Gjensidige. Sare har utdanning i psykologi, organisasjon og leiing frå universitetet i Oslo og BI.

Hovudtal

Nøkkeltal årsrekneskapen*	2018	2019	2020	2021	2022
Tal tilsette**			371	349	367
Tal avtalte årsverk**			361	338	356
Tal utførte årsverk***	308	306	330	311	326
Samla tildeling post 01-99	654 034 000	713 424 000	975 243 000	1 092 268 000	1 116 573 000
Utnyttingsgrad totalt på post 01-29	90,3 %	90,2 %	88,3 % ****	94,0 %	94,3 %
- korrigert for tilskotsordningar	94,5 %	92,4 %	94,1 % ****	98,2 %	96,8 %
- korrigert for tilskotsordningar og eID for ukrainske flyktningar					98,3 %
Driftsutgifter	489 341 626	524 247 512	768 174 883	836 728 145	858 636 231
Lønsdel av driftsutgifter	55,1 %	54,4 %	40,8 %	36,4 %	36,9 %
Lønsutgifter per årsverk	875 983	932 805	949 142	979 491	970 798

*Grunnlaget for tabellen er henta frå årsrekneskapen for 2018, 2019, 2020, 2021 og 2022

**Tal tilsette og tal avtalte årsverk er henta fra Statistisk sentralbyrå (SSB) sin statistikk "12623: Ansatte i staten, etter enhet". Opplysningane er baserte på a-meldingar fraverksemda.

***Tal årsverk er sum månadsverk i vald periode delt på tal månader i utvalgsperioden i åra 2016 - 2019. Tal årsverk i 2020, 2021 og 2022 er inkl. overtid/ekstratimar fråtrukke fråvær = utførte årsverk. Tal årsverk 2020 inkluderer utførte årsverk for avdeling for offentlege anskaffingar (ANS) fram til 31.08.2020. ANS vart overført til Direktoratet for økonomistyring (DFØ) den 01.09.2020.

**** Utnyttingsgrad for 2020 er noko større enn tabellen viser. Berekinga for 2020 manglar korrigering for offentlege refusjoner vedrørende løn. Justert utnyttingsgrad ville hhv. vore 89,4 % totalt for post 01-29 og 95,3 % totalt for post 01-29, korrigert for tilskotsordningar.

Viktige hendingar

Januar

- Digdir startar året med ny organisering frå 1.1.2022.
- Årsstatistikken for 2021 viser nye rekordtal for dei nasjonale fellesløysingane som ID-porten, Altinn og Kontakt- og reservasjonsregisteret
- Tilsynet for universell utforming av ikt lanserer statistikksider som er eit steg på vegen mot å utvikle eit datadrive, digitalt tilsyn.
- Kompensasjonsordninga for næringslivet opnar igjen der fellesløysingane Altinn og ID-porten vert nytta

Februar

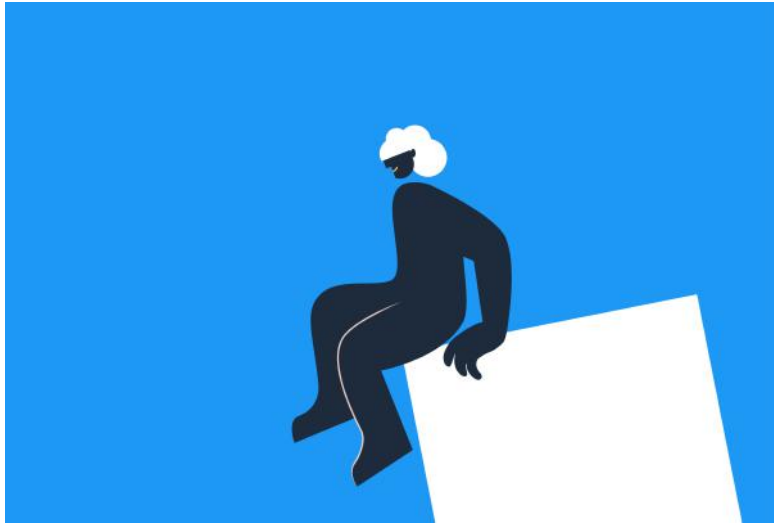
- Digdir lanserer kompetansemodell for digital transformasjon som skal hjelpe verksemdene i utviklinga av leiing, kultur og kompetanse for å lukkast med digital transformasjon.

- Digdir og DOGA arrangerer Stimulab-dagen for første gong med 400 deltakarar, og dei sju Stimulab-prosjekta som blei valde ut i 2021 finn leverandørar til prosjekta som er forventa å starte opp innan kort tid.

- Skate publiserer erfaringsrapport for 2021 som mellom anna inneheld ein gjennomgang av arbeidet til Skate i 2021

- Livshendinga dødsfall og arv får merksemd gjennom ei rekke oppslag i media om korleis etterlatne etter dødsfall vert behandla av storsamfunnet.

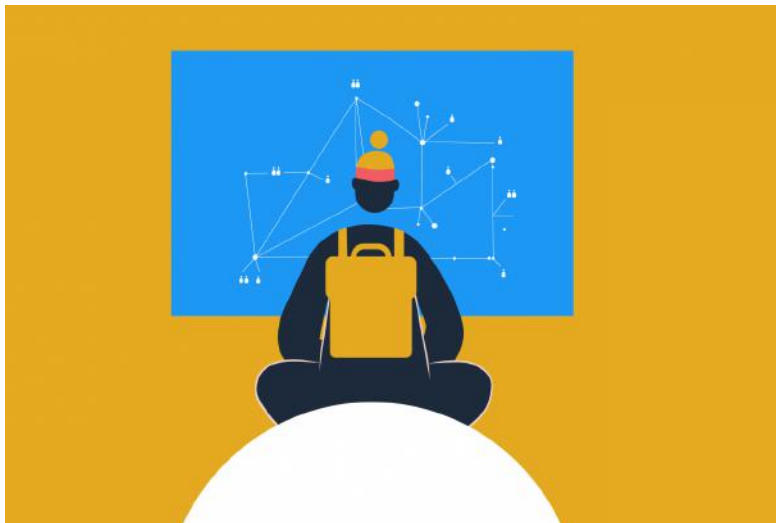
Mars

- Tilsynsdirektør Malin Rygg i Sogn Avis i samband med kvinnedagen. Teknologien har snart har tatt seg inn på alle delar av dagleglivet vårt, men det er framleis få kvinner i teknologi. Andel kvinnelege IKT-studentar ligg på snittet i EU, men bak både Sverige, Danmark og Island.
- Leiinga i Digdir møter statsråd Bjørn Arild Gram for første gong sidan han overtok som kommunal- og distriktsminister. Statsråden får innblikk i bredda til Digdir si verksemd, og eit innblikk i dei største utfordringane vi står overfor.
- Digdir får, saman med fleire andre offentlege verksemder, Dataforeningens første e-Helsepris for arbeidet med TISK IKT. TISK IKT skapte på kort tid løysingar under pandemien for å samle inn testresultat, smittesporing og koronasertifikat, både for innbyggjarar og tilreisande.

April

- Digdir får oppdrag frå kommunal- og distriktsminister Bjørn Arild Gram om å få på plass eit opplegg for at flyktningar frå Ukraina raskt kan få eID. Med eID kan flyktningar ta i bruk offentlege digitale tenester i Noreg.
- Digdir vurderer sin eigen bruk av Facebook og konkluderer med at Digdir kan og bør ha ei side på Facebook. Digdir deler vurderinga som ein del av rettleiinga for bruk av sosiale medium i forvaltninga.

Juni

- Eit einstemmig Storting gjer vedtak om å endre arvelova. Lovendringa vert sanksjonert av kongen i statsråd 22. juni. Endringa gjer at det vert mogleg å utvikle effektive og brukarvennlege digitale tenester for skifte av dødsbo.
- Skate tilrår i ei bekymringsmelding at regjeringa bør satse på dei digitale fellesløysingane i komande budsjett. Dette er viktig for digitaliseringa av det offentlege.
- Tilsynet lanserer statistikk over diskriminering på IKT-området som viser kva type digital diskriminering brukarane opplever.
- Andreas Rafaelsen vert tilsett som avdelingsdirektør for brukaroppleving og datadeling (Brønnøysund) og Frode Danielsen vert tilsett som avdelingsdirektør for fellesløysingar (Leikanger).

Mai

- Steffen Sutorius blir utnemnd av kongen i statsråd som direktør i Digitaliseringsdirektoratet for ein ny seksårsperiode.
- Digdir sin nye rettleiar om klarspråk i utvikling av digitale tenester vert lansert. Den viser korleis verksemdar kan bruke klart språk til å gjere digitale løysingar betre og heve kvaliteten på dei offentlege tenestene.
- Digdir leverer rapport om Innsynsløsning – tekniske og juridiske muligheter.
- Stimulab mottek 41 søknader frå heile landet og vel ut sju nye innovasjonsprosjekt som får støtte i 2022.
- Medfinansieringsordninga mottek dobbelt så mange søknadar som i 2021 og vel ut åtte prosjekt som til saman får 128 millionar kroner i støtte. "Enklare tilgang til informasjon" i livshendinga alvorleg sjukt barn og "Oppgjer etter dødsfall» i livshendinga dødsfall og arv er blant prosjekta som får midler.
- Digitaliseringsrådet får besøk av og gjer råd til livshendinga starte og drive ein frivillig organisasjon
- Digdir tek i bruk WebSak som nytt sak- og arkivsystem
- Digdir arrangerer heildagssamling for livshendingane med representantar frå dei ansvarlege verksemdene for livshendingane, tverrdepartemental gruppe, og KS der dei diskuterer regelverksutvikling, kommuneinvolvering, datadeling og erfaringar fra nordiske land.

Juli

- Frå 1. juli kan ukrainske flyktningar bestille eID frå Buypass for å få tilgang til offentlege digitale tenester i Noreg.
- Digidir arrangerer sommarcamp for studentar innan IT, design, juss og forvaltningsinformatikk i Leikanger og Brønnøysund. I Leikanger leverer dei ein rapport som beskriv korleis ein kan ta i bruk meldingsutveksling med Peppol. I Brønnøysund er campen i samarbeid med Digitale Helgeland og Brønnøysundregistra. I rapporten lanserer studentane ein idé om ein berekraftportal som kan bidra til å skape eit grønar næringsliv.

August

- Kommunal- og distriktsminister Sigbjørn Gjelsvik (Sp) besøker Digidir i Leikanger. Statsråden får lære om fellesløyvingane og Tilsynet for universell utforming av ikt, og han møter sommarcamparane.
- Digitaliseringskonferansen vert arrangert på Gardermoen med i alt 805 deltakarar og 22 utstillarar. Temaet er «Digitalisering – det handler om mennesker».
- TISK IKT vinn Digitaliseringsprisen på Digitaliseringskonferansen
- Digitaliseringsdirektoratet deltek på Arendalsuka med tre egne arrangement
- Ein ny rapport om digital sårbarheit frå SSB, DFØ og Digidir viser kven som har høgast og lågast risiko for digitalt utanforskap.

Oktober

- Tilsynet for universell utforming opnar løysing for tilgjengelegheitserklæring for nettstader på uustatus.no.

- Digdir markerer den nasjonale sikkerheitsmånaden for ein trygg digital kvardag med å arrangere fleire foredrag om ulike tema knytt til sikkerheit.

- Digdir arrangerer det første møtet i NOBAREG, eit prosjekt finansiert av Nordisk Baltisk Ministerråd som skal sikre effektiv implementering av EU regelverk på digitaliseringsfeltet.

- Knut Bjørgaas går av som avdelingsdirektør i digital strategi og samhandling. Kjetil Korslien overtek som fungerande.

- Digdir deltek og held fleire arrangement på NOKIOS, mellom anna "Korleis utvikle samanhengande tenester i eit økosystem?" og "Slepp dataene fri, dei er våre".

September

- Brukarrådet vert arrangert digitalt frå Økern portal med over 1 200 påmeldte deltakarar. Temaet er «Fra smarte byggeklosser til samanhengende tenester».

- Digdir og DFØ lanserer ein retteleiar for bruk av skytenester i det offentlege som vi har leia arbeidet med å utvikle etter oppdrag frå Skate

- Finanstilsynet er først ute med å reetablere to tenester frå Altinn II til Altinn 3. Med dette er jobben med å få tenesteigarane i Altinn til å migrere tenestene sine over til Altinn 3 for alvor i gang.

- Livshendinga dødsfall og arv ved programleiar Bredo Swanberg får førstesida i VG, som skriv om digitalt dødsbo i Altinn.

- Datafabrikken lanserer Datajegeren, ei teneste som hjelper verksemdar å finne og få tilgang til datasett frå offentleg sektor.

- Kjell Arne Knutsen går av som avdelingsdirektør i verksemdsstyring. Gjertrud Eliassen overtek som fungerande.

- Grete Orderud går av som avdelingsdirektør for samanhengande tenester og livshendingar. Birgitte Yttri overtek som fungerande.

Desember

- Statsråd Sigbjørn Gjelsvik møter Skate for å diskuterte viktigheita av digitale fellesløyser og korleis vi kan jobbe mot digitalt utenforskap.
- Digitaliseringsdirektoratet tek initiativ til samarbeid for å sikre felles retning på arbeidet med informasjonssikkerheit i offentlig forvaltning.
- StartOff tek førsteplassen på European Innovation Procurement Awards i kategorien Procurement Leadership for ein ny og enklare modell for raske utviklingsprosjekt i offentlig sektor.
- Digdir arrangerer fagsamling om verkemiddelapparatet for å vise fram korleis vi kan bistå i arbeidet med å utvikle samanhengande tenester og kva støtte verksemdene kan søke om.
- Gjennom det Nordisk-Baltiske eID-konsortiet (NOBID) skal Noreg og Digdir samarbeide med fem andre land om å utvikle ein storskalapilot av betalingsløyser for EU si digitale lommebok.

November

- Steffen Sutorius går av som direktør i Digdir. Frode Danielsen vert konstituert direktør.
- I 2022 passerer vi for første gong to millionar elektroniske signeringer av dokument gjennom eSignering på eitt år.
- Digitaliseringsrådet lanserer årets erfaringsrapport "Samarbeid – fra ord til handling!".
- Nina Olsen Munthe overtek stillinga som fungerande avdelingsdirektør for fellesløyser etter Frode Danielsen som vert konstituert direktør.
- Digdir og Noregs Bank inviterer til idemyldring om digitale sentralbankpengar med påfølgande hackathon med over 100 deltakarar. Resultatet er 12 eksempel på kva eksisterande problem digitale sentralbankpengar kan løyse, og kva nye moglegheiter det kan gi samfunnet.

Slik jobbar vi med innovasjon

Innovasjonsarbeidet i Digdir handlar om å løyse samfunnsutfordringar, ikkje minst i arbeidet med samanhengande tenester og livshendingane. Digdir har ei rekke tilsette, verkemiddel og ordningar som bidreg til betre løysingar som skapar verdi for verksemdar, innbyggjarar og næringsliv.

Digdir skal vere ein pådrivar for innovasjon i offentleg sektor på våre fagområde. Eit av hovedmåla for Digdir er å samordne digitalisering og innovasjon slik at det møter brukarane sine behov og sikrar ei effektiv offentleg forvaltning. Stortingsmelding 30 «Ein innovativ offentleg sektor», Stortingsmelding 22 «Data som ressurs — Datadrevet økonomi og innovasjon» og digitaliseringsstrategien «Ein digital offentleg sektor» gjer føringar for arbeidet vårt.

Innovasjon er per definisjon eksperimenterande og løysinga er ukjent. Den raske teknologiske utviklinga krev kontinuerleg vidareutvikling av digital kompetanse for innovasjon, omstilling og datadreven innovasjon. I Digdir er vi avhengige av innovasjon i store delar av arbeidet vårt, anten vi skal vidareutvikle eller skape nye fellesløysingar, støtte dei vi er til for eller finne heilt nye løysingar på framtidige utfordringar. Arbeidet med informasjonsforvaltning og deling av data skal bidra til næringsutvikling og innovasjon i offentleg sektor, og vi skal bruke innkjøp til å fremje innovasjon og nytenking. Våre utviklingsmiljø har jobba smidig i mange år, og DevOps er ein naturleg del av vår metodikk. Vi har også eit eige fagmiljø for brukaropplevelse med design- og innholdskompetanse.

Innovation@digdir: vårt eige innovasjonsmiljø

Offentleg sektor må levere betre tenester for færre kroner for å møte utfordringane som ligg føre oss. Det krev evne til innovasjon. Innovation@digdir er Digdir sitt eige innovasjonsmiljø og er ei vidareføring av innovation@altinn – eit nettverk og fellesskap der vi stimulerer til idéutvikling og til å ta idéane vidare mot konkrete løysingar.

- I 2022 arrangerte Innovation@Digdir og Noregs Bank ei idémyldring med påfølgande hackathon for å teste ut kva eksisterande utfordringar ei innføring av digitale sentralbankpengar vil kunne løyse, og kva nye moglegheiter det kan gi samfunnet. Samarbeidet har så langt resultert i 12 eksempel som Noregs Bank vurderer i det vidare arbeidet.
- Vi har utforska og testa korleis nasjonale fellesløysingar kan understøtte nye måtar å utvikle offentlege tenester på. Eit døme er samarbeidet med Tolletaten og Arkivverket i regulatorisk sandkasse for arkiv, data og offentlegheit. Saman testa vi ut nye løysingar for å gjere Tolletaten sine datasett tilgjengelege i Felles datakatalog og søkbare for offentlegheita gjennom elnnsyn.
- Vi har gjennomført åtte arrangement med over 270 deltakarar frå 61 verksemdar i "Operativ verkstad for samanhengande tenester» for å løyse konkrete utfordringar, utforske og teste nye idear raskt og styrke kompetansen på digitalisering.

Vi stimulerer til innovasjon

- Stimulab støttar og stimulerer til brukarorientert eksperimentering og nyskaping i forvaltninga. Saman med DOGA har Digdir støtta 43 prosjekt i statlege og kommunale verksemdar til å tenke nytt om og endre roller og system for å levere betre tenester til brukarane. Tillit var tema for Stimulabdagen og alle sju prosjekta som fekk støtte i 2022 understøttar tillitsreforma. Prosjektet "Statsforvaltaren sine fellestjenester" vart den første piloten under tillitsreforma.
- Det offentlege kjøper tenester for over 600 milliardar kroner i året. Oppstartsselskap eller startups kan ofte sitte på den innovative løysinga på offentlege behov. Digdir samarbeider med DFØ og Leverandørutviklingsprogrammet (LUP) i StartOff, som koblar oppdragsgivarar og startups – og følger partane gjennom heile utviklings- og innkjøpsprosessen, kor mellom anna mobilitet, digitalisering og berekraft er tema. StartOff tok 1. plass på «European Innovation Procurement Awards» i kategorien «Procurement Leadership» for ein ny og enklare modell for raskare utvikling av utviklingsprosjekt i offentleg sektor.
- Digitaliseringsrådet gir råd til og hjelper leiarar for statlege verksemdar å lukkast med digitaliseringsprosjekt og endringsprosessar. I den årlege erfaringsrapporten deler Digitaliseringsrådet sine funn og tilrådingar.

- Digdir er også med i Digital Samhandling Offentleg Privat (DSOP), eit samarbeid mellom offentlege verksemdar og finansnæringa. Oppgjer etter dødsfall, eit delprosjekt under livshendinga dødsfall og arv, er eit av samarbeidsprosjekta i regi av DSOP.
- Digdir er ein aktiv part i både nasjonale og internasjonale innovasjonsnettverk, kor vi deler kunnskap og erfaringar for å auke innovasjonsevna og verdiskapinga i både offentleg og privat sektor.
- Digdir fremmar klart språk, bl.a. gjennom digitalisering og innovasjon. I 2022 lanserte vi ein rettleiar som viser korleis vi kan bruke klart språk som eit verktøy i utvikling av digitale tenester frå prosjektoppstart til ferdig løysing.

Vi utviklar oss

Eit av dei strategiske måla i Digdir sin strategi er eit internt organisasjonsmål. Mål 4, "Digdir skal vere ein nytenkande og attraktiv organisasjon", har som delmål å utvikle ein fleksibel og lærande organisasjon og at Digdir skal ta i bruk nye arbeidsmåtar og eksperimentere med teknologi for å innovere og skape verdier.

Eg er audmjuk og takknemleg for at eg får jobbe med så mange dyktige menneske i og utanfor Digdir, og stolt over at vi — saman og for samfunnet sitt beste — utforskar nye idear og utfordrar gamle sanningar.

Dirk Lammering (53), fagdirektør og ansvarleg for innovation@digdir
Oslo, avdeling for samanhengande tenester og livshendingar

KAPITTEL 3

Årets aktiviteter og resultater

Vi vurderer den samlede måloppnåelsen som god. Året ble preget av endring og tøffere rammebetingelse, men også høy aktivitet og fart inn i 2023 . I kapittel 3 presenterer vi først vår samlede vurdering av måloppnåelsen. Deretter presenterer vi Rikets digitale tilstand og status på handlingsplanen for regjeringen og KS sin digitaliseringsstrategi, som er vår overordnede vurdering på status for digitaliseringen. Vi presenterer syv fagregnskap hvor vi redegjør målene, resultatene, utfordringene og planene på Digdir sine fagområder i 2022 . Til slutt gjør vi greier for ressursbruken og gir en samlet oversikt over oppdragene våre i 2022.

Samlet vurdering av måloppnåelse

Vi vurderer den samlede måloppnåelsen for 2022 som god. Vi leverte som avtalt på alle vesentlige mål og oppdrag, selv om strammere rammebetingelser krevde tøffe omprioriteringer for å holde trykket på moderniseringen av våre samfunnskritiske fellesløsninger.

Vi rapporterer om årets aktiviteter og resultater i to deler. Først presenterer vi Rikets digitale tilstand og status på handlingsplanen for regjeringens digitaliseringsstrategi, som er vår overordnede vurdering av digitaliseringen. I andre del legger vi fram fagregnskapene med resultatene vi skapte innenfor våre fagområder i 2022. Sammen gir delene et dekkende bilde av Digdirs virksomhet i 2022. Kapitlet inneholder også vår vurdering av ressursbruk, en oversikt over status på oppdragene våre i 2022 og vår bærekraftsrapportering.

Oppsummering av fagområdene

Vi vurderer måloppnåelsen i 2022 som gjennomgående god. Her følger et kort sammendrag for hvert fagområde. Du finner detaljerte redegjørelser for hvert fagområde senere i dette kapitlet.

Felles økosystem

Digdir arbeider for at vi skal ha et felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling som er lett tilgjengelig, enkelt å bruke og løser felles behov. I 2022 har Digdir vist hvordan vi kan bryte opp

kompleksitet og benytte det felles økosystemet til å utvikle sammenhengende tjenester. Vi utarbeidet også et utkast til eID-strategi i samarbeid med KDD.

Deling av data

Tilrettelegging for deling av data i offentlig sektor og med privat sektor er et viktig mål i regjeringens digitaliseringspolitikk. Deling og bruk av data er essensielt i realiseringen av sammenhengende tjenester og for å gi økt verdiskaping i næringslivet. Digdir jobber derfor for at virksomheter skal kunne dele og få tilgang til gode data på en trygg måte. I 2022 har Digdir fortsatt arbeidet med juridisk rådgivning i komplekse datadelingsspørsmål og igangsatt tiltak for å tilrettelegge for økt deling og bruk av data, bl.a. gjennom arbeid med å realisere «kun én gang»-prinsippet og ansvarlig bruk av kunstig intelligens.

Sammenhengende tjenester

I 2022 var vi en sentral pådriver for arbeidet med livshendelser og andre sammenhengende tjenester. Digdirs tverrfaglige koordineringsteam rundt

Ukraina-situasjonen bidro til at alle flyktninger har mulighet til å bruke fellesløsningen eID. Digdirs "egen" livshendelse dødsfall og arv gjennomførte en endring i arveloven som et grunnlag for løsningen digitalt dødsbo.

Informasjonssikkerhet

Digdirs skal styrke forvaltningens evne til å arbeide systematisk med informasjonssikkerhet. I 2022 tok vi initiativ til et tverrsektorielt samarbeid som skal gjøre det enklere for kommuner og statlige virksomheter å lykkes. "Felles sikkerhet i forvaltningen" er Digdirs forslag til å løse flere av utfordringene forvaltningen har på informasjonssikkerhet. I 2022 arrangerte vi nettverksmøter og kurs, veiledet virksomheter og videreutviklet vår katalog over oppgaver og informasjonstyper.

Internasjonalt

Når vi ser på verdensbildet i dag, så kommer vi ikke unna dagens klima- og samfunnsutfordringer. De preger oss og setter retning for samarbeid på tvers av landegrenser. I 2022 har Digdir deltatt i oppfølging av norsk deltakelse i EUs DIGITAL Europa-programmet, og en rekke internasjonale aktiviteter i Norden og Baltikum.

Fellesløsninger

De nasjonale fellesløsningene og registrene utgjør Norges digitale grunnmur. Høy utviklingstakt og økt utbredelse av fellesløsningene fortsatte i 2022.

Universell utforming

2022 var året då digitalt utanforskap og universell utforming (uu) for alvor vart sett på dagsorden. Førespurnader til tilsynet og saker som gjeld diskriminering på ikt-området har auka kraftig. EU-direktivet om tilgjengelege nettløysingar (web-direktivet) som vart innført i 2022 og gjeld frå 1.2.2023, skjerpar krava til uu av nettstader og appar brukt i offentleg sektor. Utrulling av Uu-tilsynet si løysing for tilgjengelegheitserklæringar har difor hatt høgste prioritet.

Bærekraft

Arbeidet med bærekraft har to dimensjoner i Digdir. Den ene handler om hvordan vi løser samfunnsoppdraget vårt og legger til rette for bærekraftig løsninger gjennom digitalisering. Den andre dreier seg om vår egen drift og hvordan vi ivaretar egne medarbeidere og arbeidsforhold i leverandørleddet, effektiviserer driften og reduserer uønskede effekter på klimaet og miljøet.

3.2 Rikets digitale tilstand

Selv om forutsetningene for sammenhengende tjenester begynner å komme på plass, er det en vei å gå før brukerne opplever én felles digital offentlig sektor. I tillegg er det utfordringer knyttet til digitalt utenforskap, og vi må forholde oss til muligheter og utfordringer ved bruk av kunstig intelligens i fremtidens digitale tjenester.

Viktigste utfordringer identifisert i Rikets digitale tilstand

Et enklere og mer sammenhengende tjenestetilbud er hovedambisjonen i regjeringen og KS' digitaliseringsstrategi. Kunnskapsgrunnlaget brukt i utarbeidelsen av Rikets digitale tilstand for 2022 peker på noen vesentlige hindringer i arbeidet med å realisere denne ambisjonen.

Regelverk

Regelverkshindringer blir trukket fram som en hovedutfordring av mange av de ansvarlige for tiltakene i handlingsplanen. Når vi vet at juridiske endringer tar tid, er det ekstra bekymringsfullt at de juridiske forutsetningene for sammenhengende tjenester enda ikke har blitt tatt tak i. Mange trekker fortsatt fram at lover og regler ikke legger til rette for digital samhandling, og at regelverket er et hinder for at offentlige virksomheter kan samarbeide godt på tvers og levere brukerorienterte tjenester.

Datakvalitet

En tredel av offentlige virksomheter opplever datakvalitet som et hinder for digital tjenesteutvikling. Fra arbeidet i Arkitektur- og standardiseringsrådet vet vi også at flere opplever at manglende kvalitet på tilgjengelige data er en utfordring for gjenbruk av data fra andre offentlige virksomheter.

Finansiering

Manglende finansiering, både til utvikling, drift og forvaltning, er det forholdet som oftest trekkes fram av offentlige virksomheter når de blir bedt om å nevne hindringer for å utvikle sammenhengende tjenester. Nesten halvparten av de offentlige virksomhetene peker også på øremerking av budsjettmidler til enkeltstående tjenester som et hinder.

Finansiering av fellesløsninger er allerede i dag en utfordring, men blir ytterligere viktig om forventningene om at de også skal bidra til å levere

sammenhengende tjenester blir realisert. Flere virksomheter peker også på manglende samsvar mellom egne investeringer og gevinster på tvers som en vesentlig hindring for utvikling av sammenhengende tjenester.

Digitalt utenforskap

Et annet område som vi må og skal håndtere er digitalt utenforskap. Vi trenger bedre digitalisering, blant annet gjennom universell utforming, klart språk, brukervennlig design, bedre hjelpeordninger og nye løsninger for digital representasjon. Vi må jobbe mer for å inkludere flere. Og for dem som ikke kan, må det finnes gode alternativer.

Samtidig ser vi konturene av et mer datadrevet offentlig tjenestetilbud, som fører med seg risiko for nye typer utenforskap og diskriminering. Kunstig intelligens er et område med store muligheter, men også komplekse utfordringer. Selv om det fortsatt er få offentlige myndigheter som har tatt i bruk kunstig intelligens i oppgaver og tjenester, ser vi at flere har planer om å gjøre det. Da blir det viktig å ta seg tid til å vurdere både positive og negative virkninger, blant annet for å sikre at vi unngår fremtidens digitale utenforskap.

Norge i verden

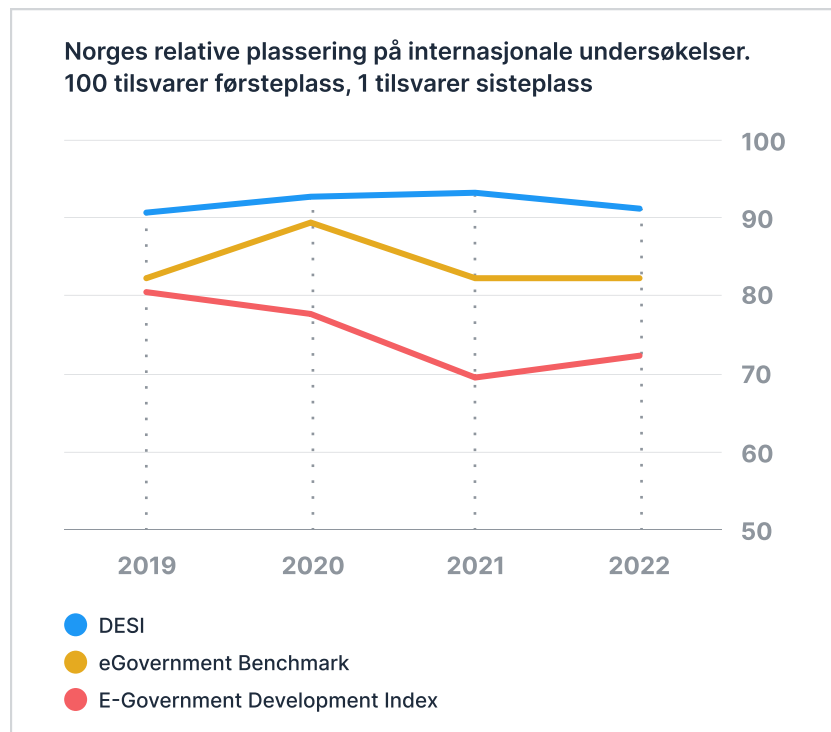
Internasjonale undersøkelser viser at Norge har et godt grunnlag for å lykkes med digitalisering av offentlig sektor, som figuren under viser. Dette følger av høy digital kompetanse i befolkningen, god infrastruktur og et allerede digitalisert samfunn. I [DESI-indeksen 2022](#) havner Norge på en 5. plass blant 28 land i Europa. Norge ligger også i toppen på verdensbasis og havner på en 17. plass blant 193 FN-land.

I EUs årlige digitaliseringsundersøkelse, [eGovernment Benchmark 2022](#), havner Norge på en 10. plass, mot 11. plass i 2021 og 8. plass i 2020. Undersøkelsen viser at Norge i stor grad har tilgjengelige og brukertilpassede offentlige digitale tjenester, og at vi er gode på å benytte teknisk infrastruktur. Samtidig peker undersøkelsen på at transparens er en utfordring for både Norge og andre land i Europa.

Dette må vi ha fokus på i 2023

På bakgrunn av årets status mener Digidir det i 2023 blir særlig viktig å holde fokus på videre utvikling av eID og sammenhengende tjenester. Det gjenstår fortsatt en del utfordringer som må løses for å kunne realisere ambisjonen om et enklere og sammenhengende tjenestetilbud. Finansiering av fellesinnsatsen, kvalitet på data og regelverksutfordringer knyttet til deling av data trer frem som utfordringer. Det gjenstår også fortsatt utfordringer knyttet til digitalt utenforskap og universell utforming, og vi må forholde oss til muligheter og utfordringer ved bruk av kunstig intelligens i fremtidens digitale tjenester.

Med to år igjen av strategiperioden bør arbeidet med neste digitaliseringsstrategi settes i gang i 2023.

Mål 1

Offentlig sektor digitaliseres på en åpen, inkluderende og tillitvekkende måte

Status

Middels

Kommentar

Vi vurderer status for dette målet til middels, med en negativ utvikling. 2022 var året da offentligheten for alvor fikk øynene opp for utfordringen som ligger i digitalt utenforskap. Tilliten til offentlige digitale tjenester er relativt lav. Internasjonale undersøkelser viser at Norge har et stort forbedringspotensial knyttet til brukerinvolvering i tjenesteutvikling og beslutningstaking.

20 %

Anslag for andelen av befolkningen som er sårbare for å oppleve digitalt utenforskap, basert på Digdirs gjennomgang av tilgjengelig tallgrunnlag.

43 ↓

Norges plassering blant 193 land på FNs vurdering av involvering av innbyggere i offentlig forvaltning, for 2022. Ned fra 17. plass i 2020. (FNs E-Participation Index).

52 %

Andel innbyggere som har noen eller høy grad av tillit til at digitale tjenester fra offentlige myndigheter ivaretar deres rettigheter. Ingen endring fra 2021 (IT i praksis).

Digitalt utenforskap treffer 20 prosent av befolkningen

Mer oppmerksomhet og ny innsikt om digitalt utenforskap bidrar til at vi nå begynner å se omfanget av utfordringen. En kartlegging fra Danmark viser at mellom 17 og 22 prosent av befolkningen står i fare for å oppleve digitalt utenforskap. I Norge har vi ikke gjennomført tilsvarende kartlegging. Basert på en gjennomgang av eksisterende tallgrunnlag om barrierer som kan forårsake digitalt utenforskap, anslår Digdir at dette gjelder ca. 20 prosent av befolkningen.

Vi trenger mer tillit til offentlige digitale tjenester

Norge er et land hvor tilliten, både i samfunnet generelt og til offentlig forvaltning, er høy. For eksempel er det 78 prosent som mener at folk flest er til å stole på. Tilliten til offentlig digitalisering, derimot, henger etter. I Rikets digitale tilstand for 2021 pekte vi på indikasjoner på fallende tillit til digitale tjenester. Tallene for 2022 viser at dette ikke er en varig tendens. Men likevel er det på sin plass å understreke at tilliten til offentlige digitale tjenester er på et relativt lavt nivå. Både IT i praksis og Innbyggerundersøkelsen finner at det er rundt halvparten av befolkningen som har tillit til offentlige digitale tjenester. For eksempel er det 52 prosent som har tillit til at deres rettigheter blir ivaretatt i digitale løsninger fra offentlige myndigheter.

Åpenhet er et viktig prinsipp for norsk forvaltning. Åpenhet bidrar til innsyn og involvering av befolkningen i forvaltningens arbeid, noe som igjen vil ha en positiv effekt på befolkningens tillit til forvaltningen. Norge er i front når det gjelder enkelte typer åpenhet, for eksempel muligheten

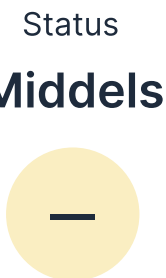
til innsyn i forvaltningen gjennom elnnsyn. Ett aspekt ved åpenheten i forvaltningen ser vi likefullt indikasjoner på at ikke har blitt prioritert høyt nok: innbyggerdeltakelse.

Digitalisering av offentlig forvaltning kan skape nye måter å involvere innbyggerne på. FNs E-Participation Index ser på dette. Her havner Norge på en 43. plass, av 193 land, med Ecuador og Saudi-Arabia som nærmeste naboer. Det er spesielt i involvering av innbyggere i tjenesteutforming og beslutningsprosesser at Norge har et stort forbedringspotensial. Norge har et stykke å gå før vi er på samme nivå som de beste landene på dette området, noe som også blir bekreftet av EUs eGovernment Benchmark, hvor Norge fortsetter å skåre relativt lavt på indikatorene for transparens og åpenhet.

Mål 2

Flere oppgaver løses digitalt, og som sammenhengende tjenester

Kommentar

Vi vurderer status for dette målet til middels, med en flat utvikling det siste året. Det offentlige leverer stadig flere digitale tjenester og vi ser en tendens til økt oppmerksomhet mot sammenhengende tjenester i virksomhetene, men det gjenstår fortsatt mye før tjenestene oppleves som sammenhengende for brukerne.

30 %

Andelen brukere som mener det er lett å skape sammenheng når de har behov for å kontakte flere offentlige myndigheter for å få løst sin sak. Ingen endring fra 2021 (IT i praksis).

25% ↓

Andel virksomheter som sier at de utvikler digitale og sammenhengende tjenester for sine brukere. Nedgang fra 30 prosent i 2021 (IT i praksis).

8 ↓

Norges plassering for digital tilgjengelighet blant 36 land i Europa. Ned fra 6. plass i 2021 (eGovernment Benchmark).

Færre virksomheter oppgir at de utvikler sammenhengende tjenester

I 2021 opplevde vi at digitaliseringstakten økte, men at det hovedsakelig ble opprettet enkelttjenester knyttet til kompensasjonsordninger, vaksinasjon og smittesporing. Likevel svarte 30 prosent av virksomhetene at de utviklet sammenhengende digitale tjenester for sine brukere. I 2022 ser vi at andelen har gått ned, med 5 prosentpoeng, til 25 prosent.

Nedgangen kan delvis forklares med at flere opplever at regelverk, finansiering og øremerking av budsjettmidler til enkeltstående tjenester er et hinder, som figuren under viser. Hele 60 prosent av de spurte svarer at finansiering er et hinder for å utvikle sammenhengende tjenester. 50 prosent oppgir at manglende finansiering knyttet til drift og utvikling er et hinder. Som figuren under viser, handler de fire hyppigst nevnte utfordringene om finansiering.

Regelverket er fortsatt en hindring

IT i praksis har i 2022 inkludert en rekke spørsmål knyttet til regelverk. På spørsmål om hvor enig eller uenig virksomheten er i utsagnet «Regelverk må endres for at virksomheten kan automatisere saksbehandling og benytte kunstig intelligens», sier 42 prosent seg enig eller svært enig. Samtidig ser vi at 38 prosent er enige eller svært enige i at regelverk er et hinder for at offentlige virksomheter kan samarbeide godt på tvers og levere brukerorienterte tjenester. Kun 38 prosent er kjent med at det finnes en veileder for hvordan digitaliseringsvennlig regelverk bør utformes.

Brukerne opplever ikke mer sammenheng ennå

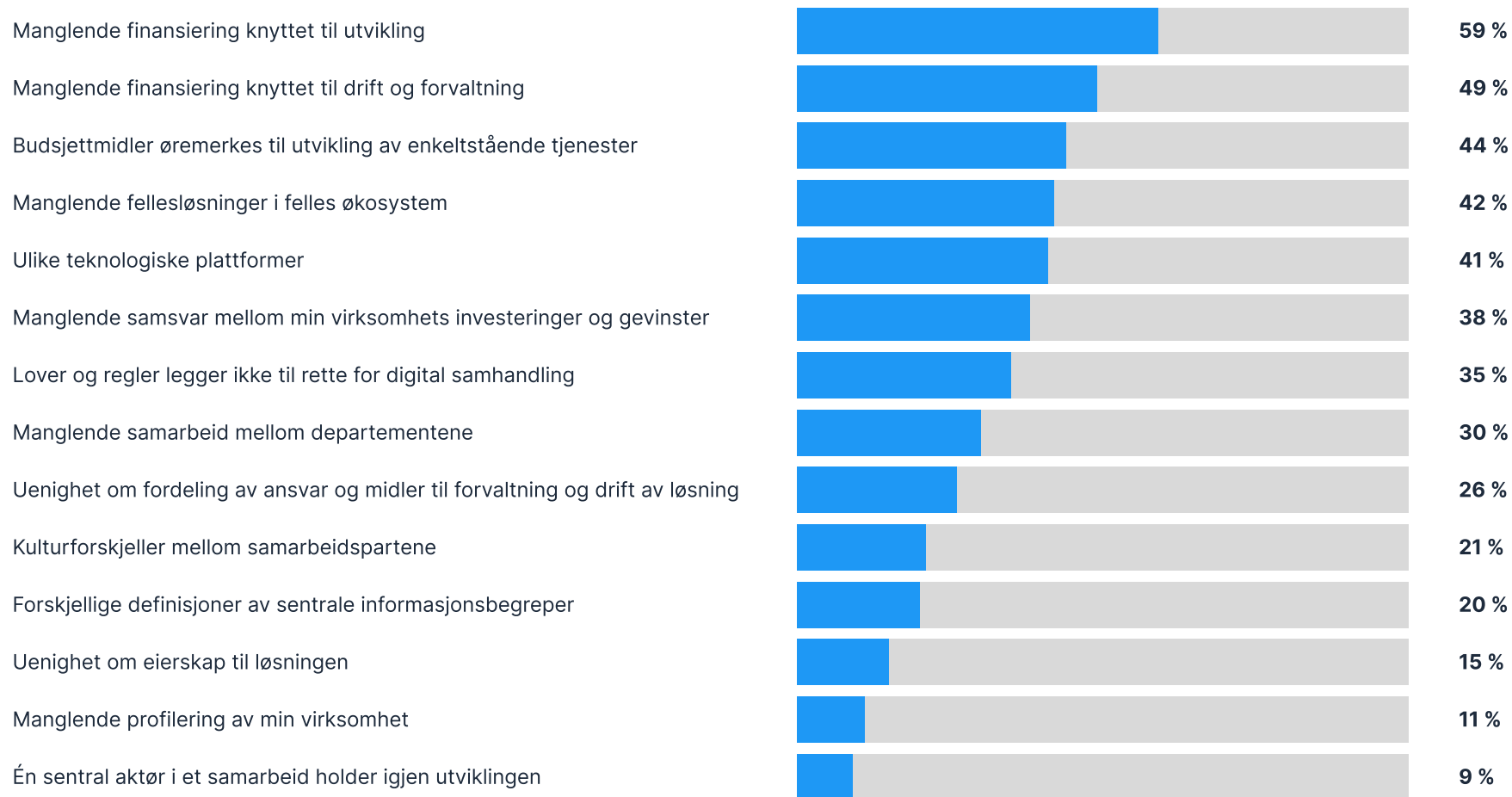
Samtidig som at utviklingen av sammenhengende tjenester ser ut til å gå saktere, opplever brukerne at de er overlatt til seg selv for å navigere i de offentlige tjenestene. [Selv om det ifølge IT i praksis](#) er like mange som oppgir at det er lett å skape sammenheng og overblikk når de er i kontakt med det offentlige som i fjor, 30 prosent, så ser vi at andelen som synes det er blitt vanskeligere øker. 6 prosentpoeng flere oppgir at det er vanskelig å skape sammenheng og å få overblikk i 2022 enn i 2021.

Dette understøttes av [Brukerstøtteundersøkelsen](#) Digidir har gjennomført, der vi ser at veldig mange blir kasteballer i systemet, og må sendes videre for å få løst problemene de har. Av de som kan defineres som de svakeste brukerne, må hele to av tre av de som ringer inn til brukerstøtten i Digidir, sendes videre.

Tjenestene er tilgjengelige digitalt

Norge scorer fremdeles høyt på digital tilgjengelighet av offentlige tjenester sammenlignet med andre land og rangeres til en 8. plass av 36 europeiske land i [eGovernment Benchmark 2022](#), noe som tilsvarer ned to plasser fra 2021. 95 prosent av tjenestene som ble testet i undersøkelsen var tilgjengelig digitalt, tilpasset for bruk på mobil og nettbrett, og med gode brukerstøttefunksjoner. En forklaring på nedgangen kan være at det i denne runden er testet for flere digitale tjenester, hovedsakelig innen helse. At vi nå går ned på rangeringen indikerer likevel at vi ikke klarer å holde like høy takt som andre land. Offentlige tjenester rettet mot næringslivet er i større grad digitalt tilgjengelig enn tjenestene som er rettet mot innbyggere. Sistnevnte gjelder både for Norge og europeiske land.

Hindringer for å utvikle sammenhengende tjenester. Prosentandel som svarer i stor eller svært stor grad.

Mål 3

Alle innbyggere, næringsdrivende og frivillige organisasjoner som har evne til det, kommuniserer digitalt med offentlig sektor

Status

God

Kommentar

Vi vurderer status for dette målet som god, med en flat utvikling det siste året. Digital kommunikasjon med offentlig sektor blir mer og mer utbredt, men vi har foreløpig ikke lyktes med å følge opp med bedre brukeropplevelser.

33 %

Andelen innbyggere som har opplevd at offentlige digitale tjenesters nettsider eller apper var vanskelige å bruke. Ikke målt tidligere (SSB, Bruk av IKT i husholdningene).

32 mill. ↑

Antall meldinger sendt til virksomheter gjennom Altinn. Oppgang på 17 prosent fra 2021.

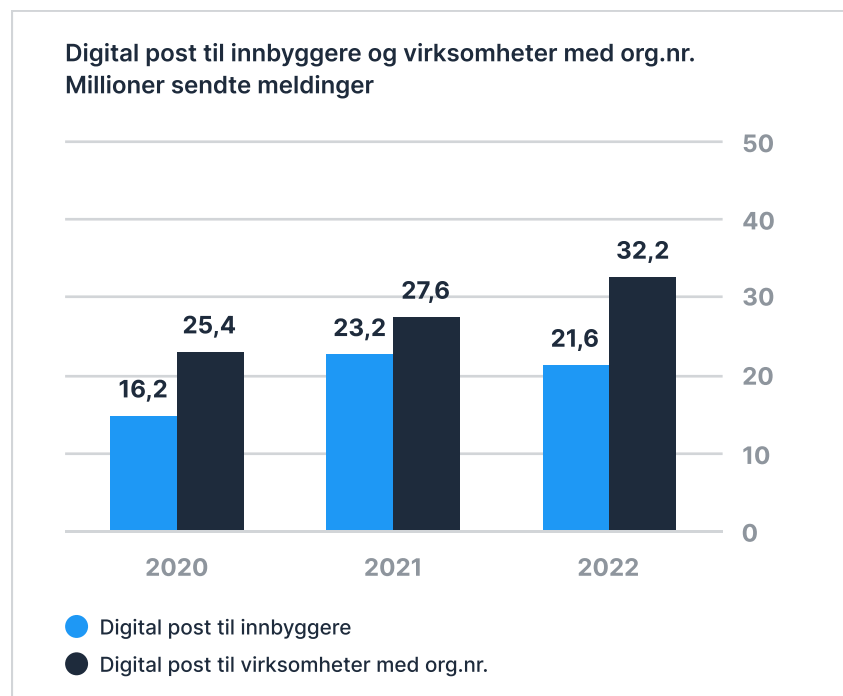
99 % ↑

Andelen av de offentlige digitale tjenestene som ble testet var tilpasset bruk på mobil og nettbrett. Økning fra 96 prosent i 2021 (eGovernment Benchmark 2022).

Den digitale kommunikasjonen går opp

Digital kommunikasjon mellom offentlig sektor og innbyggere, næringsliv og frivillige organisasjoner blir mer og mer utbredt. Dette ser vi et tydelig eksempel på om vi bruker trafikk tallene for digital post som indikator. Figuren under viser hvordan tallet på sendte meldinger har gått opp. Til innbyggere ble det i 2022 sendt 21,6 millioner meldinger, mens det til virksomheter med organisasjonsnummer ble sendt 32,2 millioner meldinger.

Andelen av befolkningen med tilgang til smarttelefon og nettbrett øker stadig, og mobilen har blitt det foretrukne verktøyet for å gå på internett. Det offentlige ser ut til å tilpasse seg godt.

KILDE: DIGDIR/BRUKSSTATISTIKK

99 prosent av de norske offentlige tjenestene som ble testet var digitalt tilgjengelig i et mobilvennlig format, ifølge eGovernment Benchmark 2022. Dette er en positiv utvikling fra 96 prosent året før.

Brukeropplevelsen går ned

Målet om digital kommunikasjon er i utgangspunktet et kvantitativt mål. Vi mener likevel det i tillegg er viktig å vurdere også de kvalitative sidene ved den digitale kommunikasjonen med offentlig sektor. Det vi finner er flere indikasjoner på at brukeropplevelsen går ned:

- 48 prosent av innbyggerne synes offentlige digitale tjenester er enkle å bruke, ned fra 50 prosent (IT i praksis).
- 25 prosent har opplevd problemer ved bruk av elektronisk signatur eller identifikasjon (SSB, Bruk av IKT i husholdningene).
- 15 prosent er misfornøyd med mulighetene for digital selvbetjening, opp fra 11 prosent (Innbyggerundersøkelsen).

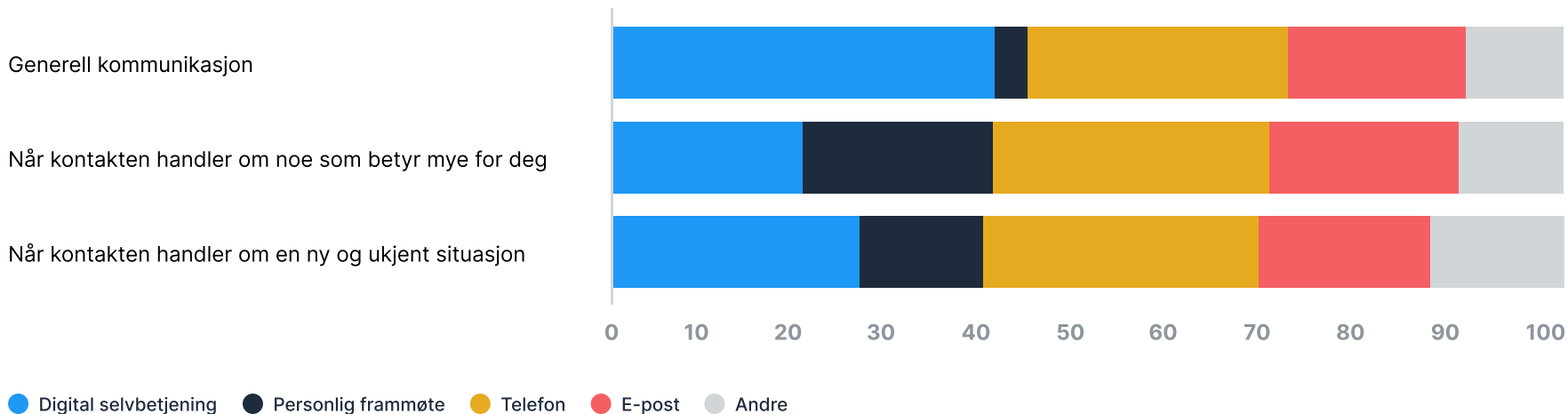
Alt i alt etterlater dette et inntrykk av at det fortsatt er et forbedringspotensial for brukernes opplevelse av den digitale kommunikasjon med offentlig forvaltning. Det er også verdt å merke seg at det ofte er de yngre aldersgruppene som opplever problemer med offentlige myndigheter eller offentlige tjenester sine apper eller nettsider. For eksempel er det 43 prosent i aldersgruppen 16-24 år som synes apper eller nettsider er vanskelig å bruke, mot 33 prosent i befolkningen sett under ett.

Digital kommunikasjon er ikke foretrukket i alle situasjoner

I den generelle kommunikasjonen med det offentlige er digital selvbetjening den oftest foretrukne kommunikasjonsmåten, med 40 prosent. Når kontakten handler om noe som betyr mye, foretrekker folk andre kommunikasjonsmåter, som vist i figuren under: både telefon, e-post og personlig fram møte er oftere eller like ofte foretrukket som digital selvbetjening. Den samme tendensen ser vi også når kontakten handler om en ny og ukjent situasjon, om enn i litt mindre grad.

Hvordan foretrekker du å ha kontakt med offentlige myndigheter?

Mål 4

Offentlig sektor utnytter potensialet i deling og bruk av data til å lage brukervennlige tjenester, og for å bidra til verdiskapning for næringslivet

Status

Mindre god

Kommentar

Vi vurderer status for dette målet som mindre god, men med en positiv utvikling det siste året. Andelen offentlige virksomheter som systematisk deler og gjenbruker data til tjenesteutvikling og verdiskapning er fortsatt lav, kommunene henger etter, og deling av data er fremdeles en hindring for sammenhengende tjenester.

21 % ↓

Andelen offentlige virksomheter som aldri eller sjelden deler data med andre offentlige virksomheter. Nedgang fra 26 prosent i 2021 (IT i praksis).

22 % ↑

Andelen offentlige virksomheter som i stor eller svært stor grad har gjenbrukt data fra andre offentlige virksomheter på tvers av sektorområder. Økning fra 16 prosent i 2021 (IT i praksis).

10 ↑

Norges plassering på modenhet for åpne data blant 34 land i Europa. Opp fra 13. plass i 2021 (Open Data Maturity Report).

Sammenhengende og brukervennlige digitale tjenester fordrer deling av data. Ved utgangen av 2022 var det registrert 1658 datasett i Felles datakatalog, som vist i figuren under. Dette er en økning på 83 fra 2021. Likevel er økningen mindre enn de foregående årene. Man kan argumentere for at økningen naturlig vil avta over tid. Likevel er det verdt å bemerke at kun 64 statlige virksomheter har datasett i datakatalogen. Digidir anslår at dette svarer til om lag en firedel av de virksomhetene som er omfattet av digitaliseringsrundskrivets krav om deling og viderebruk av informasjon.

Et annet hinder for utvikling av sammenhengende og brukervennlige tjenester er forskjellige definisjoner av sentrale informasjonsbegreper. Tall fra IT i praksis 2022 viser at en femdel av virksomhetene fortsatt ser dette som en hindring i stor eller svært stor grad. Dette er en liten oppgang fra 2021.

IT i praksis 2022 viser likevel en positiv utvikling i deling av data på tvers av offentlig sektor fra 2021 til 2022. 21 prosent av virksomhetene oppgir at de sjelden eller aldri deler data med andre offentlige virksomheter. Dette er en positiv nedgang på 5 prosentpoeng fra 26 prosent i 2021, mens det sammenlignet med 2020, hvor 20 prosent oppga at de sjelden eller aldri deler data med andre, er en tilnærmet flat utvikling.

Den positive utviklingen i tallene fra 2021 til 2022 underbygges også av tall fra SSB. De viser at det var betydelig flere offentlige virksomheter som delte åpne data i tråd med gjeldende retningslinjer i 2022 enn i 2021. Blant kommunene var det i 2022 19 prosent som delte åpne data, mot 10 prosent i 2021. Blant de statlige virksomheter delte 29 prosent åpne data, mot 18 prosent året før. I 2020 var andelen kun 14 prosent.

Andelen som gjenbruker data er fortsatt lav, men stigende

Ifølge tall fra IT i praksis, svarer 22 prosent av virksomhetene at de i stor eller svært stor grad gjenbrukte data fra andre offentlige virksomheter på tvers av sektorområder i 2022, mot 16 prosent i 2021.

Når det gjelder gjenbruk av data fra andre offentlige virksomheter i tjenester som tilbys, var det 35 prosent av statlige virksomheter som i stor grad oppga at de gjorde det, mot 33 prosent i 2021. Tilsvarende tall for kommunene var 20 prosent i 2022 mot 18 prosent i 2021.

Det er verdt å merke seg at 32 prosent av virksomhetene ifølge IT i praksis 2022 opplever datakvalitet som et hinder for digital tjenesteutvikling, og 17 prosent oppgir at de i stor eller svært stor grad opplever at manglende kvalitet på tilgjengelige data er en utfordring for gjenbruk av data fra andre offentlige virksomheter.

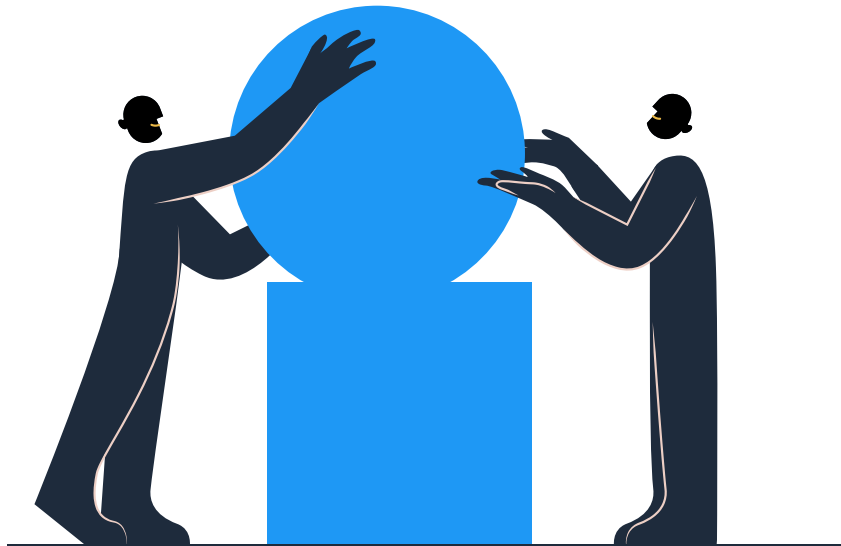
Flere har utviklet eller forbedret tjenester basert på åpne data

I år ser vi en positiv utvikling hvor 17 prosent av virksomhetene oppgir at de i stor eller svært stor grad har utviklet eller forbedret digitale tjenester basert på åpne data 2022, mot 12 prosent i 2021, ifølge IT i praksis.

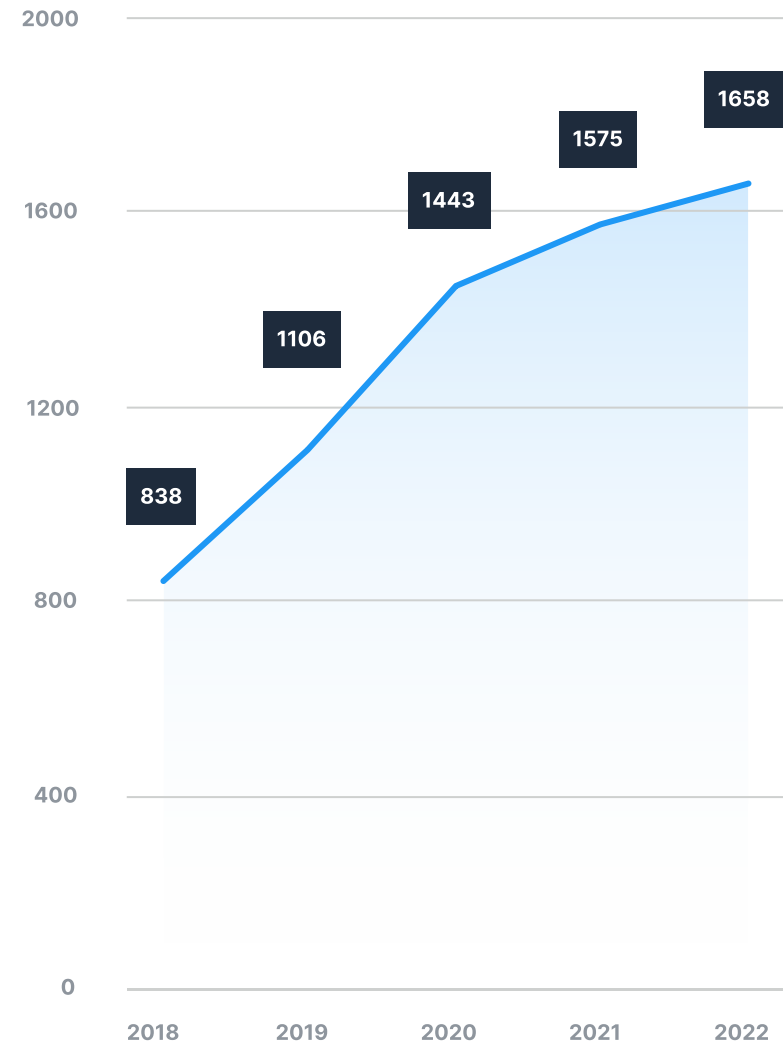
Et ytterligere positivt tegn er at Norge i 2022 konsoliderer plasseringen i kategorien «fast tracker» på modenhetsindikatoren for åpne data i Open Data Maturity Report for 2022, det tredje høyeste av fire modenhetsnivåer. Norge klatrer fra 13. plass til en 10. plass blant de 34 europeiske landene som rapporten dekker.

Digdir vil fra 2023, i samarbeide med SSB, måle nytten ved gjenbruk av data fra offentlig virksomhet i næringslivet i undersøkelsen Bruk av IKT i næringslivet. Dette vil gi oss et bedre grunnlag til å vurdere den del av mål 4 som omhandler potensiale i deling og bruk av data for verdiskaping for næringslivet.

Ifølge IT i praksis 2022 fortsatt ingen som opplyser at de i høy grad har tatt i bruk kunstig intelligens i oppgaver og tjenester. Kun 6 prosent opplyser at de i noen grad har gjort det. Likevel er det verdt å merke seg at 42 prosent tror de vil ta i bruk kunstig intelligens til automatisert saksbehandling innen de neste tre årene. Samtidig er 43 prosent enig eller svært enig i at regelverk må endres for at virksomheten kan automatisere saksbehandling og benytte kunstig intelligens.

Totalt antall datasett registrert i felles datakatalog fra 2018-2022

Mål 5

Kommunale og statlige virksomheter bygger sine tjenester med utgangspunkt i et felles digitalt økosystem for samhandling

Status

God

Kommentar

Vi vurderer status for dette målet som god, med en flat utvikling det siste året. Den gode måloppnåelsen er hovedsakelig drevet av økt bruk av de nasjonale fellesløsningene. Det er likevel noe som tyder på at fellesløsningene er under press, både på grunn av finansieringsutfordringer og indikasjoner på nedadgående opplevd nytte.

30 %

Andel offentlige virksomheter som oppgir at de i stor grad benytter referansearkitektur og standarder. Ikke målt i 2021 (IT i praksis).

1 396 ↑

Antall virksomheter som benytter fellesløsningene. Økning på 9 prosent fra 2021.

58 % ↓

Andel offentlige virksomheter som er enige i at de nasjonale fellesløsningene bidrar til å utvikle sammenhengende tjenester. Nedgang fra 68 prosent i 2021 (IT i praksis).

Bruken av de nasjonale fellesløsningene var rekordstor under koronapandemien. I 2022 liknet bruken mer på den vi hadde før pandemien. Noen av fellesløsningene hadde likevel en vekst i bruk sammenliknet med pandemiårene. Flere virksomheter tar løsningene i bruk, og antall virksomheter som benytter fellesløsningene økte med 9 prosent i 2022. IT i praksis viser at 69 prosent av offentlige virksomheter oppgir at de i stor grad benytter nasjonale fellesløsninger. Til sammenlikning ser vi at færre virksomheter oppgir at de i stor grad bruker andre deler av felles digitalt økosystem. 30 prosent oppgir at de i stor grad benytter referansearkitektur og standarder. Litt flere, 39 prosent, oppgir at de i stor grad har tatt i bruk veiledere.

IT i praksis viser at 66 prosent av offentlige virksomheter er enige i at de nasjonale fellesløsningene bidrar til å utvikle bedre løsninger for egen virksomhet. Dette er en nedgang fra i fjor, da tilsvarende andel var på 75 prosent. Også på spørsmål om fellesløsningene bidrar til å utvikle sammenhengende tjenester ser vi en nedgang, fra 68 prosent i 2021 til 58 prosent i 2022. Denne indikasjonen på fallende opplevd nytte av fellesløsningene kan muligens knyttes til økte forventninger til løsningenes bidrag til økt samhandling. Tall fra IT i praksis viser at 42 prosent av offentlige virksomheter oppgir manglende fellesløsninger i felles økosystem som en hindring for å utvikle sammenhengende tjenester.

Direktørene i Skate har også uttrykt bekymring for manglende finansiering av fellesløsningene, og har pekt på at dette vil få følgekonskvenser for alle i offentlig sektor som har behov for gode fellesløsninger.

Felles økosystem skaper et godt fundament

Programkontoret, som har ansvar for oppfølgingen av Handlingsplanen for regjeringens digitaliseringsstrategi, rapporterer at arbeidet med innsatsområdet felles økosystem er på plan. I 2022 har det vært prioritert å jobbe med behov som bør løses felles og gjøre det enklere å utvikle sammenhengende tjenester. Det rapporteres også at forståelsen for viktigheten av felles økosystem, hvor man samarbeider, samhandler og deler ressurser for å skape verdi, synes å ha økt. Dette skaper et godt fundament for det videre arbeide med sammenhengende tjenester.

Norge skårer høyt på bruk av fellesløsninger

Norge ligger høyt på internasjonale målinger knyttet til bruk av digitale komponenter, for eksempel nasjonale fellesløsninger, i offentlige tjenester. På dette området rangeres Norge til en 7. plass blant 36 europeiske land i eGovernment Benchmark 2022. Denne plasseringen fikk vi også i 2021. Sammenliknet med andre europeiske land er Norge særlig gode på bruk av eDokumenter, og majoriteten av tjenestene benytter også elektronisk ID til innlogging og registerdata der dette er relevant.

Mål 6

Kommunale og statlige virksomheter henter gevinster fra digitalisering på en systematisert måte

Status

Middels

Kommentar

Vi vurderer status for dette målet til middels, med en flat utvikling det siste året. Offentlig sektor henter ut gevinster fra digitalisering, både i form av økt kvalitet og effektivisering. Men vi sliter fortsatt med å hente ut gevinster når gevinstene oppstår andre steder enn i egen virksomhet og i samarbeidsprosjekt med andre. Vi jobber i liten grad systematisk med gevinstrealisering.

30 % ↑

Andelen offentlige virksomheter som i stor grad har lyktes med å realisere forventede gevinster fra digitaliseringsprosjekt. Økning fra 19 prosent i 2021 (IT i praksis).

44 % ↑

Andel offentlige virksomheter som i stor grad opplever utfordringer med å ta ut gevinster i samarbeidsprosjekt med andre virksomheter. Økning fra 34 prosent i 2021 (IT i praksis).

51 % ↑

Andelen offentlige virksomheter som bruker et minimum av metoder og verktøy til gevinstrealisering. Oppgang fra 50 prosent i 2021 (IT i praksis).

IT i praksis viser at 74 prosent av offentlige virksomheter i stor grad har realisert kvalitetsgevinster fra digitalisering, og 46 prosent oppgir at de i stor grad har realisert effektiviseringsgevinster fra digitalisering. Dette er en økning fra hhv. 68 og 42 prosent. Virksomheter oppgir også at de i større grad lykkes med å hente ut forventede gevinster, en økning fra 19 prosent i 2021 til 30 prosent i 2022.

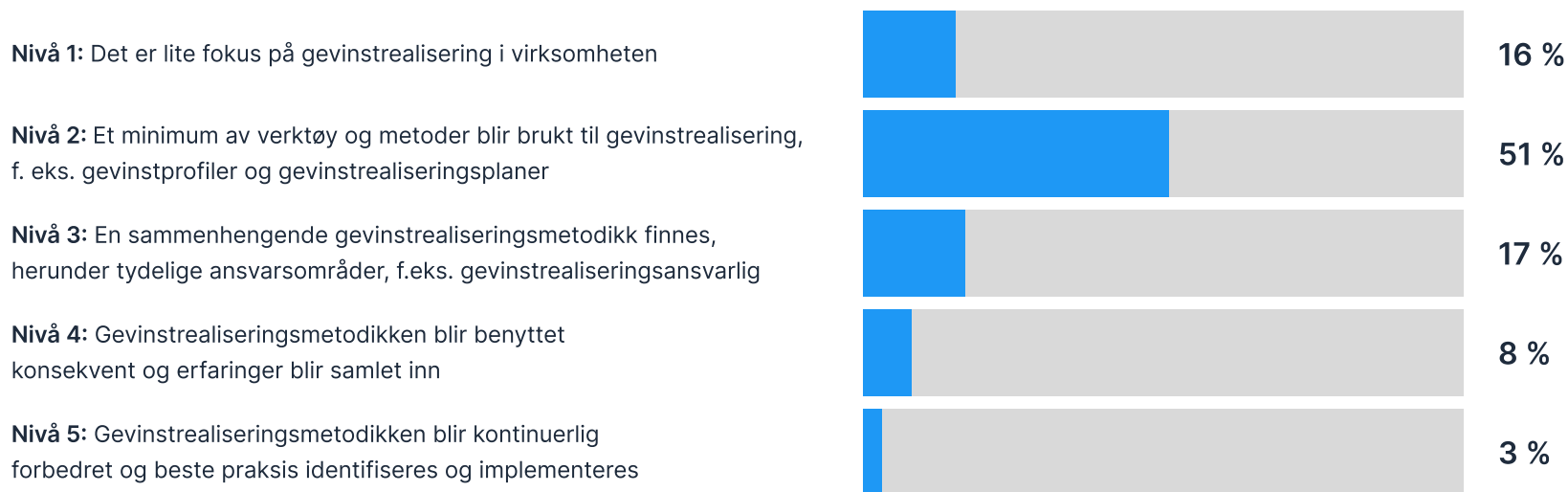
Gevinstarbeid på tvers er utfordrende

Vi ser at mange opplever det som utfordrende å realisere gevinster i samarbeidsprosjekt med andre virksomheter. 44 prosent av offentlige virksomheter oppgir at dette i stor grad oppleves som en utfordring, en økning fra 34 prosent i 2021. På spørsmål om hindringer for å utvikle sammenhengende tjenester, svarer 38 prosent at manglende samsvar

mellom egen virksomhets investeringer og de gevinstene som kommer de til gode, i stor grad oppleves som en hindring.

Når det kommer til systematisk arbeid med gevinstrealisering, ser vi et forbedringspotensial. Figuren under viser hvordan offentlige virksomheter plasserer seg selv på spørsmål om hvilken påstand som best beskriver arbeidet deres med gevinstrealisering. Rundt halvparten av virksomhetene oppgir at de kun benytter et minimum av verktøy og metoder til gevinstrealisering. Her har rundt halvparten av virksomhetene plassert seg de siste årene. 16 prosent angir at de har lite fokus på gevinstrealisering i virksomheten, mot 22 prosent i 2021. Figuren viser at flesteparten av virksomhetene plasserer seg på de mindre modne nivåene på skalaen, og vi ser at et fåtall virksomheter jobber systematisk og målrettet med gevinstrealisering fra digitaliseringsprosjekter

Hvilken påstand beskriver best virksomhetens arbeid med gevinstrealisering?

Handlingsplanen - status på innsatsområdene

Regjeringens digitaliseringsstrategi En digital offentlig sektor (2019-2025) skal understøtte den digitale transformasjonen av offentlig sektor. Gjennom strategiens handlingsplan er Digdir og KS ansvarlig for å følge opp strategiens mål og innsatsområder frem mot 2025.

Sammenhengende tjenester med brukeren i sentrum

Brukerne skal settes i sentrum gjennom utvikling av mer sammenhengende tjenester basert på viktige livshendelser

Mindre forsinkelser

I handlingsplanen utvikles sammenhengende tjenester med utgangspunkt i innsikt og kunnskap om brukernes behov innen syv prioriterte livshendelser. Erfaringene fra arbeidet tas inn i veilederen for sammenhengende tjenester i form av kunnskap og metoder som kan benyttes for å utvikle andre sammenhengende tjenester i offentlig sektor. Arbeidet befinner seg på ulike steder i utviklingen, hvor ett av tiltakene anser seg for ferdig (Få barn) og flere av tiltakene rapporterer mindre forsinkelser. Det jobbes med en sluttrapport som anbefaler hvordan digitale tjenester skal gjøres lettere tilgjengelig på offentlige nettsider.

Vurdering av effekt: Tre av livshendelsene har ennå ikke gitt effekt for sluttbruker eller offentlig sektor, ett av tiltakene rapporterer at tiltaket har gitt noe effekt og to har foreløpig gitt effekt i liten grad (se tiltakenes

rapportering). På generelt grunnlag har arbeidet med sammenhengende tjenester og livshendelsene bidratt til økt tverrsektorielt og tverrfaglig samarbeid, og en tydeligere bevissthet rundt brukernes behov.

Økt deling av data og verdiskaping

Data skal deles og gjenbrukes i offentlig sektor, og åpne data skal publiseres for innovasjon og verdiskaping i næringslivet

Mindre forsinkelser

Før 2022 har flere ressurser kommet på plass for å legge til rette for at offentlig sektor skal kunne utnytte potensialet i deling og bruk av data. Ett av disse var etablering av ressurscenteret for deling og bruk av data som blant annet veileder og håndterer en rekke juridiske problemstillinger knyttet til datadeling. Verktøykassen for deling av data har tilgjengeliggjort ressurser og verktøy som skal gjøre det lettere for virksomheter å dele og gjenbruke data.

Det er besluttet at datafabrikken avsluttes som prosjekt. Portalen til datafabrikken og tjenestene vil driftes videre som del av Digidirs øvrige oppgaver. Det planlegges nå hvordan arbeidet skal føres videre. Datafabrikken som pågående tiltak i handlingsplanen avsluttes.

Utvalget som utreder mulig plikt til å publisere åpne data, følger plan og skal levere sin utredning 1.11.23.

Vurdering av effekt: De tjenester som datafabrikken har laget, har gitt noen effekter. Blant annet har datajegeren, som hjelper private med å finne offentlige data, større etterspørsel enn kapasitet. Nettforumet datalandsbyen har god trafikk. Prosjektet rapporterer at effekten av tiltakene begrenses av manglende kapasitet til å følge opp etterspørselen.

I stort synes det å være en positiv utvikling i deling og bruk av data, men utviklingen burde gått raskere.

Felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling

Nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling, fellesløsninger og felles arkitektur, skal etableres i et helhetlig og overordnet styrt og koordinert økosystem

På plan

I 2022 har det vært prioritert å jobbe med behov som bør løses felles og gjøre det enklere å utvikle sammenhengende tjenester. Skatevirksomhetene har laget et veikart som viser tiltak som bør

prioriteres. Tiltakene inkluderer videre arbeid med eID for alle, fullmaktsløsninger, helhetlig informasjon og sporbarhet i data og informasjon. Dette arbeidet vil fortsette i 2023.

Vi har også arbeidet med å skape økt forståelse av økosystem-tankegangen og gjøre det enklere å utvikle sammenhengende tjenester med utgangspunkt i felles økosystem. Det er utarbeidet kart for tjenestekjeder for å bryte opp kompleksiteten i utvikling av sammenhengende tjenester. Samarbeidsavtalen mellom KDD og KS som skal bidra til at statlige og kommunale interesser skal koordineres vil bli revidert i løpet av våren 2023.

Arbeidet med å legge til rette for samordning og styring av nasjonale fellesløsninger gjennom tildelingsbrev, er av kapasitetshensyn ikke startet opp.

Vurdering av effekt: Forståelsen for viktigheten av felles økosystem, med samarbeid, samhandling og deling av ressurser for å skape verdi har sannsynligvis økt. Skates prioritering av tiltak vil kunne føre til raskere realisering av tiltak som dekker felles behov.

Klart og digitaliseringsvennlig regelverk	
Regelverket skal være klart, forståelig, og legge til rette for digitalisering	Mindre forsinkelser

Ressursenteret har jobbet behovsdrevet med å utrede juridiske problemstillinger knyttet til livshendelsene og hatt dialog med en rekke private og offentlige aktører for å identifisere hindringer i regelverket. Inntrykket så langt er at jurister blir trukket sent inn i arbeidet med livshendelsene. Regelverksendringer tar tid og det er derfor bekymringsfullt at man ikke er kommet lengre med regelverksarbeidet. Det er et forbedringspotensiale rundt tverrfaglig samarbeid.

Veilederen for digitaliseringsvennlig regelverk gir anbefalinger til regelverksutviklere for å gjøre fremtidig regelverk mer digitaliseringsvennlig. Imidlertid er tiltak 4.4. Omtale og vise til veileder for digitaliseringsvennlig regelverk i veiledningen Lovteknikk og lovforberedelse(“Lovteknikkheftet”) rapportert forsinket på grunn av begrenset kapasitet.

Vurdering av effekt: Det er foreløpig ikke identifisert konkrete effekter på innsatsområdet. Stor grad av kompleksitet og begrensede ressurser til å jobbe med innsatsområdet kan føre til forsinkelser i realiseringen av livshendelsene.

Styring og samordning for en mer sammenhengende offentlig sektor	
Styring og samordning av digitalisering og uthenting av gevinster i offentlig sektor skal styrkes	Mindre forsinkelser

Samordningen av digitaliseringsarbeidet mellom statlig og kommunal sektor er styrket. I 2021 ble det første møtet innen konsultasjonsordningen mellom stat og kommune avholdt for å følge opp digitaliseringstiltak og tverrsektorielle problemstillinger og prioriteringer. Det ble i 2021 utviklet felles prinsipper for involvering av kommunal sektor i statlige beslutninger som omhandler digitalisering. Disse er videreført i Digitaliseringsrundskrivet for 2023. Arbeidet med å utvikle en veileder til departementene for styring av digitalisering i sektorene, rapporteres forsinket på grunn av manglende kapasitet i KDD.

Det er satt ned en arbeidsgruppe under Skate som vurderer å lage et rammeverk for å lage mer bærekraftige finansieringsmodeller for nasjonale og sektorielle fellesløsninger, dette vil også ta inn over seg utfordringer med tverrsektoriell finansiering.

Vurdering av effekt: Arbeidet med å styrke styringen og samordningen i offentlig sektor er fremdeles i en tidlig fase og det er for tidlig å si hvilken effekt arbeidet har hatt. Offentlig sektor har nok blitt mer bevisst på viktigheten av å samarbeide på tvers av sektorer og forvaltningsnivå i digitaliseringsarbeidet. Viktigheten av å ha velfungerende nasjonale og sektorielle fellesløsninger har også økt.

Styrket samarbeid med privat sektor

Samarbeid med privat sektor på digitaliseringsområdet skal styrkes for å oppnå bedre og mer effektive tjenester og for å legge til rette for innovasjon

Ingen pågående tiltak som del av handlingsplanen

Oppstartsselskaper kan ha gode og innovative løsninger på problemstillinger og behov i offentlig sektor. Å jobbe med oppstartsselskaper spesielt og næringslivet generelt er viktig for verdiskaping og næringsutvikling. For å legge til rette for innovative samarbeid og anskaffelser mellom offentlig og privat sektor, ble Startoff lansert i januar 2021 der 12 samarbeid ble startet i 2021 og syv ble startet i 2022. Startoff som tiltak er ferdigstilt i handlingsplanen, men fortsetter som et løpende tiltak.

Tiltak 7.1 Utarbeide felles prinsipper for samarbeid med privat sektor på digitaliseringsområdet med sikte på å videreutvikle et slikt samarbeid er ikke startet. Dette skyldes begrenset kapasitet og ressurser i KDD.

Vurdering av effekt: Det er ikke kommet noen effekter av tiltak 7.1, siden tiltaket ikke er startet.

Digital sikkerhet

Offentlig sektor skal digitaliseres på en tillitsvekkende måte ved å ivareta krav til sikkerhet og personvern

Ingen pågående tiltak som del av handlingsplanen

For å bidra til en sikker digitalisering i offentlig sektor har en rekke verktøy og veiledningsmateriell blitt utviklet for å styrke arbeidet med informasjonssikkerhet i statsforvaltningen. Det er ingen pågående tiltak som del av handlingsplanen. Imidlertid pågår det et kontinuerlig arbeid med å gjøre verktøy og veiledningsmateriell kjent og tatt i bruk i stat og kommuner. Arbeidet svarer ut Tiltak 5 i nasjonal strategi for digital sikkerhet.

Utfordringer og anbefalinger

Tre år inne i arbeidet med digitaliseringsstrategien er det igangsatt mye arbeid for å understøtte den digitale transformasjonen i offentlig sektor. Per 31.1.2023 var 14 initiativer ferdigstilt, 17 initiativer pågående. 4 initiativer er ikke startet. Skate har tettere oppfølging av innsatsområdene sammenhengende tjenester med brukeren i sentrum, økt deling av data og verdiskaping, og felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling. Skate peker på at arbeidet med tiltakene fremstår bedre enn hva situasjonen faktisk oppleves i de involverte virksomhetene. Skate mener at det er nødvendig å legge mer kraft bak noen utvalgte tiltak i stedet for å gjøre litt på for mange fronter. De mener det er viktig å få til ting raskere sammen, gjennom samarbeid på tvers av virksomhetene.

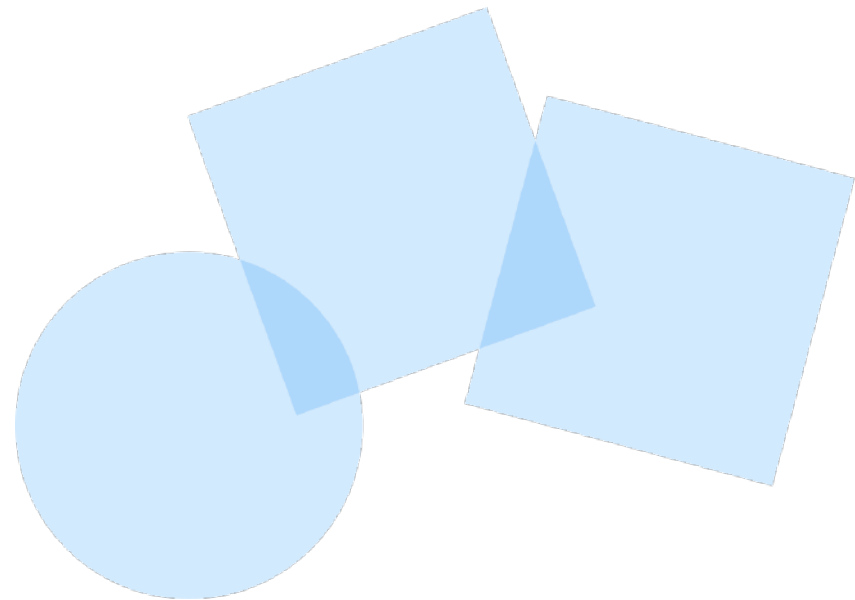
I arbeidet med handlingsplanen har vi gjort oss noen erfaringer knyttet til handlingsplanen som strategisk verktøy. Under redegjør vi for disse erfaringene og kommer med anbefalinger til hvordan det kan følges opp videre.

Flere av strategiens initiativer handler om å vurdere/utrede et behov, eller etablere en førsteversjon av en ny ressurs eller digital løsning. Det er først når disse initiativene tas videre til realisering og bruk over tid at vi kan hente ut gevinster og dermed bidra til å realisere strategiens mål. Vi anbefaler derfor at det igangsettes påbyggende tiltak i handlingsplanen som bidrar til å videreføre det innledende arbeidet inn mot realisering og anvendelse av løsningene.

Flere av strategiens initiativer er ikke startet og vi anbefaler at disse igangsettes.

Det er ikke nok fokus på effekt av tiltakene overfor innbyggere, næringsliv og offentlig sektor. Allerede i oppstartsfasen av tiltak bør det vurderes hvilken effekt tiltaket skal oppnå, og det bør gjøres grep for å sikre at man oppnår effektene.

I flere av tiltakene pekes det på at problemstillinger rundt regelverk er til hinder for å realisere tiltak. Vi anbefaler at aktiviteter bidrar til å løse dette settes i gang.

Felles økosystem

Mål	Resultat	Prioriteringer og tiltak	Måloppnåelse
1 Bryte opp kompleksitet	<ul style="list-style-type: none"> Vi lanserte kart for tjenestekjeder som bryter opp kompleksitet i utvikling av sammenhengende tjenester. 	<ul style="list-style-type: none"> Offentlige virksomheter sliter med å utvikle gode sammenhengende tjenester. Digdir vil samarbeide tett med flere livshendelser og virksomheter for å finne gode løsninger for helhetlig informasjon og assistanse til innbyggere og næringsliv. 	 <p>Oppnådd</p>
2 Arkitektur for hendelser i felles økosystem	<ul style="list-style-type: none"> Vi laget et utkast til beste praksis for hendelsesdrevet arkitektur. 	<ul style="list-style-type: none"> Utkastet til beste praksis blir sendt på høring i 2023, og vi har dialog med aktører som kan ta arkitekturen i bruk. 	 <p>Oppnådd</p>
3 Lett å gjøre rett – følge krav og anbefalinger	<ul style="list-style-type: none"> Vi leverte et utkast til høringsnotat for forenkling og oppdatering av IKT-standardforskriften. Vi foreslå en forenkling av referansekatalogen for IT-standarder i samarbeid med Arkitektur- og standardiseringsrådet. 	<ul style="list-style-type: none"> Andelen virksomheter som melder det er lett å gjøre rett er for lav. Mangel på kjennskap til krav og anbefalinger er en hovedutfordring. Digdir vil intensivere arbeidet med å markedsføre krav og anbefalinger. 	 <p>Middels</p>
4 Identifisere nasjonale behov og foreslå velbegrunnede løsninger	<ul style="list-style-type: none"> Vi videreutviklet behovskatalogen og prioriterte tiltak for felles økosystem basert på ny innsikt og i samarbeid med Skatevirksomhetene. Arbeidet resulterte i et nytt veikart vedtatt av Skate. 	<ul style="list-style-type: none"> Arbeidet med å identifisere, prioritere og løse felles behov gjennom veikartarbeidet fortsetter. Mangelfull finansiering kan svekke sikkerheten i fellesløsningene. Digdir leder en arbeidsgruppe i regi av Skate som skal foreslå et retningsgivende rammeverk for finansiering av fellesløsningene. 	 <p>Oppnådd</p>
5 Følge opp ny strategi for eID	<ul style="list-style-type: none"> Vi bisto KDD med utkast til ny strategi for eID. Vi deltok i revisjonen av eIDAS-forordningen. Vi lederte ny veileder for bruk av eID for ansatte i offentlig forvaltning. 	<ul style="list-style-type: none"> eIDAS 2.0 vil kreve at staten tilbyr en digital identitetslommebok som gir alle innbyggere tilgang til gratis eID på sikkerhetsnivå «høyt». Kravet medfører behov for finansiering og ressurser. Digdir viderefører arbeidet med handlingsplan for eID-strategien. Digdir leder et konsortium med 25 deltakere fra 5 land som skal pilotere en digital lommebok, som del av EUs Digital-program. 	 <p>Oppnådd</p>

Nøkkeltall

 <p>27 %</p> <p>Andel virksomheter som er enige i utsagnet – Det er enkelt å få oversikt over krav og anbefalinger innen digitalisering i offentlig forvaltning</p>	 <p>30 %</p> <p>Andel virksomheter som har tatt i bruk referansearkitektur eller standarder</p>	 <p>39 %</p> <p>Andel virksomheter som har benyttet veiledere</p>
---	---	---

Digdir arbeider for at vi skal ha et felles økosystem for nasjonal digital samhandling og tjenesteutvikling som er lett tilgjengelig, enkelt å bruke og løser felles behov. I 2022 har Digdir vist hvordan vi kan bryte opp kompleksitet og benytte det felles økosystemet til å utvikle sammenhengende tjenester. Vi utarbeidet også et utkast til eID-strategi i samarbeid med KDD.

Mål

Et hovedmål i tildelingsbrevet for 2022 er å sørge for at «Samordnet digitalisering og innovasjon møter brukernes behov og sikrer offentlig forvaltning». Vi har prioritert å arbeide med behov som bør løses felles og å gjøre det enklere å utvikle sammenhengende tjenester. Vi har delt hovedmålet inn i fem operasjonelle delmål.

- Mål 1: Bryte opp kompleksitet
- Mål 2: Arkitektur for hendelser i felles økosystem
- Mål 3: Lett å gjøre rett - følge krav og anbefalinger
- Mål 4: Identifisere nasjonale behov og foreslå velbegrunnede løsninger
- Mål 5: Følg opp ny strategi for eID

Resultater

Økosystemtankegangen gir en bedre forståelse av mekanismer som påvirker hverandre, og legger til rette for veivalg for innovasjon og

digitalisering. På digitaliseringskonferansen var et av temaene å skape økt forståelse for felles økosystem og hvordan offentlig sektor kan jobbe med å utvikle sammenhengende tjenester.

Mål 1: Bryte opp kompleksitet

I 2022 lanserte vi [kart for tjenestekjeder](#) som en viktig tilnærming for å bryte opp kompleksiteten i utvikling av sammenhengende tjenester. Dette verktøyet har blant annet blitt brukt i arbeidet med å ta imot ukrainske flyktninger på en bedre og mer samordnet måte. Vi gjennomførte også kurs på NOKIOS om kart for tjenestekjeder. [Kurset er gjort tilgjengelig på Digdir.no](#).

Mål 2: Arkitektur for hendelser i felles økosystem

Hendelsesdrevet arkitektur kan forenkle utvikling av sammenhengende tjenester. Vi har derfor laget et utkast til en beste praksis, som ble sendt på høring i begynnelsen av 2023. Vi har dialog med aktører som kan ta arkitekturen i bruk.

Mål 3: Lett å gjøre rett - følge krav og anbefalinger

I 2022 leverte vi et utkast til høringsnotat for forenkling og oppdatering av IKT-standardforskriften til KDD. Utkastet har vært diskutert i Arkitektur- og standardiseringsrådet. Samtidig har vi samarbeidet med rådet om forslag til forenkling av referanse katalogen for IT-standarder. Vi har også publisert et blogginnlegg om nytten av sourcingstrategi i januar 2023.

Andel virksomheter som synes det er "lett å gjøre rett"

År	2021	2022
Stat	38	38
Kommune	31	22

Kilde for 2021-tallene er en undersøkelse gjennomført av Digdir. Kilde for 2022-tallene er IT i praksis.

IT i praksis har svar fra et høyere antall kommuner enn vår interne undersøkelse fra 2021. Vi tror dette er hovedårsaken til at andelen kommuner som synes det er lett å gjøre rett er lavere i 2022 enn året før.

Mål 4: Identifisere nasjonale behov og foreslå velbegrunnede løsninger

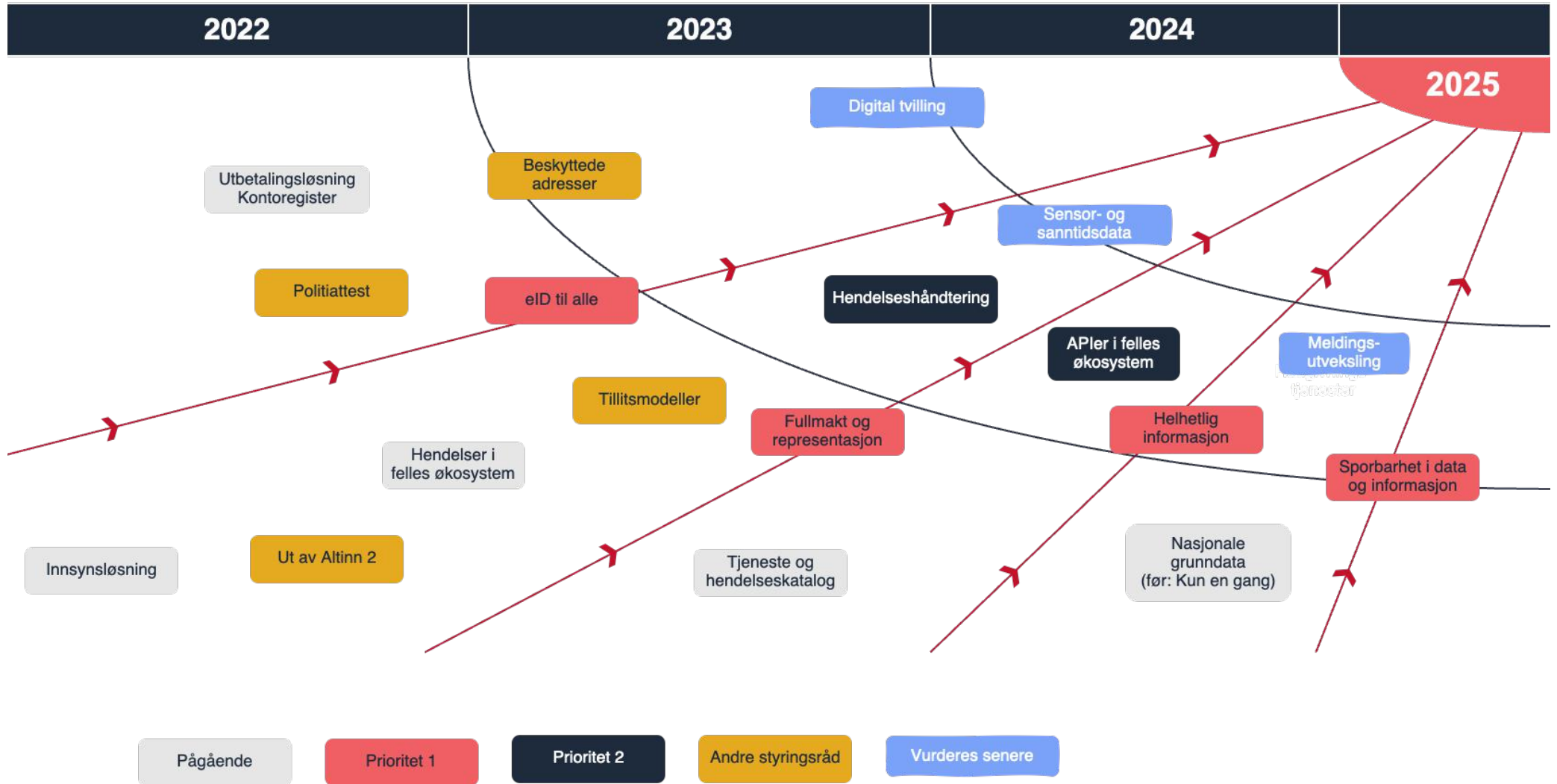
Digdir forvalter handlingsplanen for regjeringen og KS sin digitaliseringsstrategi fra 2019. Vi legger nå økt vekt på effekt og måloppnåelse av tiltakene som strategien peker på. Digitaliseringen er i kontinuerlig utvikling, og gjennom ny innsikt kommer det nye behov som bør dekkes i felles økosystem. Vi har sammen med Skatevirksomhetene arbeidet med å identifisere behov som ikke dekkes i dag, og prioritert de viktigste tiltakene. Dette har endt ut i et veikart som er behandlet i Skate.

Mål 5: Følge opp ny strategi for eID

I 2022 har Digdir bistått KDD med å utarbeide et utkast til ny strategi for eID. Ny strategi beskriver overordnede retningsvalg og tiltak for å realisere ønskede ambisjoner for det videre arbeidet med eID i offentlig sektor. Digdir leder samarbeidsprosjekter som Nordisk-Baltisk eID prosjekt (NOBID) og Koordineringsgruppen for id-forvaltningen (KOID). Digdir har bidratt inn i arbeidet med revisjon av eIDAS-forordningen gjennom deltagelse i eIDAS-expert group. eIDAS 2.0 vil føre med seg et krav om at staten skal tilby en digital identitetslommebok som skal gi alle innbyggere tilgang til en gratis eID på sikkerhetsnivå høyt.

Digdir leverte i april «Veileder for bruk av eID for ansatte i offentlig forvaltning» til departementet. Veilederen skal bidra til at både arbeidsgivere og arbeidstakere skal ha tilgang til nødvendige retningslinjer for bruk av eID på jobb. I desember leverte vi en utredning av behovet for en permanent hjemmel for innhenting av opplysning om utenlandsk identifikasjonsnummer fra Folkeregisteret i forbindelse med utstedelse av eID.

Veikart 2.0 for felles økosystem

Utfordringer

- Skate og forvaltere av fellesløsninger har over flere år pekt på at det ikke er tilstrekkelig finansiering for å videreutvikle fellesløsningene. Dette fører blant annet til at brukerne av fellesløsningene ikke får sine behov dekket på god nok måte og i enkelte tilfeller svekker sikkerheten i fellesløsningene.
- Alle innbyggere må ha tilgang til eID på det sikkerhetsnivået som kreves i digitale tjenester. Det er behov for finansiering og ressurser for å gjennomføre denne endringen.
- Statlige virksomheter og kommunene sliter med å lage gode sammenhengende tjenester. Det er høy kompleksitet både juridisk, organisatorisk, semantisk og teknisk.
- Det er for lav andel virksomheter som synes det er «lett å gjøre rett». Det første skrittet for å følge krav og anbefalinger, er at virksomhetene kjenner til dem. Her er det fortsatt stort rom for forbedring.

Prioriteringer og tiltak

- Digidir leder en arbeidsgruppe under Skates arbeidsutvalg (AU) som arbeider med et forslag til rammeverk som kan være retningsgivende for finansiering av fellesløsningene.
- Digidir viderefører arbeidet med handlingsplan for eID-strategien. Digidir leder et konsortium med 25 deltakere fra 5 land som skal pilotere en digital lommebok for betalinger som en del av EUs Digital-program.
- Digidir vil sammen med Skate-virksomhetene fortsette arbeidet med å identifisere og prioritere behov som bør løses felles gjennom veikartarbeidet, og arbeide for at behovene løses raskt.
- Vi samarbeider tett med flere livshendelser og virksomheter for å finne gode løsninger for å gi helhetlig informasjon og assistanse til innbygger og næringsliv.
- Digidir vil intensivere arbeidet med markedsføring av krav og anbefalinger knyttet til digitalisering slik at en større andel virksomheter synes det er lett å gjøre rett.

Deling av data

Mål	Resultat	Prioriteringer og tiltak	Måloppnåelse
<p>1 Utvikle en metode for å måle og synliggjøre gevinster og effekter av viderebruk av offentlige data</p>	<ul style="list-style-type: none"> Digdir, i samarbeid med SSB, utviklet et sett med spørsmål som skal inkluderes i SSBs spørreundersøkelse Bruk av IKT i næringslivet. Den sendes ut til om lag 5000 private virksomheter hvert år. Metoden vil gi en pekepinn på hvilke gevinster og effekter deling av offentlige data med næringslivet gir og hjelpe det offentlige i å prioritere deling av riktige data. 	<ul style="list-style-type: none"> Det er viktig å ha kunnskap om verdien av datadeling. Samtidig er måling av gevinster og effekter som følge av viderebruk av data et umodent felt med liten til ingen eksisterende praksis. Utvidelsen av Bruk av IKT i næringslivet er et forsøk om å skaffe bedre oversikt, de første resultatene forventes i løpet av 2023. 	 <p>Oppnådd</p>
<p>2 Veiledning i ansvarlig bruk av kunstig intelligens (KI) i offentlig sektor</p>	<ul style="list-style-type: none"> Vi utviklet en «KI-hub» på nett der tema er ansvarlig bruk av KI i offentlig sektor. Her formidler vi kuratert kunnskap, innsikt og erfaringer fra andre nasjonale og internasjonale aktører. I tillegg finnes det egenprodusert innhold fra Ressurssenteret som blant annet omfatter informasjon om den kommende KI-forordningen. 	<ul style="list-style-type: none"> Kunstig intelligens er under rask utvikling, og vi ser en stadig økende interesse for å ta i bruk KI-løsninger i offentlig sektor. Det er mye bevegelse på området, ikke minst med tanke på den kommende KI-forordningen. Skal vi trygt ta i bruk KI-løsninger i offentlig sektor, trenger vi å sikre at bruken er ansvarlig. Uansvarlig bruk kan stoppe "god" bruk av KI for andre offentlige aktører. Utfordringsbildet er sammensatt, og vi har sikret samarbeid med kunnskapsrike aktører både i Norge og internasjonalt. 	 <p>Oppnådd</p>
<p>3 Replanlegging av videre arbeid Datafabrikken</p>	<p>Rammebetingelsene for Datafabrikken er betydelig endret, noe som krever en replanlegging. De to viktigste endringene er:</p> <ul style="list-style-type: none"> Formålet er endret fra å omfatte både private og offentlige data, til å fokusere på tilgjengeliggjøring og bruk av offentlige data. Det er ikke bevilget midler over statsbudsjettet for 2023 til Datafabrikken 	<ul style="list-style-type: none"> Digdir besluttet som en følge av endrede rammebetingelser å avslutte Datafabrikken som selvstendig prosjekt fra 31.12.2022. Utviklede tjenester og portal drives videre som en del av Digdirs øvrige oppgaver. Det vil være et særlig fokus på å få erfaringer fra «Datajegeren» og «Juridisk veiviser», som er nye tjenester for å redusere sentrale barrierer innen deling av data. Særlig for Datajegeren har en opplevd pågang fra bedrifter som ønsker bistand til å finne offentlige data. Videre gjøres et arbeid for å konsolidere aktiviteter, tjenester og portaler innen området. Formålet er å optimalisere drift og utvikling, samt gjøre de ulike tjenestene enklere tilgjengelig for brukerne. 	 <p>Middels</p>

Nøkkeltall

 <p>40 066* </p> <p>Unike brukere på data.norge.no i 2022 mot 39 519 i 2021</p>	 <p>243 675* </p> <p>Sidevisninger på data.norge.no i 2022 mot 210 069 i 2021</p>	 <p>1 659 </p> <p>Antall datasett på data.norge.no totalt per 31.12.22 mot 1 589 i 2021</p>
--	--	--

* Korrigeret for periode med påvirkning av søkerobot

Tilrettelegging for deling av data i offentlig sektor og med privat sektor er et viktig mål i regjeringens digitaliseringspolitikk. Deling og bruk av data er essensielt i realiseringen av sammenhengende tjenester og for å gi økt verdiskaping i næringslivet. Digdir jobber derfor for at virksomheter skal kunne dele og få tilgang til gode data på en trygg måte. I 2022 har Digdir fortsatt arbeidet med juridisk rådgivning i komplekse datadelingsspørsmål og igangsatt tiltak for å tilrettelegge for økt deling og bruk av data, bl.a. gjennom arbeid med å realisere «kun én gang»-prinsippet og ansvarlig bruk av kunstig intelligens.

Mål

I 2022 ble Digitaliseringsdirektoratet bedt om å fortsette å styrke sin rolle som både premissgiver, pådriver og iverksetter av mål og strategier på datadelingsområdet. En hovedprioritering i tildelingsbrevet for 2022 var å innta en sterk og ledende rolle i arbeidet med informasjonsforvaltning og deling av offentlige data, slik at disse kan brukes til næringsutvikling og innovasjon i offentlig sektor. Dette er viktig i oppnåelsen av et av Digdirs hovedmål: Forvaltningen i Norge er effektiv, åpen, samordnet og har høy tillit i befolkningen. Vi har operasjonalisert dette i fire konkrete mål:

- Mål 1: Videreutvikle Nasjonalt ressurscenter for deling og bruk av data
- Mål 2: Metode for å måle gevinster og effekter av viderebruk av data
- Mål 3: Tilrettelegge for økt deling og gjenbruk av data
- Mål 4: Ansvarlig bruk av kunstig intelligens

Resultater

Mål 1: Videreutvikle Nasjonalt ressurscenter for deling og bruk av data

I 2022 har Ressurscenteret fortsatt arbeidet med å spre kunnskap og kompetanse om datadeling i skjæringspunktet juss, teknologi og forretnings-/forvaltningsprosesser. På NOKIOS bidro Ressurscenteret med tre foredrag som fikk mye ros og oppmerksomhet. Ressurscenteret har deltatt med juridisk rådgivning inn mot DSOP-kontroll i tillegg til livshendelsen dødsfall og arv. Kommende EU-regelverk på datadelingsfeltet har vært et sentralt tema, og Ressurscenteret jobber kontinuerlig med å spre kunnskap om regelverkene. I den forbindelse igangsatte Ressurscenteret i 2022 et prosjekt finansiert av Nordisk ministerråd for å utveksle erfaringer om implementering og forberedelse av nye roller i de kommende EU-regelverkene.

Mål 2: Metode for å måle gevinster og effekter av viderebruk av data

Som svar på et oppdrag gitt i tildelingsbrevet for 2022, utviklet Digidir en metode som vil brukes til å gi en pekepinn på hvilke gevinster og effekter deling av offentlige data med næringslivet gir. Metoden tar form som et sett med spørsmål som inkluderes i SSBs årlige undersøkelse Bruk av IKT i næringslivet. Med en bedre forståelse av hvilke effekter og gevinster offentlige data bidrar til i privat sektor, vil offentlige virksomheter enklere kunne prioritere deling av riktige data.

Mål 3: Tilrettelegge for økt deling og gjenbruk av data

I 2022 har Digidir i samarbeid med Skatteetaten fremmet Skate-sak om «Kun en gang» med mål om å gjøre det enklere for statlige virksomheter å dele og gjenbruke data. Jevnt over er det en økende interesse og forståelse for viktigheten av deling av data, spesielt i forbindelse med offentlige tjenester. I Datalandsbyen er det økende deltakelse og gode diskusjoner rundt deling og bruk av data. I møteserien faglig arena for informasjonsforvaltning og deling av data ble det holdt 63 innlegg fordelt på 33 møter. Deltakelsen har vært god med til tider over hundre deltakere.

Digidir leverte i april en utredning som utforsker mulighetene for at Datafabrikken kan bli selvfinansierende. Som oppfølging av dette, fikk Digidir i oppdrag å replanlegge videre arbeid knyttet til Datafabrikken. Ved utgangen av 2022 er Datafabrikkens kapabiliteter blitt overført til linjen for videre forvaltning og planlegging for konsolidering. I løpet av 2022 er Datafabrikken oppdatert med to nye tjenester: en for å hjelpe bedrifter med å finne offentlige data (Datajegeren) og en juridisk veiviser for relevant regelverk for de som vil dele data.

I tillegg har Nasjonalt rammeverk for informasjonsforvaltning blitt oppdatert med spesifikasjon for beskrivelse av informasjonsmodeller (ModelIDCAT-AP-NO).

Mål 4: Ansvarlig bruk av kunstig intelligens

I samarbeid med andre aktører jobber Ressurssenteret for ansvarlig bruk av kunstig intelligens (KI) i offentlig sektor. I den forbindelse utarbeidet vi et første utkast til veiledningsmateriale for bruk av KI i offentlig sektor. Den er klar for lansering tidlig i 2023, sammen med en oversikt over KI-prosjekter i offentlig sektor. Ressurssenteret fasiliteter også fagforum for kunstig intelligens. I 2022 ble tre møter avholdt med opp mot hundre deltakere.

Utfordringer

Verdien av data og viktigheten av å bruke offentlige data som en felles ressurs er velkjent. Likevel ser vi en utfordring i at mange virksomheter hovedsakelig fokuserer på bruk av data fra andre til eget formål og i mindre grad prioriterer deling av egne data. Dette gjenspeiler seg i data.norge.no hvor tilfanget av nye datasett fremdeles er lavere enn forventet.

De fleste virksomhetene i forvaltningen er både datakonsument og datatilbyder. Mens det å konsumere data ofte gir en direkte gevinst for den som bruke data, er det å tilrettelegge for deling av data med andre mer ressurskrevende for virksomheter.

Vi ser også at arbeidet med å fremme digitaliseringsvennlig regelverk går sakte og det er behov for forbedring og større utbredelse av veileder for digitaliseringsvennlig regelverk.

Prioriteringer og tiltak

I tildelingsbrevet for 2023 bes Digdir å videreutvikle sin rolle som pådriver for økt datadeling innen og fra forvaltningen, samt bistå departementet i arbeidet med EU-regelverk. Arbeidet med veiledningsmateriale for kunstig intelligens og «kun én gang» vil fortsetter utover 2023. Vi er også i gang med å utarbeide ny produktstrategi for Digdirs datadelingsprodukter.

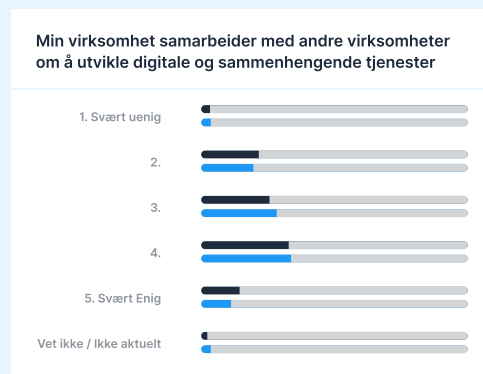
Digdir er en spennende organisasjon med stor faglig spennvidde. Hver dag jobber vi med å sette de store digitaliseringsutfordringene inn i en helhetlig sammenheng – og finne gode løsninger til beste for samfunnet.

Espen Slotvik (54), behovs- og forretningsutvikler for data.norge.no
Brønnøysund, avdeling for brukeropplevelse og datadeling

Sammenhengende tjenester

Mål	Resultat	Prioriteringer og tiltak	Måloppnåelse
1 Departementer og direktorater får relevant bistand til å levere sammenhengende tjenester	<ul style="list-style-type: none"> Digdir ga løpende rådgivning og hadde god dialog med livshendelsene Vi oppdaterte oversikten på digdir.no over pågående digitaliseringstiltak som støtter de syv livshendelsene Stimulab-prosjektene Ny i Nordland er koplet til livshendelsene Ny i Norge. Livshendelsene Dødsfall og arv og Alvorlig sykt barn fikk midler fra Medfinansieringsordningen. Digitaliseringsrådet ga råd til livshendelsene Starte og drive bedrift og Starte og drive frivillig organisasjon 	<ul style="list-style-type: none"> Livshendelsene rapporterer at de i mindre grad har levert verdi, men vi ser at arbeidet brøyter vei for nødvendige forbedringer i forvaltningen. Flere opplever manglende hjemmelsgrunnlag for å dele og bruke data som en utfordring. Arbeidet kreve politisk vilje og finansiering for å skape nødvendig samarbeid og framdrift. Finansiering av fellesløsningene er en forutsetning for å lykkes med sammenhengende tjenester. 	 Oppnådd
2 Utvikle metodeverk og veiledning rettet mot behov i livshendelsene	<ul style="list-style-type: none"> Digdir koordinerte et nettverkssamarbeid om Ukraina. Digdir etablerte et tverrfaglig team som skal løse oppdraget "helhetlig informasjon" i samarbeid med livshendelsene og andre. Digdir tok en mer aktiv rolle for å samordne arbeidet i livshendelsene, bla. gjennom Samarbeidsnettverket hvor livshendelsene deler erfaringer og samarbeider for å løse felles utfordringer. Vi utviklet metodikk for hvordan virksomheter kan bruke framsynsprosesser. 	<ul style="list-style-type: none"> Digdir vil spisse innsatsen i 2023 mot behov som er prioritert av Skate i veikart 2.0 for felles økosystem. Digdir vil samarbeide tett med virksomhetene om helhetlig informasjon. Arbeidet vil utfordre kapasitet og rammevilkår. Digdir vil prioritere samarbeidsnettverket, som er en møteplass hvor livshendelsene, KS og Digdir deler erfaringer og identifiserer felles utfordringer. 	 Oppnådd
3 Sikre leveranser innenfor livshendelsen Dødsfall og arv	<ul style="list-style-type: none"> Arveloven ble endret, som var en forutsetning for løsningen Digitalt dødsbo. Vi utviklet en første minimumsversjon av digitalt dødsbo som er i test Digital gravferdsmelding fikk medfinansieringsmidler og anbefalinger fra Digitaliseringsrådet. 	<ul style="list-style-type: none"> Sluttrapport for økt brukskvalitet blir levert til KDD 31. mars 2023 Vi planlegger pilotfase for digitalt dødsbo første kvartal 2024. Tiltaket vil gi etterlatte oversikt over avdødes formue og gjeld. 	 Oppnådd

Graf

Dei sju prioriterte livshendingane			
	 Få barn	 Miste og finne jobb	 Starte og drive ein frivillig organisasjon
 Ny i Norge	 Alvorlig sykt barn	 Dødsfall og arv	 Starte og drive ei verksemd

I 2022 var vi en sentral pådriver for arbeidet med livshendelser og andre sammenhengende tjenester. Digdirs tverrfaglige koordineringsteam rundt mottak av flyktninger fra Ukraina bidro til at alle flyktninger har mulighet til å bruke fellesløsningen eID. For Digdirs "egen" livshendelse dødsfall og arv var endringen i arveloven en viktig milepæl for løsningen digitalt dødsbo.

Mål

Vi har operasjonalisert arbeidet vårt med sammenhengende tjenester i tre delmål:

1. Departementer og direktorater får relevant bistand til å levere sammenhengende tjenester
2. Utvikle metodeverk og veiledning rettet mot behov i livshendelsene
3. Sikre leveranser innenfor livshendelsen dødsfall og arv

Resultater

Mål 1: Departementer og direktorater får relevant bistand til å levere sammenhengende tjenester

Digdir gir kontinuerlig brukerrettet og situasjonsbestemt rådgivning til livshendelsene basert på behov. Vi har god dialog med livshendelsene, og innhenter løpende kontakt om status. Vi la til rette for erfaringsdeling mellom ansvarlige virksomheter for livshendelsene og andre sammenhengende tjenester.

Alle livshendelsene jobber med konkrete tiltak. Livshendelsen få barn rapporterer at de har ferdigstilt arbeidet. Flere av livshendelsene har brukt design- og innovasjonsmetoder for å innhente brukerinnsett og har nå god oversikt over brukerbehov, og prioriterer tiltak ut fra dette. På Digdir.no ligger det oversikter over pågående digitaliseringstiltak som understøtter de syv livshendelsene.

Stimulab og Medfinansieringsordningen er eksempler på strategiske virkemidler som bidrar til realisering av livshendelser. Stimulab rådgir innovasjonsprosjekter i en tidlig fase, og Medfinansieringsordningen støtter gryteklare digitaliseringstiltak. Livshendelsen alvorlig sykt barn inngikk i Stimulab i 2020. I 2022 fikk livshendelsen støtte fra Medfinansieringsordningen til tiltaket "Enklere tilgang til informasjon". Gjennom medfinansieringsordningen fikk åtte prosjekter tilsagn om til sammen 128,1 millioner kroner i 2022. Disse prosjektene har en beregnet netto nåverdi på 2,2 mrd. kroner over 10 år. Fem prosjekter ble avsluttet i 2022. I tre av disse prosjektene samsvarer forespeilede gevinster med realiserbare gevinster.

Livshendelsene starte og drive en bedrift og starte og drive en frivillig organisasjon var i Digitaliseringsrådet i 2022. Se samlede erfaringer om "[Samarbeid – fra ord til handling!](#)"»

Mål 2: Utvikle metodeverk og veiledning rettet mot behov i livshendelsene

I 2022 koordinerte Digidir et nettverkssamarbeid for å forbedre mottak av flyktninger fra Ukraina og gjorde det mulig for de ukrainske flyktingene å bruke fellesløsningen eID. Bruk av tjenestekjedekart ble benyttet for å få innsikt i ankomstprosessen og oppdatering av flyktingens adresse. Dette bidro til høyere datakvalitet hos flere aktører. Nettverkssamarbeidet viste oss at det er mulig å jobbe smidig og tverrgående med mange aktører i forvaltningen, og at vi kan bruke våre felles ressurser – vårt felles, digitale økosystem for å løse komplekse utfordringer. Erfaringene fra arbeidet brukes til å videreutvikle veilederen for styring og organisering. Nettverkssamarbeidet, på tvers av etat, sektor og fag i Ukraina-situasjonen, ble presentert på [Nokios 2022](#).

Fire av livshendelsene presenterte sitt arbeid i opplevelsessonen på Digitaliseringskonferansen. Gjennom samarbeid med andre nordiske land, sikret vi erfaringsutveksling om arbeid med livshendelser på tvers av norden.

Vi har utviklet råd for hvordan du kan bruke fremsynsprosesser i din virksomhet. Flere av livshendelsene bruker [fremsyn som metode](#) i sitt arbeid.

Mål 3: Sikre leveranser innenfor livshendelsen dødsfall og arv

Livshendelsen er organisert som et program og er nettverksbasert med ni tiltak. Mange av disse tiltakene gjennomføres av andre aktører som er del av livshendelsen. Det forventes at flere av de oppstartede tiltakene vil fortsette utover 2025, og/eller ferdigstilles i 2025.

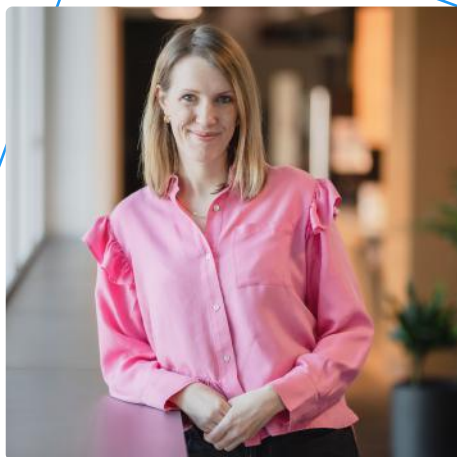
Pågående tiltak er eksempelvis digital gravferdsmelding, oppgjør etter dødsfall og digitalt dødsbo. Det er gjennomført en endring i arveloven som er et grunnlag for løsningen digitalt dødsbo. Bransjenorm for bankene avventer formelle beslutninger i Finans Norge. Sluttrapport for økt brukskvalitet i offentlig sektor blir ferdigstilt og leveret til departementet 31.3.23.

En første minimumsversjon av digitalt dødsbo er nå under testing og forventes å kunne kjøres i en pilotfase første kvartal 2024. Dette tiltaket vil gi stor verdi for etterlatte ved at de får en oversikt over avdødes formue og gjeld og kan ta et informert valg om skifteform.

Utfordringer

Arbeid med komplekse samfunnsutfordringer tar tid. Livshendelsene sier selv at de til nå i mindre grad har levert verdi for innbyggere. Vi ser likevel at arbeidet med livshendelsene brøyter vei for endringer som må til for å fornye forvaltningen, f.eks. samarbeid på tvers og over forvaltningsnivået, sette brukeren i sentrum, levere en helhetlig tjenesteopplevelse og prioritere tiltak. Samordning av livshendelsene viser at det kreves innsats for å løse nasjonale, tverrgående behov, på tvers av livshendelsene. Et behov er helhetlig informasjon hos sluttbrukere.

Manglende finansiering av fellesløsningene og livshendelsene, er et hinder for utvikling av sammenhengende tjenester. I tillegg peker flere av livshendelsene på utfordringer med regulatoriske forhold, som manglende hjemmelsgrunnlag for deling av data.

I Digidir er det rom for å eksperimentere og ta i bruk nye arbeidsmetoder for å sikre at vi skaper mest mulig verdi for de vi er til for. Å jobbe i tverrfaglige, smidige team med kolleger som sitter på en helt annen kompetanse enn deg selv, er både morsomt og lærerikt.

Torunn Tveit Gaasemyr (35), leveranseleder for livshendelser og flytansvarlig i helhetlig informasjon-teamet Oslo, avdeling for sammenhengende tjenester og livshendelser

Prioriteringer og tiltak

Digidir spisser og prioriterer innsatsen i 2023, og jobber med behov som er prioritert av Skate i Veikart 2.0 for felles økosystem.

Et behov vi vil jobbe med i 2023, er helhetlig informasjon. Digidir vil samarbeide med flere av livshendelsene som jobber med tiltak innen dette behovet. Det er behov for at arbeidet får bedre rammevilkår og kapasitet.

Tiltaket handler om at informasjon og assistanse til brukeren skjer riktig og gjennom lett tilgjengelige kanaler, og hjelper brukeren å løse behovet på en enkel og forståelig måte.

Med bakgrunn i at virksomhetenes arbeid med livshendelsene går inn mot «levere sammen» fasen vil Digidir re-etablere samarbeidsnettverket. Samarbeidsnettverket skal være en månedlig og uformell møteplass for erfaringsdeling og identifisering av felles utfordringer mellom livshendelsene, KS og Digidir. Etter hvert som tiltak realiseres, vil vi ha økt fokus på synlighet av leveranser fra livshendelsene.

Informasjonssikkerhet

Mål	Resultat	Prioriteringer og tiltak	Måloppnåelse
1 Virksomhetene i offentlig sektor får et samordnet og helhetlig tilbud om veiledning innen digital sikkerhet, og forvaltningen arbeider systematisk med styring og kontroll på informasjonssikkerhet og mottar nødvendig veiledning.	<ul style="list-style-type: none"> I notatet Felles sikkerhet i forvaltningen presenterte Digidir våre funn, utfordringsbildet og mulige løsninger for å styrke informasjonssikkerheten generelt og den digitale sikkerheten spesielt. Vi arrangerte nettverksmøter for offentlige virksomheter og veiledningsaktørene for å dele erfaringer og koordinere aktiviteter. 	<ul style="list-style-type: none"> I 2023 følger vi opp initiativet sammen med veiledningsaktørene for å sette retning og fart på arbeidet med informasjonssikkerhet i offentlig sektor framover - sammen. 	 <p>Oppnådd</p>
2 Digidir bruker virkemidlene effektivt	<ul style="list-style-type: none"> Vi vurderte hvordan vi kan bruke Digidirs virkemidler for å hjelpe offentlige virksomheter med internkontroll, blant annet med veiledningen Internkontroll i praksis – informasjonssikkerhet. Vi laget veiledningen Sertifisering etter ISO 27001. Statusmålinger viste omtrent samme resultater i forvaltningen som i 2021. Fylkeskommuner har noe bedre resultater på enkelte områder. 	<ul style="list-style-type: none"> Vi vil utvikle virkemidlene videre i 2023 i tråd med forslagene i notatet Felles sikkerhet i forvaltningen og i samarbeid med veiledningsaktørene. 	 <p>Oppnådd</p>

Digdir skal styrke forvaltningens evne til å arbeide systematisk med informasjonssikkerhet. I 2022 tok vi initiativ til et tverrsektorielt samarbeid som skal gjøre det enklere for kommuner og statlige virksomheter å lykkes. "Felles sikkerhet i forvaltningen" er Digdirs forslag til å løse flere av utfordringene forvaltningen har med informasjonssikkerhet. I 2022 arrangerte vi nettverksmøter og kurs, veiledet virksomheter og videreutviklet vår katalog over oppgaver og informasjonstyper.

Mål

Mål 1: Virksomhetene i offentlig sektor får et samordnet og helhetlig veiledningstilbud innen digital sikkerhet, og forvaltningen arbeider systematisk med styring og kontroll på informasjonssikkerhet

Digdir skal være en samordner og pådriver i offentlig sektors arbeid med forebyggende informasjonssikkerhet. Digdir skal særskilt bidra til at alle statlige virksomheter har et system for internkontroll av informasjonssikkerhet. Informasjonssikkerhet er ett av to områder hvor departementet i 2022 forventer at direktoratet fortsetter å utøve en sterk premissgiverrolle.

Mål 2: Digdir bruker virkemidlene effektivt

Digdir veileder på eForvaltningsforskriften § 15 og vurderer sine virkemidler for at virksomhetene skal ha en internkontroll (styring og kontroll) på informasjonssikkerhetsområdet som baserer seg på anerkjente standarder for styringssystem for informasjonssikkerhet.

KDD har bedt Digdir i supplerende tildelingsbrev nr 2 om å vurdere hvordan direktoratet kan bruke de virkemidlene det har til rådighet for å bidra til å øke andelen virksomheter som arbeider bevisst og systematisk med informasjonssikkerhet.

Resultater

Det har vært et mål for Digdir at virksomhetene i offentlig sektor skal få et samordnet og helhetlig tilbud om veiledning innen digital sikkerhet, og at forvaltningen arbeider systematisk med styring og kontroll på informasjonssikkerhet og mottar nødvendig veiledning.

For å nå denne målsetningen har vi tatt utgangspunkt i utfordringene på fagområdet ut fra et brukerperspektiv. Mange kommuner, fylkeskommuner og statlige virksomheter synes det er krevende å sikre god nok informasjonssikkerhet i virksomhetene. Dette viser både tilbakemeldinger Digdir har fått direkte fra virksomhetene, og tidligere undersøkelser vi har gjennomført. Vi mener derfor det trengs et nasjonalt løft for informasjonssikkerhet generelt, og digital sikkerhet spesielt. Det er nødvendig for at forvaltningen skal være i stand til løse oppgavene sine og levere gode digitale tjenester i fremtiden. Utfordringsbildet og mulige løsninger på dette har vi presentert i notatet [Felles sikkerhet i forvaltningen](#).

Digdir ønsker å skape forståelse for utfordringene virksomhetene har med informasjonssikkerhet. Derfor har vi invitert aktører som har ansvar for å veilede virksomhetene til å samarbeide for å gi felles retning på arbeidet med informasjonssikkerhet i offentlig forvaltning. Dette arbeidet følges opp videre i 2023.

Vi har også fortsatt å arrangere nettverksmøter for virksomhetene i forvaltningen slik at de kan dele informasjon og erfaringer. Vi har gjennomført nettverksmøter for veiledningsaktørene på fagområdet for at

de kan koordinere aktiviteter seg imellom. Vi har i tillegg opprettholdt fokus på kommunene og avholdt tilpassede kurs på fagområdet i samarbeid med KiNS.

Vi har vurdert våre virkemidler for at virksomhetene skal ha en internkontroll. Digdir har veiledning til offentlige virksomheter for å hjelpe med arbeid med styring og kontroll av informasjonssikkerhet, blant annet veiledningen [Internkontroll i praksis - informasjonssikkerhet](#). Veiledningen er basert på kravene i ISO 27001, og er Digdirs offisielle anbefalinger for struktur og innhold til styringsaktiviteter. For å ytterligere supplere eksisterende veiledning har vi laget nettsiden [Sertifisering etter ISO 27001 | Digdir](#) hvor vi viser virksomhetene i forvaltningen hvordan man kan gå frem dersom man ønsker å sertifisere seg etter ISO 27001.

Status for informasjonssikkerhet i forvaltningen vurderes opp mot SSB-tabell 12042: Tiltak som del av internkontroll for informasjonssikkerhet (prosent), etter statistikkvariabel, år og forvaltningsnivå. Statsforvaltningen og kommunene har relativt sett ganske jevne resultater sammenliknet med fjoråret, fylkeskommuner har forbedrede resultater på områdene styringssystem, bruk av uønskede hendelser og øvelser til å forbedre styringssystemet

Utfordringer

Kort oppsummert er arbeidet med informasjonssikkerhet krevende, og det er utfordrende for virksomhetene å holde oversikt over hvilke regelverk som gjelder, og hvilke myndighetsaktører og veiledere de skal forholde seg til. Disse utfordringene er beskrevet i detalj i notatet Felles sikkerhet i forvaltningen.

Prioriteringer og tiltak

Digdir prioriterte i 2022 arbeidet med notatet Felles sikkerhet i forvaltningen. Dette var viktig for å kunne starte arbeidet med de grunnleggende utfordringene fra et brukerperspektiv. Dette blir vårt hovedsatsingsområde i 2023. Vi satser på et bredt samarbeid med de øvrige veiledningsaktørene på dette området.

I Digdir får jeg bidra til å bedre arbeidshverdagen til mange som jobber med informasjonssikkerhet i offentlig sektor. I fagmiljøet vårt for informasjonssikkerhet drar vi nytte av hverandres erfaring, kunnskap og egenskaper. Det motiverer meg!

Fanny Emilie Bøhm-Pedersen (29), rådgiver for informasjonssikkerhet
Oslo, avdeling for digital strategi og samordning

12042: Tiltak som del av internkontroll for informasjonssikkerhet (prosent), etter statistikkvariabel, år og forvaltningsnivå

	2021			2022		
	Statlige virksomheter	Fylkeskommuner	Kommuner	Statlige virksomheter	Fylkeskommuner	Kommuner
Evaluert, forbedret eller fornyet styringssystemet for informasjonssikkerhet	81,1	70,0	62,4	83,8	80,0	57,9
Etablert nye sikkerhetstiltak	90,3	100,0	80,9	89,0	100,0	85,6
Forbedret eller fjernet sikkerhetstiltak	88,9	90,0	80,1	88,6	90,0	83,6
Rapportert erfaringer fra håndtering av uønskede hendelser til bruk i risikovurderinger og/eller forbedring av informasjonssikkerheten	72,8	80,0	59,5	75,7	100,0	54,0
Rapportert erfaringer fra øvelser til bruk i risikovurderinger og/eller forbedring av informasjonssikkerheten	55,3	20,0	28,5	52,4	30,0	33

Internasjonalt

 Mål	 Resultat	 Prioriteringer og tiltak	Måloppnåelse
<p>1 Sørge for god oppfølging av norsk deltakelse i DIGITAL Europa-programmet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> I 2022 har Digdir jobbet som sekretariat for koordineringsgruppen for DIGITAL Europa-programmet. Koordineringsgruppen er et samarbeid mellom Digdir, Innovasjon Norge og Norges forskningsråd. Vi har jobbet med å kommunisere mulighetene som ligger i DIGITAL og å mobilisere norske aktører til å delta i programmet. Foreløpige resultater viser at flere norske aktører har fått gjennomslag for sine søknader. Vi har også arbeidet for å påvirke utviklingen av programmet på EU-nivå, og har fått positiv respons på våre innspill fra EU-kommisjonen. 	<ul style="list-style-type: none"> Koordineringsgruppen opplever at DIGITAL-programmet fortsatt er relativt ukjent blant relevante miljøer i Norge. Det er derfor nødvendig å styrke kommunikasjons- og mobiliseringsarbeidet i tiden fremover. Videre mener vi det er behov fra politisk hold å sette tydelige strategiske føringer på hvordan Norge skal dra nytte av DIGITAL på best mulig måte frem mot 2027. Det er også nødvendig å sette av nasjonale midler til medfinansiering av sentrale prosjekter i programmet. Digdir har ført en dialog med KDD om disse utfordringene i 2022, og vil følge opp dette i 2023. 	 <p>Oppnådd</p>
<p>2 Delta aktivt i det nordisk-baltiske samarbeidet (Digital North).</p>	<ul style="list-style-type: none"> Digdir har i 2022 bidratt til aktivitet i det nordisk-baltiske samarbeidet på forskjellige arenaer. Vi utgjør bl.a. sekretariatet for Cross-Border Digital Services Programme (CBDS), leder det nordisk-baltiske samarbeidsprosjektet for eID (NOBID), og vi tar del i andre initiativer og nettverk som NOBAREG og NOBAN. 	<ul style="list-style-type: none"> Norsk deltakelse i det nordisk-baltiske samarbeidet er inne i en fase hvor prosjektene er i ferd med å bli godt etablerte og velfungerende. Fremover gjelder det å høste potensialet som ligger i disse initiativene, og arbeide strategisk for at de skal skape nye muligheter for Norge og Digdir. 	 <p>Oppnådd</p>

DIGITAL Europa-programmet (2021-2027)

 <p>Gjennom norsk deltakelse i «European High Performance Computing Joint Undertaking» (EuroHPC JU), har norske virksomheter fått tilgang til superdatamaskiner i verdensklasse</p>	 <p>Helsedirektoratet og Universitetet i Oslo følger opp og koordinerer norsk deltakelse i det europeiske samarbeidsprosjektet «1+ Million Genomes», som skal etablere en infrastruktur for samling av genomdata i Europa.</p>	 <p>EU har opprettet et europeisk kompetansesenter for cybersikkerhet (ECCC), med et tilhørende nettverk av nasjonale koordineringssentre (NCCs). Det pågår en nasjonal prosess for å etablere et slikt koordineringssenter i Norge.</p>
 <p>Norge v/ det Digdir-ledede konsortiet NOBID-LSP skal være med i etableringen av et storskala pilotprosjekt for å teste funksjonaliteten i EUs planlagte digitale lommebok, med vekt på betalingsfunksjonalitet.</p>	 <p>Norge deltar i et nettverk av «European Digital Innovation Hubs», der norske virksomheter vil få tilgang til bl.a. veiledning, kursing og teknisk infrastruktur. Norge har fått innvilget søknader om å etablere to slike hubber.</p>	

Når vi ser på verdensbildet i dag, kommer vi ikke unna dagens klima- og samfunnsutfordringer. De preger oss og setter retning for samarbeid på tvers av landegrenser. I 2022 har Digdir fulgt opp norsk deltakelse i EUs rammeprogram for digitalisering, DIGITAL Europa-programmet, og deltatt i en rekke internasjonale aktiviteter i Norden og Baltikum.

Mål

Økonomi og virksomhetsinstruksen til Digdir viser til en forventning om at direktoratet skal ha kunnskap om tilstand og trender for å gi råd og utvikle strategier på våre fagområder. Vi skal være orientert om den internasjonale utviklingen på våre fagområder og legge internasjonalt samarbeid til grunn for tiltak der dette er aktuelt. Videre i tildelingsbrevet fra Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) for 2022, er Digdir blitt bedt om å «sørge for god oppfølging av norsk deltakelse i DIGITAL Europa-programmet.» Direktoratet ble også bedt om å fortsette å «delta aktivt i det nordisk-baltiske samarbeidet» (Digital North).

Resultater

Oppfølging av DIGITAL Europa-programmet

I 2022 har Digdir, sammen med Innovasjon Norge og Forskningsrådet, koordinert oppfølgingen av norsk deltakelse i DIGITAL-Europa programmet. Digdir utgjør rollen som sekretariatet for

koordineringsgruppen. Samarbeidet mellom de tre organisasjonene gir oss mulighet til å dra nytte av hverandres kompetanse, kunnskap, nettverk og erfaring.

DIGITAL Europa-programmet skal bygge kapasitet og kompetanse innen digitale teknologier som tungregning, kunstig intelligens og cybersikkerhet, slik at den digitale transformasjonen til både næringsliv og offentlig forvaltning på tvers av landegrenser i Europa stykes. I 2022 har vi jobbet for å påvirke utviklingen i programmet på EU-nivå slik at det skjer i tråd med norske interesser. Dette har vi gjort gjennom aktiv deltakelse i programkomitémøter, og vi har merket at våre innspill til EU-kommisjonen er blitt godt mottatt. Vi har også jobbet for å kommunisere mulighetene som finnes i DIGITAL-programmet overfor norske virksomheter. Vi har holdt informasjonsmøter og formidlet muligheter som ligger i programmet. Vi har også mobilisert norske aktører til å søke deltakelse i europeiske samarbeidsprosjekter gjennom programmets utlysninger. Foreløpige tilbakemeldinger fra EU-kommisjonen er at flere norske aktører har fått gjennomslag for sine søknader.

Sekretariat for Cross Border Digital Services-programmet (CBDS)

I 2022 fortsatte Digidir sitt oppdrag fra Nordisk ministerråd om å være sekretariat for «Cross-Border Digital Services Programme» (CBDS). Programmet skal legge til rette for utvikling av grenseoverskridende digitale tjenester, særlig knyttet til det å jobbe, studere og drive en forretning på tvers av landegrenser i Norden og Baltikum. Som sekretariat for programmet har Digidir organisert programkomitemøter for de nordiske og baltiske medlemslandene, koordinert dialog og oppfølging med programmets prosjekter, samt bistått Nordisk ministerråd med å utvikle programmets finansieringsordning "Open Funding Mechanism". Ordningen støtter nye prosjekter som vil realisere programmets mål.

Støtte til EU-søknad for storskala pilotering av felles digital lommebok

I 2022 søkte det nordisk-baltiske samarbeidsprosjektet for eID (NOBID) Nordisk ministerråd om midler for å finansiere skriving av en EU-søknad knyttet til en utlysning i DIGITAL-programmet. NOBID-konsortiet, som ledes av Digidir, ble tildelt 350 000 DKK fra Nordisk ministerråd til å skrive denne søknaden. På tampen av året fikk NOBID tilbakemelding fra EU-kommisjonen om at deres prosjektforslag var vurdert som egnet for medfinansiering. Prosjektforslaget gjaldt å etablere et storskala pilotprosjekt for å teste funksjonaliteten i EUs planlagte digitale lommebok, med særlig fokus på betalingsfunksjonalitet. Konsortiet omfatter samarbeid mellom sentrale aktører fra seks land: Danmark, Norge, Island, Latvia, Italia og Tyskland. Prosjektets budsjett er på 200 millioner kroner.

Styrket deltakelse i internasjonale ekspertgrupper, prosjekter og initiativer

EU har kommet med en rekke lover og direktiver i 2022 som omfatter digitaliseringsområdet. Disse skal sikre at Europas digitale fremtid bygges i tråd med europeiske verdier og interesser. Som EØS-medlem tar Norge ofte inn relevant EU-lovgivning i norsk lov. Det er viktig at lovgivning tolkes riktig og at norske virksomheter kjenner til relevante krav og føringer når de utvikler sine digitale tjenester. Digidir følger dermed med på utforming av regelverk i EU som gjelder digitalisering for å kunne veilede norske virksomheter om aktuelle problemstillinger. I 2022 har vi delt erfaringer og beste praksis med nordisk-baltiske søsterorganisasjoner om felles problemstillinger knyttet til EU-lovgivning på digitaliseringsområdet. Blant initiativene som kan nevnes er:

Nordic-Baltic Working Group on Regulatory Issues (NOBAREG): Med støtte fra Nordisk ministerråd har Digidir etablert en nordisk-baltisk arbeidsgruppe, som har sett på lovgivningsmessige saker knyttet til deling av data og kunstig intelligens.

Nordisk-baltisk samarbeidsgruppe for faglig utveksling om håndheving av EU-regelverk (NOBAN): Digidir har deltatt i dette nettverket som ser på oppfølging av EU-regelverk relevant til universell utforming av IKT.

Digidir opprettet et nordisk-baltisk prosjekt, med støtte fra Nordisk ministerråd, med mål om å styrke kommunikasjon, samarbeid og kompetanseheving i organisering av konferanser med digitalisering som tema.

Digdir har også rollen som nasjonalt kontaktpunkt i OECDs nettverk for innovasjon i offentlig sektor. I 2022 har vi hatt mulighet til å vise frem eksempler på best praksis fra Norge, samt kunnet trekke på ekspertise fra utenlandske aktører.

Utfordringer

Norske virksomheter trenger å være klare over hvilke mulighetsrom internasjonalt samarbeid gir og hvilke internasjonale aktører de kan og bør samarbeide med. De trenger økt kunnskap om og kjennskap til hvilke internasjonale programmer Norge deltar i og hvordan de kan dra nytte av disse. For å få til dette trengs det tydelige nasjonale strategiske føringer på hvor Norge skal samarbeide og med hvem, nasjonale midler til medfinansiering av sentrale prosjekter og tilstrekkelige ressurser til Digdirs internasjonale oppgaver.

I 2022 har Digdir ført en dialog med KDD om behov for å få på plass robuste rammevilkår for nasjonal oppfølging av DIGITAL-programmet. Vilkårene kom ikke på plass i 2022 og dialogen pågår. Uten strategisk retning og midler til oppfølging av norsk deltakelse i DIGITAL-programmet står Norge i fare for å gå glipp av mulighetene som ligger i programmet.

Prioriteringer og tiltak

Deltakelse i internasjonale aktiviteter skaper mange muligheter for Norge og Digdir. Vi får mulighet til å utvikle gode, slagkraftige digitale løsninger som vil gagne norske virksomheter og innbyggere, som hverken Norge eller Digdir kunne utviklet til alene. Sammen oppnår vi mer; det er slagordet til koordineringsgruppen for nasjonal oppfølging av norsk deltakelse i DIGITAL-Europa programmet, og det er et budskap som bør fremmes oppover og utover.

Fremover vil vi jobbe for å styrke kjennskap til og engasjement i internasjonalt samarbeid. Vi trenger å identifisere områder innenfor digitalisering der norske virksomheter kan ta en ledende rolle internasjonalt og hvor Norge med fordel kan delta i større samarbeidsprosjekter som ledes av andre land. Vi skal bli enda bedre rustet til å støtte de aktørene som vil og kan bidra for Norges beste gjennom internasjonalt samarbeid på prioriterte digitaliseringsområder.

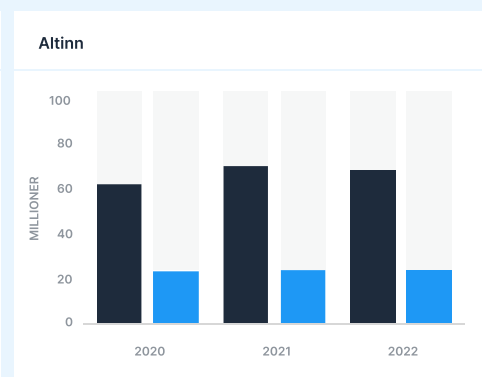
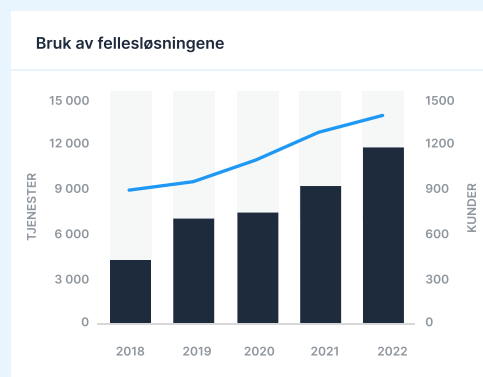
En av hovedmotivasjonene til at jeg søkte meg til Digdir, er at jeg er overbevist om at digitalisering vil være med på å påvirke og definere internasjonal politikk i lang tid fremover. Digdir gir meg muligheten til å jobbe med og utforske dette feltet, og det synes jeg er kjempespennende!

Kristoffer Ulvestad (29), rådgiver for internasjonale programmer og samarbeid
Oslo, avdeling for digital strategi og samordning

Fellesløsninger

Mål	Resultat	Prioriteringer og tiltak	Måloppnåelse
1 Sikre stabil og sikker drift av direktorates fellesløsninger.	<ul style="list-style-type: none"> Alle løsningene ble driftet stabilt gjennom året, med en gjennomsnittlig oppetid innenfor kravene på årsbasis. 	<ul style="list-style-type: none"> Økt bruk og nye bruksområder setter fellesløsningene under press. Digdir vil prioritere å ruste fellesløsningene for videre vekst og bygge ny funksjonalitet for å møte nye brukerbehov. En skjerpet sikkerhetssituasjon vil kreve kapasitet og kompetanse for å møte det nye trusselbildet som vi står overfor. 	 Oppnådd
2 Øke bruken av Digdirs fellesløsninger.	<ul style="list-style-type: none"> Bruken av løsningene er tilbake til normalen etter rekordhøy bruk under koronapandemien. Maskinporten, eSignering, elnnsyn og flere av Altinn-produktene hatt en økning i bruk også i 2022. 	<ul style="list-style-type: none"> Vi forbedrer, forenkler og automatiserer forvaltningen og driften av fellesløsningene kontinuerlig for å skape rom for økt bruk og møte nye behov. Vårt markedsteam jobber målrettet for å øke utbredelsen. 	 Oppnådd
3 Beslutninger om eventuelle nye fellesløsninger og ny funksjonalitet i eksisterende fellesløsninger, skal være forankret i brukerbehov, og finansiering må være avklart i forkant.	<ul style="list-style-type: none"> Pilotering av Ansattporten er eksempel på prosjekt i 2022 der brukerbehov er førende for utviklingsarbeidet. De økonomiske rammene har vært begrensende for aktivitetene knyttet til fellesløsningene. Hovedprioriteringen har vært å holde sikker og stabil drift av løsningene gjennom året. 	<ul style="list-style-type: none"> Innovasjon og pilotering, modernisering av eID-porteføljen og ny finansieringsmodell er nøkkelen til å møte nye brukerbehov fremover. 	 Oppnådd
4 Progresjon i flyttingen av tjenester fra Altinn II til Altinn 3.	<ul style="list-style-type: none"> Utbredelsesprosjektet hvor vi flytter over 800 tjenester i Altinn II til Altinn 3-plattformen, er godt i gang. 	<ul style="list-style-type: none"> Flytting av tjenester til Altinn 3-plattformen gikk etter planen i 2022. Digdir har varslet tjenesteeierne om at Altinn II termineres juni 2025 og at alle tjenester må migreres til Altinn 3 eller avvikles. Målsetning om 100 migrerte skjematjenester i 2023. 	 Oppnådd

Grafer

Nøkkeltall

285,7 mill ↓

Pålogginger i ID-porten.
Nedgang på 10%.

11 846 ↑

Tjenester som bruker fellesløsningene.
Økning på 28%.

92,4 mill —

Meldinger og skjema sendt i Altinn.
Nedgang på 1,8%.

2,4 mill ↑

Signinger i eSignering.
Økning på 49%.

● Antall kunder

● Antall tjenester samlet i fellesløsningene

● Antall meldinger via Altinn digital post

● Antall enkeltskjema via Altinn 2 og 3*

De nasjonale fellesløsningene og registrene utgjør Norges digitale grunnmur. Høy utviklingstakt og økt utbredelse av fellesløsningene fortsatte i 2022.

Fellesløsningene fra Digidir hadde stabil drift gjennom hele året med jevn trafikk og høy bruk. Etter rekordhøye trafikktall i 2021 grunnet utvikling av covid-relaterte tjenester er bruken av løsningene tilbake til normalen i 2022.

Nasjonale fellesløsninger

Fellesløsningene er digitale byggeklosser som utvikles én gang og deretter kan brukes i tjenester som det offentlige tilbyr innbyggere og virksomheter. Komponentene kalles nasjonale fellesløsninger fordi de løser likeartede behov som det offentlige har. Direktoratet har ansvar for utvikling, drift og forvaltning av flere av fellesløsningene:

Tillitstjenester

- Altinn autorisasjon
- ID-porten
- eSignering
- Maskinporten

Datadeling

- data.altinn.no
- data.norge.no
- datalandsbyen.norge.no

Tjenesteutvikling

- Altinn portal med innboks
- Altinn II
- Altinn Studio

Meldingsutveksling

- Digital postkasse til innbygger
- Digital post til virksomheter
- Altinn digital post
- eFormidling
- Altinn formidlingstjeneste
- Altinn varslings

Innsyn og oppslag

- elnnsyn
- KRR
- ELMA

Kostnadene til utvikling, etablering, drift, forvaltning og videreutvikling av fellesløsningene finansieres hovedsakelig over statsbudsjettet. Kostnadene knyttet til bruk av fellesløsningene tilfaller normalt tjenesteeierne eller kundene som benytter løsningene. Det samme gjelder gevinstene.

For Altinn-produktene finansieres videreutvikling over statsbudsjettet, mens drift og forvaltning dekkes av tjenesteeierne.

Mål

Digdir hadde følgende hovedmål for fagområdet fellesløsninger i 2022:

1. Stabil og sikker drift av direktoratets fellesløsninger.
2. Økt bruk av Digdirs fellesløsninger.
3. Direktoratets beslutning om eventuelle nye fellesløsninger, og ny funksjonalitet i eksisterende fellesløsninger, skal være forankret i brukerbehov, og finansiering må være avklart i forkant.
4. Progresjon i overføring av tjenester fra Altinn II til Altinn 3.

Resultater

Mål 1: Sikre stabil og sikker drift av direktoratets fellesløsninger

Alle løsningene ble driftet stabilt gjennom året, med en gjennomsnittlig oppetid innenfor kravene på årsbasis. Sikker og stabil drift, forvaltning og videreutvikling av fellesløsningene er en hovedprioritet for direktoratet.

Mål 2: Økt bruk av Digdirs fellesløsninger

Bruken av fellesløsningene er tilbake til normalen. ID-porten og Kontakt- og reservasjonsregisteret hadde en nedgang ihht. antall innlogginger og oppslag, sammenlignet med 2021. Dette var som forventet etter skyhøye trafikk tall i pandemiåret 2021.

Samtidig peker mange piler oppover. Løsninger som eSignering, Maskinporten, elnnsyn og flere av Altinn-produktene har hatt en økning i bruk også i 2022. elnnsyn har hatt en jevn vekst de fleste månedene og 2022 hadde over 1,3 millioner flere journalposter enn 2021. eSignering hadde over 2 millioner signeringsoppdrag, noe som utgjør nærmere 50 prosent økning. Maskinporten er fremdeles en relativt ny løsning, men kurvene peker oppover måned for måned for antall konsumenter.

Altinn autorisasjon tilbyr en velkjent og sikker løsning for tilgangsstyring, slik at virksomheter og innbyggere kan gi ansatte eller andre fullmakter til å opptre på egne vegne. Tjenesten hadde stor vekst i 2022, med i overkant av 158 millioner transaksjoner. Årsaken er at stadig flere offentlige virksomheter ønsker å tilby brukere mulighet til å opptre på vegne av andre når de bruker deres tjenester.

Altinn digital post har nedgang på totalt 2 prosent som en følge av omlegging av skattemeldingen. Vi ser også endring i bruken med reduksjon i antall meldinger til privatpersoner på 14 prosent og en tilsvarende økning på virksomheter. Det er også nedgang på 1 prosent på skjematjenester.

Skjematjenester i Altinn 3 utgjør 7,2 prosent av alle skjema i 2022, som er en betydelig økning siden 2021.

Verdien av data og viktigheten av å bruke offentlige data som en felles ressurs er kjent. Mange virksomheter har stort fokus på bruk av data fra andre til eget formål uten at dette nødvendigvis reflekteres i fokus på deling av egne data. Dette gjenspeiler seg i data.norge.no, hvor tilfanget av nye datasett fremdeles har lavere vekst enn forventet. Alle virksomhetene i forvaltningen er både datakonsumenter og datatilbydere. Fokuset ser ut til å være på det første, som gir egen gevinst.

Jeg liker å jobbe i Digdir fordi jeg har gode kollegaer, et godt arbeidsmiljø med en lett tone — og fordi vi bidrar til å gjøre livet enklere for folk.

Lars-Göran Andersson (57), leverandørstyrer i Altinn
Brønnøysund, avdeling for brukeropplevelse og datadeling

	2020	2021	2022	Endring i %
Antall kunder som bruker fellesløsningene	1099	1281	1396	8,98 %
Antall tjenester som bruker fellesløsningene	7428	9257	11846	27,9 %
Antall innlogginger i ID-porten	246 856 087	317 565 317	285 740 397	-10,02 %
Antall oppslag i Kontakt- og reservasjonsregisteret	1 364 074 099	2 273 478 728	2 209 536 471	-2,81 %
Antall brev sendt i Digital postkasse til innbyggere	16 186 936	23 078 773	21 652 713	-6,18 %
Antall innbyggere med digital postkasse	2 476 452	2 708 013	2 859 482	5,59 %
Antall signeringer i eSignering	1 304 725	1 585 321	2 369 610	49,47 %
Antall forsendelser i eFormidling	862 149	2 914 679	3 668 450	25,86 %
Antall statlige virksomheter med eFormidling	103	130	146	12,31 %
Antall dokument tilgjengelig i elnnsyn	42 000 761	47 591 863	56 232 915	18,16 %
Antall innsynskrav i elnnsyn	339 857	389 388	453 222	16,39 %
Antall dokument gjennom ELMA	137 573 823	172 059 570	197 264 618	14,65 %
Antall meldinger sendt via Altinn digital post	61 952 405	69 853 628	68 419 581	-2,05 %
Antall enkeltskjema sendt via Altinn - Altinn 3 utgjør 7,2 % av trafikken	23 347 609	24 178 467	23 956 312	-0,92 %
Antall samtykker gitt i Altinn	2 317 264	2 673 542	3 139 946	17,45 %
Antall varsler på SMS knyttet til skjema og meldinger i Altinn	20 077 896	23 551 411	20 429 178	-13,26 %
Antall varsler på e-post knyttet til skjema og meldinger i Altinn	71 666 003	81 045 170	97 931 934	20,84 %
Antall autorisasjonkall i Altinn - NB! Statistikk innført i perioden januar - mars 2021.		75 774 866	158 171 070	108,74 %

Mål 3: Direktoratets beslutning om eventuelle nye fellesløsninger, og ny funksjonalitet i eksisterende fellesløsninger, skal være forankret i brukerbehov, og finansiering må være avklart i forkant.

Bruken av fellesløsninger gir åpenbare gevinster for samfunnet, både stordriftsfordeler, raskere etablering av nye tjenester samt bedre og enklere brukeropplevelser, og hjelper samtidig virksomhetene til å ivareta viktige hensyn som informasjonssikkerhet og personvern.

Ved hjelp av vår nye tjenesteutviklingsløsning Altinn Studio ble det sendt inn 1 601 460 skjemaer i 2022 fordelt på 34 tjenester som er utviklet av 17 forskjellige etater. Altinn Studio utvikles i samråd med disse og andre offentlige etater gjennom prioritering av brukerbehov og direkte bidrag til eksisterende og ny kode. Vi vil jobbe videre med å ta steget fra krav og brukerbehov til samskaping i felleskap.

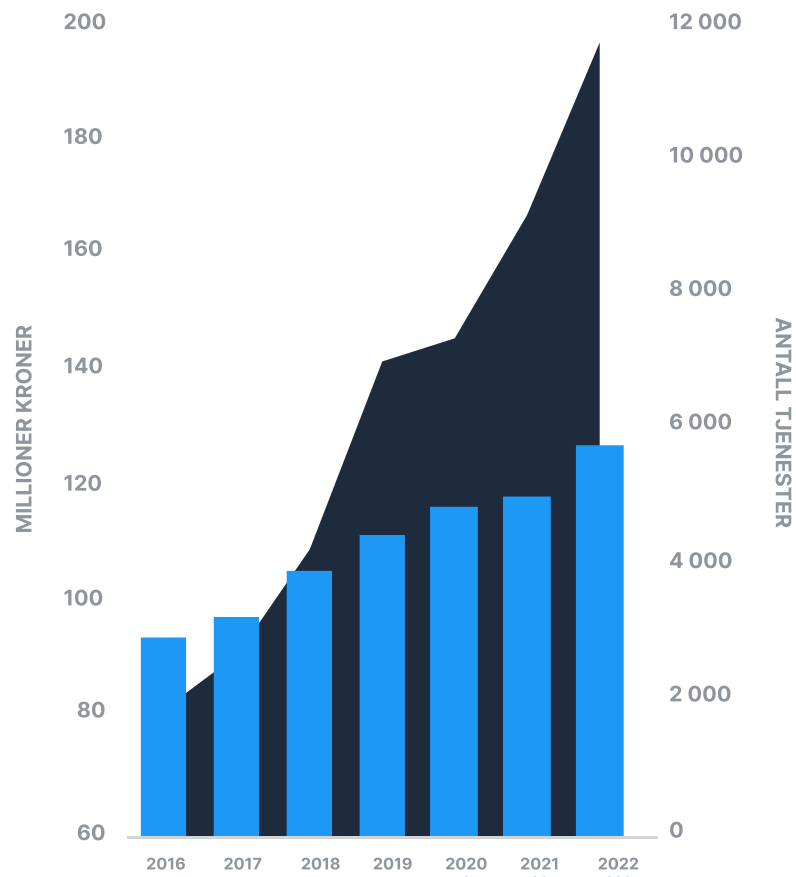
Ved å ta brukerne direkte på lag vil vi sammen bygge en enda bedre grunnmur for både migrering fra Altinn II og for nye tjenester og tjenesteeiere.

Det er flere grunner til at jeg trives så godt i Digdir. Arbeidsoppgavene mine er spennende og varierte, og jeg får stadig utviklet meg faglig. Vi har et motiverende samfunnsoppdrag som jeg deler med kjekke og dyktige kollegaer!

Kine Dale Strøm (33), jobber med forretningsutvikling og strategi for fellesløsningene Leikanger, avdeling for fellesløsninger

Digitale fellesløsninger - mer for mindre

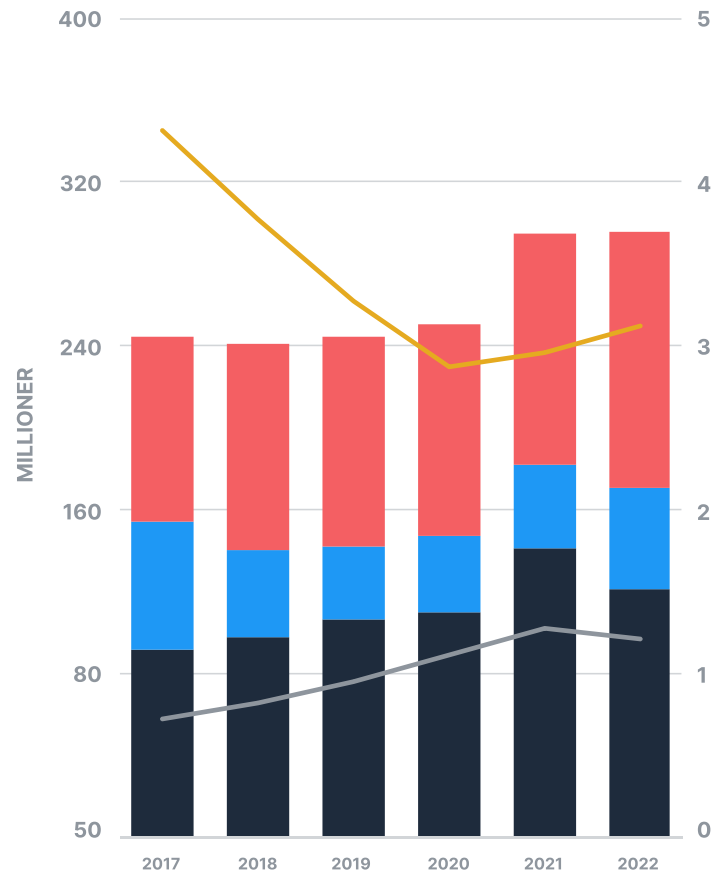
- Antall tjenester samlet i fellesløsningene
- Bevilgning 23-posten

* ekskl 11,8 mill.kr i ekstraordinære Covid 19 midler

** ekskl 29,3 mill. kroner for midler tildelt i Revidert nasjonalbudsjett (Covid 19 – midler, offentlig eID på høyt nivå m.m)

*** eks. elnnsyn, ID-porten Utland og Altinn

Transaksjonskostnader i Altinn

- Sentralfinansiert personalkostnad inkludert overhead
- Prosjekt finansiert over grunnramme
- Drift og forvaltning tjenesteeierfinansiert
- Kostnad pr transaksjon
- Transaksjoner

* Grafen viser ikke transaksjoner knyttet til autorisasjon som ble etablert som eget produkt i 2022, og som har en betydelig vekst.

En analyse utført av Oslo Economics viser at bruken av viktige fellesløsninger som ID-porten, KRR og Digital postkasse til innbygger, eSignering, eFormidling, elnnsyn og Maskinporten gir vesentlige gevinster i offentlig sektor. I 2022 gav bruken av løsningene en nettogevinst på rundt 740 millioner kroner. Hoveddelen av disse gevinstene består av effektiviseringsgevinster for offentlig sektor, og da tidsbesparelser, sparte transaksjonskostnader, sparte portokostnader og andre besparelser som følger av stordriftsfordeler. I tillegg kommer kvalitative gevinster, og ta ID-porten så er det også en vesentlig gevinst at den gir innbyggerne en enkel, trygg og lik pålogging/løsning til offentlige tjenester. Innbygger bruker noe som er kjent og det skaper få hindringer for brukeren.

eID til flyktninger fra Ukraina

Som følge av krigen i Ukraina fikk Digdir i oppdrag å etablere en løsning for utstedelse av eID til de flyktningene som ankom til Norge fra Ukraina. Målet var å sikre at flyktningene fikk effektiv og trygg tilgang til viktige offentlige tjenester. Løsningen som ble valgt var å inngå avtale med Buypass om utstedelse av eID på nivå «høyt», sammen med en utstedelse av MinID til de som ikke kvalifiserte til en eID fra Buypass. Disse ble bestilt selvbetjent via tilrettelagte nettløsninger og utlevert via Postens PUM-tjeneste. Det vurderes forløpende om det er behov for andre måter å utstede eID på til målgruppen.

Norge.no ble bruk som informasjonskanal for å informere på norsk og ukrainsk om hvordan eID kan bestilles og vilkår for bruk. Ved utgangen av 2022 hadde i overkant av 3 500 ukrainske flyktninger bestilt og aktivert eID med Buypass i mobil.

Innovasjon og pilotering

Digdir har i 2022 pilotert Ansattporten, en løsning som skal løse behovet for pålogging som ansatt. Piloten skal gi oss praktisk erfaring og avdekke om konseptet svarer behov som virksomhetene har. Ansattporten er realisert som en frittstående IDP på utsiden av ID-porten, med en kopling til Altinn autorisasjon. Løsningen muliggjør for en virksomhet å styre tilganger via Altinn autorisasjon og at informasjon om tilganger følger med når en person forsøker å logge inn. At den er laget på utsiden av ID-porten gjør at det ikke er single-sign-on til andre tjenester. Fem virksomheter er med i arbeidet, og har i forskjellig omfang testet hvordan løsningen fungerer. Vi fortsetter det spennende arbeidet med pilotene i 2023.

Rapport for tekniske og juridiske muligheter for innsynsløsning i egne personopplysninger og kontroll over disse der regelverket åpner for det ble levert KDD våren 2022.

Arbeid med ny finansieringsmodell

Digdir arbeider kontinuerlig med å håndtere veksten i bruk av fellesløsningene og sikre at vi kan videreutvikle og forvalte på en effektiv måte. For å kunne håndtere framtidig kostnadsutvikling og gjøre utviklingen av fellesløsningene mer forutsigbar, har Digdir i 2022 arbeidet med utvikling av fremtidige modeller for finansiering. Direktoratet benytter bl.a. ekstern utredningsstøtte til vurderinger knyttet til privates bruk av fellesløsninger og til MVA.

De økonomiske rammene har vært begrensende for aktivitetene knyttet til fellesløsningene. Hovedprioriteringen i 2022 har vært å holde sikker og stabil drift av løsningene.

Modernisering av eID-porteføljen og styrking av drift-, forvaltning- og utviklingsorganisasjonen

For å sikre stabil og sikker drift av eID-porteføljen, og møte stadig mer komplekse digitale tjenestebehov, gjennomfører direktoratet en modernisering av systemarkitekturen, driftsplattformen og alle applikasjonene som tilhører ID-porten. Arbeidet har pågått over flere år med ny systemarkitektur og anskaffelse av ny driftsplattform. Moderniseringen av applikasjonen har også pågått gjennom 2022 og er hovedprioritet i 2023. Dette er avgjørende for å fase ut eldre teknologi, sikre fortsatt stabil drift og forberede løsningene for å fortsatt kunne håndtere økende trafikk. Moderniseringen er også avgjørende for at utvikling og drift av løsningene kan skje etter dagens standard og sikre at dette også i fremtiden kan gjøres effektivt og sikkert. I tillegg legger det til rette for økt innovasjonsevne slik at en kan møte fremtidige behov.

Samtidig har en også jobbet med å videreutvikle organisasjonen for å håndtere endringene. Videreutviklingen innebærer kompetansestyrking, forbedring av prosesser, rutiner og arbeidsmetodikk. Arbeidet blir prioritert videre slik at en står godt rustet til å håndtere de nye løsningene i en tid med stadig nye behov, økende kompleksitet og en skjerpet sikkerhetssituasjon.

Mål 4: Progresjon i flyttingen av tjenester fra Altinn II til Altinn 3

Flytting av tjenester fra Altinn II til Altinn 3 plattformen og adopsjon av Altinn Studio har hatt forventet fart i 2022. Målet om antall tjenester ble nådd og vi ser at sentrale tjenesteeiere har tatt tak i arbeidet med å migrere sine tjenester. Det er et omfattende arbeid som skal gjennomføres som krever utfordrende budsjettprioriteringer både i Digdir og hos tjenesteeierne i årene frem til 2025.

Fleire tjenesteeiere vurderer bruken av skytjenester i sin tjenesteutvikling og -produksjon på grunn av usikkerhet knyttet til Schrems II-dommen. Dette omfatter også bruk av Altinn 3-miljøet. Vi ser at tjenesteeiere kommer til ulike konklusjoner avhengig av de data som skal håndteres.

Prioritet inn i 2023 er aktivt å bistå tjenesteeierne med migreringsarbeidet, sørge for tilstrekkelig funksjonalitetsrikdom og migrere øvrige tjenester til Altinn 3, som må gjennomføres innen 2025-2026.

Altinn Studio gir offentlige virksomheter mulighet til å utvikle moderne applikasjoner på en sikker, skalerbar og fremtidsrettet infrastruktur. Digdir er i gang med utbredelsesprosjekt for Altinn 3 som bidrar til rask og mest mulig skånsom flytting av tjenester i Altinn II over til Altinn 3-plattformen.

I Altinn Studio ble det sendt inn 1 601 460 skjemaer i 2022 fordelt på 34 tjenester som er utviklet av 17 forskjellige etater. Det at 17 etater har utviklet og satt i produksjon tjenester på den nye Altinn 3 plattformen er vi svært godt fornøyd med. Med dette ser vi at terskelen for å ta i bruk

den nye løsningen er lavere og vi forventer vesentlig vekst på antall produksjonssatte tjenester i 2023. Målet er 100 produksjonssatte tjenester i 2023.

Utfordringer

Fellesløsningene har stor oppslutning og utbredelse i offentlig sektor. I takt med teknologisk utvikling, digitalisering i offentlig sektor og økt bruk av digitale tjenester, og sikkerhetssituasjonen stilles det stadig nye krav til fellesløsningene. Fellesløsningene må samspille og videreutvikles i takt med virksomhetenes egne løsninger, slik at de kan tilby sikre, gode og moderne digitale tjenester.

Å følge med på teknologiutviklingen og etablere samarbeid på tvers av offentlig sektor og i næringslivet har vist seg å være effektivt og nødvendig for å øke takten i digitalisering og automatisering. Felles arkitektur, samordning av tjenester, tilgang på data og standardisering er viktige elementer i dette samarbeidet. Operasjonalisering av direktoratets tverrgående digitaliseringsstrategi bidrar til en god utvikling på dette feltet.

Dagens finansieringsmodeller gir uheldige utslag, der vi har observert at offentlige virksomheter kan vurdere at det er rimeligere å lage egne løsninger fremfor å utfordre og ta i bruk fellesløsninger. Når man setter sammen en rekke fellesløsninger, ser man også at det fort blir kostbart for virksomheten. Direktoratet er i ferd med å legge om finansieringsløsningene og arbeidet er forventet å ferdigstilles i løpet av 2025 for samtlige tjenester. Dette er et omfattende og komplisert arbeid, der vi må sikre forutsigbarhet for alle involverte parter.

Nye behov og bruksområder gir press på de etablerte fellesløsningene. Det er nødvendig å skalere løsningene i henhold til forventet økt bruk og å bygge inn ny funksjonalitet på en måte som gjør løsningene mest mulig robust. Trusselnivået har også økt gjennom 2022 og det har vært nødvendig å skjerpe fokuset på ytterligere å sikre løsningene våre. Direktoratet er også opptatt av å samkjøre utviklingen på tvers av fellesløsningene slik at vi ikke lager duplikate løsninger eller ikke bidrar til at duplikat funksjonalitet fjernes.

For å kunne møte fortsatt vekst i utbredelse og bruk av fellesløsningene på en god og kostnadseffektiv måte, må direktoratet kontinuerlig arbeide for å forbedre, forenkle og automatisere forvaltningen og driften av løsningene. Ved at Digdir de siste årene hentet ut effekter av dette arbeidet, har man kunnet utvikle fellesløsningene innenfor forventninger og behov.

I det videre er grunnfinansieringen for fellesløsningene ikke tilstrekkelig til å dekke behovene som ligger til drift, forvaltning og videreutvikling av dagens portefølje. Samtidig som bruk og behov av løsningene øker, blir rammene mindre. Det er behov for å få på plass finansieringsmodeller som gir en tilstrekkelig grunnramme til å forvalte produktene og som tar høyde for skaleringsbehov.

Skysetting er en vesentlig del av strategien rundt fellesløsningene. Schrems II-dommen utfordrer oss på dette området, og vi må forholde oss til retningslinjer som følger av dommen, samtidig som WCAG-standard for universell utforming gjør at det er nødvendig å bevege seg over til alternative plattformer raskere enn planlagt.

Tilgang til data på tvers av forvaltningen og forvaltningsnivåene ligger på stabilt samme nivå. En stagnasjon på dette feltet vil være en bremsekloss for det videre digitaliseringsarbeidet, arbeidet med sammenhengende tjenester, arbeidet med datafabrikken og det å realisere verdiene som ligger i dataene gjennom sekundærbruk.

Prioriteringer og tiltak

Digitaliseringsstrategien "Én digital offentlig sektor" skal understøtte digital transformasjon i hver enkelt virksomhet og i offentlig sektor som helhet. Viktige elementer for å realisere strategien er at virksomhetene benytter eksisterende fellesløsninger fremfor at hver enkelt etablerer egne løsninger, og at de deler de data de forvalter. Vi skal videreutvikle og forvalte nasjonale fellesløsninger slik at dette skjer på en koordinert og samordnet måte. Våre kunder i offentlig sektor skal kjenne forutsigbarhet og involvering i direktoratets utviklingsplaner. Årlige utviklingsplaner skal behandles i styringsrådet. For å sikre et godt samspill mellom de nasjonale fellesløsningene og de mange ulike fagløsningene i offentlig sektor, blir det svært viktig med tett dialog med de ulike virksomhetene (kundene) og markedsaktørene som leverer tjenester til det offentlige.

Det er et viktig arbeid som direktoratet vil prioritere sterkere i tiden som kommer. Dette skjer gjennom et nyetablert tverrgående markedsteam.

Vi skal fortsatt opprettholde stabil og trygg drift av fellesløsningene og gi brukere og kunder en enkel og trygg tilgang. God forvaltning, forebyggende vedlikehold og strukturert sikkerhetsarbeid skal bidra til en robust forvaltning av fellesløsningene, høy tilgjengelighet og skape tillit hos brukere og kunder. Moderniseringen av eID-porteføljen med ny systemarkitektur, ny driftsplattform og moderniserte applikasjoner er et av de høyt prioriterte områdene for å sikre dette.

Direktoratet vil videre ha fokus på å sikre grunnleggende finansiering av drift, forvaltning og videreutvikling av fellesløsningene, og vi bidra til at finansieringsmodellen samsvarer med gjeldende føringer. Gjennom Altinn 3-utbredelsesprosjektet vil Digdir jobbe for en rask og mest mulig skånsom flytting av de 812 tjenestene fra Altinn II til Altinn 3- plattformen.

Utbredelse av løsningene, migrering til Altinn 3, realisering av robust infrastruktur på ID-porten og å jobbe for at mer data er tilgjengelig, er hovedområder vi vil jobbe med i 2023.

Som utvikler bidrar jeg til å lage nasjonale fellesløsninger for hele Norge. Digdir har et fantastisk fagmiljø der den enkelte har stor påvirkningskraft. Arbeidsoppgavene er varierende og jeg har gode muligheter til å utvikle min kompetanse.

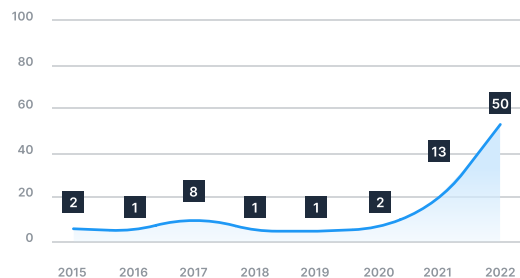
Andreas Balevik (29), systemutvikler
Leikanger, avdeling fellesløsninger

Universell utforming

Mål	Resultat	Prioriteringer og tiltak	Måloppnåelse
1 Auka etterleving av regelverket	<ul style="list-style-type: none"> Vi rulla ut Tilgjengelighetserklæringa for nettstader til 2 752 offentlege verksemder, som auka behovet for informasjon og rettleiing. Vi prioriterte informasjon om nye krav på utilsynet.no, som hadde 200 000 besøk – 50 % fleire enn året før. 739 fekk rettleiing, mot 308 i 2021. Snitt på svartid var fortsatt 10 dagar. Tilsynet testa 50 ikt-løysingar som var klaga inn til Diskrimineringsnemda i 2022. Det er det firdoble som året før. 50 % gjaldt skule og utdanning. Vi avdekkja brot på regelverket i 94 % av sakene. 	<ul style="list-style-type: none"> I 2023 vil vi vidareutvikle rettleiingstilbodet til verksemdene som skal etterleve regelverket. Vi vil prioritere tilsyn med digitale løysingar og læremiddel i utdanningssektoren. Vi må førebu oss på å handheve utvida og delt regelverk. 	 <p>Oppnådd</p>
2 Leiande fagorgan innan uu av ikt	<ul style="list-style-type: none"> Vi vidareutvikla statistikkssidene på utilsynet.no med ny innsikt og statistikk på fleire område. Tilsynet deltok på ei rekke nettverk og faglege arenaer både i Noreg og Europa, kor tilsynet også leiar den strategiske rådgjevningsgruppa SAGA. 	<ul style="list-style-type: none"> Eit utvida regelverk for universell utforming, opptrapping av kontrollar og kraftig auke i rettleiingsbehovet utfordrar verksemda Vi forventar svært kraftig vekst i talet på førespurnader om rettleiing. Vi treng meir kunnskap om status for og årsakene til digitalt utenforskap, som også vert eit fagspor på Digitaliseringskonferansen i 2023 	 <p>Oppnådd</p>
3 Eit datadrive digitalt tilsyn	<ul style="list-style-type: none"> I 2022 fortsatte tilsynet arbeidet med å digitalisere kontroll og tilsyn. Den største milepelen var utrullinga av den nye tilgjengelighets-erklæringa for offentlege nettstader. 	<ul style="list-style-type: none"> Vi skal vidareføre arbeidet med datadrive digitalt tilsyn. Hovudutfordringa er at arbeidet ikkje er finansiert i 2024. Tilsynet utviklar ei løysing for tilgjengelegheitserklæringa for appar 	 <p>Oppnådd</p>

Grafer

Talet på saker om diskriminering på ikt-området. Periode 2015-2022.

Nøkkeltall

200 111 ↑

besøk på tilsynet nettstad, utilsynet.no i 2022 mot 133 448 i 2021

739 ↑

spørsmål til tilsynet om rettleiing i 2022 mot 308 i 2021

2022 var året då digitalt utanforskap og universell utforming (uu) for alvor vart sett på dagsorden. Førespurnader til tilsynet og saker som gjeld diskriminering på ikt-området har auka kraftig. EU-direktivet om tilgjengelege nettløysingar (webdirektivet) som vart innført i 2022 og gjeld frå 1.2.2023, skjerpar krava til uu av nettstader og appar brukt i offentleg sektor. Utrulling av Uu-tilsynet si løysing for tilgjengelegheitserklæringar har difor hatt høgste prioritet.

Mål

Digdir er tilsynsorgan for universell utforming av ikt i privat og offentleg sektor. Tilsynet har ei uavhengig rolle, men inngår i Digdir si verksemd. Visjonen om eit samfunn utan digitale barrierar er utleia av formålet med regelverket og støttar regjeringa sitt mål om ein ikt-politikk for verdiskaping og deltaking for alle. Visjonen er eit samfunn utan digitale barrierar. Tilsynet har tre delmål:

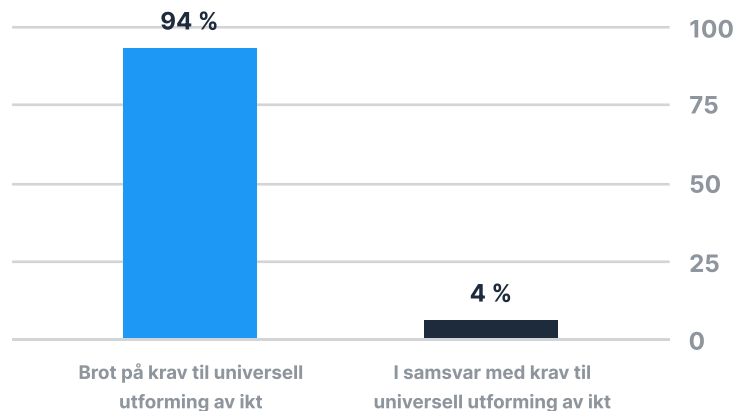
1. Auka etterleving av regelverket
2. Leiande fagorgan innan universell utforming av ikt
3. Eit datadrive digitalt tilsyn

Resultat

Mål 1: Auka etterleving av regelverket

Etterleving av regelverket skal bidra til at fleire vert inkluderte på digitale samfunnsarenaer. Det er framleis ein lang veg å gå for å sikre uu og hindre digitalt utanforskap. Uu-tilsynet er uttaleorgan for Diskrimineringsnemnda, og vi testar universell utforming i ikt-løysingar som er klaga inn til nemnda. Regelverket gir dermed også diskrimineringsvern for den enkelte. I 2022 fekk vi 50 saker, nær ei firedobling frå året før. Nær halvparten av sakene gjeld skule og utdanning, og brot på regelverket rammar dermed barn og unge i stor grad.

Figur: Saker om diskriminering på ikt-området, fordelt på saker med regelverksbrot og saker der det ikkje er avdekket regelverksbrot.

Brot med regelverket for uu av ikt er avdekket i 94 % av sakene. Brot vart avdekket på 30 av 32 nettstader og i 14 av 15 appar.

Avvika famnar breitt og rammar mange brukarar som

- er avhengige av opplesingsverktøy eller andre hjelpemiddel
- har behov for at videoar, lydklipp, bilde og illustrasjonar er teksta eller har tekstalternativ
- navigerer med tastatur
- er avhengige av god kontrast mellom tekst og bakgrunn
- har behov for god tid til utfylling av skjema og funksjonalitet for å unngå feil og for å rette feil

Som følge av webdirektivet, som vart innført i norsk rett i 2022 og gjeld frå 1.2 2023, arbeider tilsynet med å digitalisere arbeidsprosessar for databaserte kontrollar. Løysinga for tilgjengelegheitserklæringar inngår i dette. Løysinga er obligatorisk for offentleg sektor. I løysinga fyller verksemdene ut eit skjema med tilhøyrande rettleiing om krava.

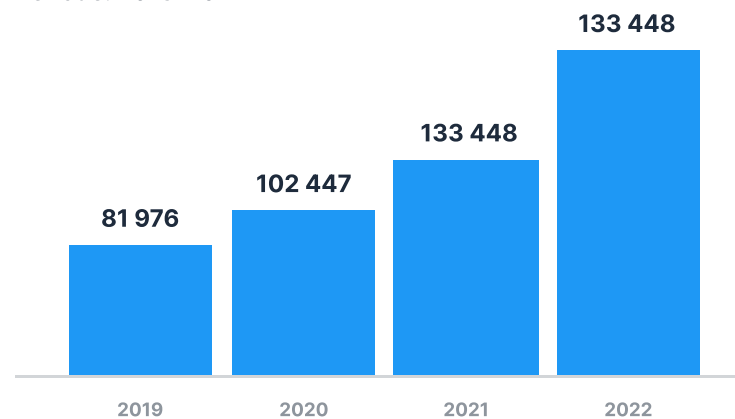
Med ei slik felles løysing får brukarane lettare oversikt over status for uu i ulike digitale tenester, og med løysinga kan Uu-tilsynet gjennomføre automatiserte databaserte kontrollar.

I fjerde kvartal 2022 rulla vi ut løysinga for tilgjengelegheitserklæringar til 2.752 offentlege verksemdar. Fristen for å publisere erklæring er 1. februar 2023. Utrullinga har gått svært bra, og mange verksemdar tek kontakt for informasjon og rettleiing både om løysinga og regelverket.

Behovet for rettleiing har auka kraftig, særleg mot slutten av 2022. Tilsynet sin viktigaste informasjonskanal er uutilsynet.no. Informasjon om nye krav for offentleg sektor som følge av webdirektivet, med særleg vekt på tilgjengelegheitserklæringa, har høg prioritet. Dette viser godt igjen i bruken av uutilsynet.no.

Nettstaden hadde meir enn 200 000 besøk i 2022, ein auke på 50 prosent frå året før. I fjerde kvartal var bruken 128 prosent over same kvartal i 2021.

Figur: Talet på besøk på tilsynet sin nettstad, uutilsynet.no. Periode: 2019-2022

Svært mange tek kontakt med tilsynet via post@uutilsynet.no for rettleiing. Talet på spørsmål til tilsynet auka frå 308 i 2021 til 739 i 2022. Sjølv om talet på spørsmål er meir enn dobla, er gjennomsnittleg svartid framleis 10 dagar.

Vi har hatt markant auke i spørsmål med særleg stor auke i 4. kvartal. Dette heng saman med utrulling av tilgjengelegheitserklæringa.

Vi når mange gjennom foredrag og webinar. I 2022 gjennomførte vi i alt 42 foredrag og webinar, mot 14 året før. Fagbloggen på uutilsynet.no hadde 24 innlegg, der åtte var videointervju frå Arendalsveka om digitalt utanforskap med statssekretær Gunn Karin Gjøl, Nav-direktør Hans Christian Holte, Terje Andre Olsen frå Blindeforbundet, Likestillings- og diskrimineringsombodet, Kartverket, IKT-Norge, Seniornett og Norsk Regnesentral. Tilsynet publiserte også ein podkast med Ronny Brede Aase om digitale læremiddel.

Vi har hatt 31 medieoppslag i 2022 i avis, TV og radio, blant anna om digitalt utanforskap, tilgjengelegheitserklæringa og tilsyn.

Sosiale media er ein viktig kanal for å skape merksemd om uu og digitalt utanforskap. Uu-tilsynet er på Facebook, Instagram og LinkedIn. Talet på følgjarar aukar. I november trekte tilsynet seg frå Twitter som reaksjon på at Twitter sitt tilgjengelegheitsteam vart nedlagt.

Mål 2: Leiande fagorgan innan universell utforming av ikt

Kartleggingar, statistikk og analyse skal gi auka kunnskap og sikre eit kunnskapsbasert fundament for verksemda. I 2022 vidareutvikla vi statistikksidene på uutilsynet.no med analysar av data frå tilsyn og diskriminerings saker, status for uu av ikt og data om digital deltaking og utanforskap. Årlege møte med brukarorganisasjonar gir oss også innspel om utfordringar og viktige tema.

Tilsynet samarbeider med andre nasjonale myndigheitsorgan som for eksempel Bufdir, Udir, HK-dir, Diskrimineringsnemnda, og Likestillings- og diskrimineringsombodet. Vi samarbeider også internasjonalt gjennom deltaking i The Web Accessibility Directive Expert Group (WADEX) leia av EU-kommisjonen og Nordisk-Baltisk samarbeid (NOBAN) om handheving av EU-regelverk. Tilsynsdirektøren leiar SAGA - strategisk rådgjevningsgruppe for universell utforming, etablert av CEN/CENELEC.

Mål 3: Eit datadrive digitalt tilsyn

For å kunne handheve utvida regelverk og trappe opp kontrollverksemda i tråd med regelverket, skal kontroll og tilsyn baserast på effektiv dataproduksjon og analyse. Det første steget mot eit digitalt datadrive tilsyn er utrullinga av felles løysing for tilgjengelegheitserklæringar og etablering av dataplattform i 2022. I 2023 etablerer vi fleire digitale prosessar for kontroll.

Utfordringar

Utvida regelverk, opptrapping av kontrollar og kraftig auke i rettleiingsbehovet utfordrar tilsynet.

I 2023 skal vi gjennomføre eit sektortilsyn med opplæringssektoren, som innbefattar ein samordna innsats for tilsyn, rettleiing og kartleggingar, og i parallell gjennomføre følgande:

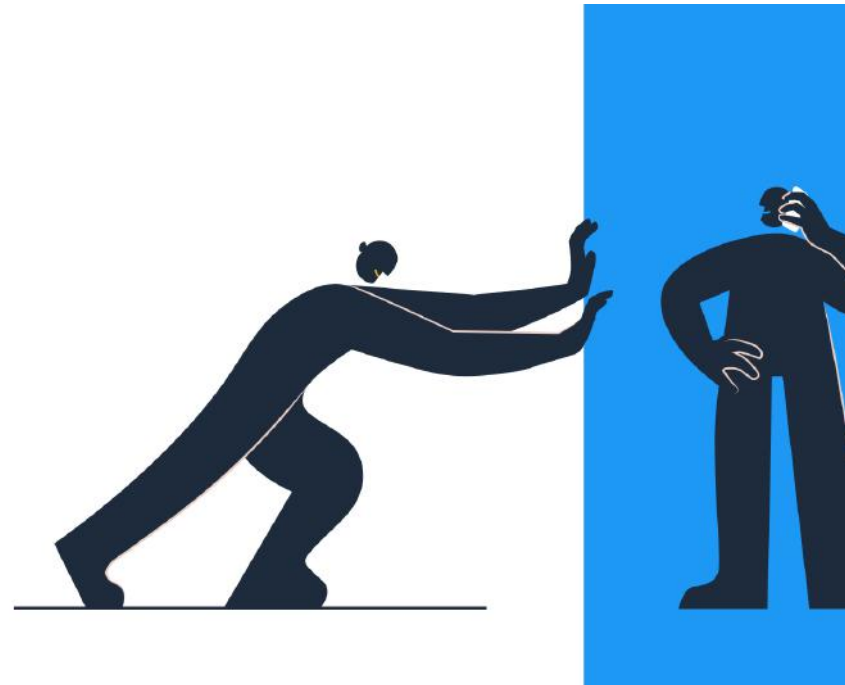
- oppfølging av tilgjengelegheitserklæringane for nettsider
- utvikling av løysing for tilgjengelegheitserklæringa til appar
- ferdigstilling av metodar og verktøy for forenkla og inngåande kontroll og tilsyn
- vidareutvikling av rettleiing til verksemder som skal etterleve regelverket
- handtere ein svært kraftig vekst i talet på førespurnader om rettleiing

Dette er svært omfattande og utfordrande med dagens ressursar.

Digitalt utanforskap

Digitalt utanforskap er knytt til ulikskap. Det handlar om tilgang til og føresetnader for å kunne bruke digitale tenester. Personar med nedsett funksjonsevne har mindre digital erfaring og opplever større vanskar med å bruke digitale løysingar enn befolkninga elles. Elevar og studentar skal i stadig større grad bruke digitale læremiddel og eksamensløysingar.

Med digitalisering på fleire og fleire samfunnsområde, vert konsekvensen av å bli stengt ute stadig større. Meir kunnskap om omfanget av digitalt utanforskap, særleg blant barn og unge, og om effektar av tiltak for digital inkludering, krev samarbeid mellom myndigheitsorgan og akademia. Med samarbeid kan vi arbeide meir målretta mot digitalt utanforskap.

Prioriteringer og tiltak

- Tilsyn med digitale læremiddel og løysingar i utdanningssektoren
- Formidling av kunnskap om status for uu av ikt og digitalt utanforskap
- Oppdatert tolking og rettleiing om nye krav
- Førebu handheving av utvida og delt regelverk
- Vidareutvikle løysinga for tilgjengelegheitserklæring for appar
- Vidareføre datadrive digitalt tilsyn

Det er meiningsfullt å jobbe med universell utforming av ikt i Digdir. Som produkteigar for Tilgjengelegheitserklæringa er eg med på å auke medvitet rundt digitalt utanforskap – og gjere digitale tenester meir tilgjengelege for alle.

Dag Ove Eggum (39), produkteigar for Tilgjengelegheitserklæringa
Leikanger, tilsynet for universell utforming av ikt

Redegjørelse for ressursbruk 2022

Ressursbruken gjenspeiler Digdirs rolle som regjeringens fremste verktøy for raskere og mer samordnet digitalisering av samfunnet. Digdir er i 2022 ikke tilført nye satsinger utover en særskilt oppgave med å utvikle og forvalte eID for ukrainske flyktninger. Enkelte satsinger innenfor våre fagområder er imidlertid videreført fra tidligere år. Satsingene har til felles at de løser utfordringer og tilbyr sentrale løsninger til store deler av offentlig sektor, i stedet for at hver enkelt virksomhet eller sektor må lage egne løsninger. Som en del av dette arbeidet fikk direktoratet i nysaldert budsjett for 2022 tildelt en andel av bevilgningsbehovet til arbeidet med modernisering av fellesløsningene.

Virksomhetsområde	Regnskap 2018	Regnskap 2019	Regnskap 2020	Regnskap 2021	Regnskap 2022
Digital forvaltning	92 778 170	83 296 564	97 749 000	126 122 270	136 195 888
Fellesløsninger	195 347 093	225 357 653	506 869 708	634 990 491	663 816 776
Administrasjon og felles driftsutgifter	79 929 420	84 022 087	115 436 119	80 297 208	58 109 625
SUM	368 054 683	392 676 304	720 054 827	841 409 970	858 122 289

Ressursbruk fordelt på virksomhetsområder

Digdir ble etablert 1. januar 2020 ved at deler av tidligere Direktoratet for forvaltning og ikt (Difi) ble slått sammen med Altinn og informasjonsforvaltningsmiljøet fra Brønnøysundregistrene. Regnskapstallene ovenfor viser ressursbruk for budsjettkapittel 540 for årene 2018 og 2019 tilhørende tidligere Difi og fra årene 2020, 2021 og 2022 for Digdir. Analysen av ressursbruk er inndelt i tre virksomhetsområder. **Digital forvaltning** inkluderer kostnader til direktoratets roller som premissgiver for digitalisering, iverksetter av vedtatt politikk på direktoratets fagområder og tilsyn for universell utforming. Tilsvarende er alle kostnader knyttet til rollen for drift, forvaltning og utvikling av nasjonale fellesløsninger, inkludert Altinn og FDK fra 2020, samlet i virksomhetsområdet **Fellesløsninger**. Kostnadene til administrasjon og drift av direktoratet framkommer av virksomhetsområdet **Administrasjon og felles driftsutgifter**. Det tas forbehold om at skillene mellom virksomhetsområdene ikke er absolutte.

I virksomhetsområdet **Digital forvaltning** inngår arbeidet som premissgiver og veiledning innen digitaliseringsområdet, informasjonssikkerhet, datadeling og arkitektur. I tillegg inngår ressurser knyttet til tilsyn for universell utforming av ikt i dette fagområdet. Regnskapstallene omfatter også ressursbruk knyttet til Digidirs veiledning og behandling av søknader i medfinansierings- og stimuleringsordningen. Reduksjonen i regnskapstallene fra 2018 til 2019 forklares med at stimuleringsordningen ble flyttet til ny budsjettpost 26 og fra 2019 derfor ikke lenger inngår i dette virksomhetsområdet. Økningen fra 2020 til 2021 skyldes primært økt satsning på å digitalisere tilsyn og deling av data, blant annet ved etablering av nasjonalt ressurscenter for deling av data

og datafabrikken. Økningen fra 2021 til 2022 skyldes i hovedsak økt aktivitet knyttet til Nordisk-baltisk digitalt samarbeid og i tilsynet for universell utforming av ikt.

En stor del av direktoratets ressurser har historisk gått til å dekke kostnader knyttet til drift, forvaltning og utvikling av nasjonale fellesløsninger som vi tilbyr eksterne brukere, jf. virksomhetsområdet **Fellesløsninger**. I nåværende Digdir er Difis tidligere fellesløsninger samlet med Altinn og FDK. Bruken av fellesløsningene har siden etableringen hatt en kraftig vekst, og covid-19 pandemien har både i 2020 og 2021 medført ytterligere økt bruk på Digidirs fellesløsninger. Sammenlignet med 2021 har ID-porten og Kontakt- og reservasjonsregisteret i 2022 hatt en nedgang i antall innlogginger og oppslag. Sammenlignet med data fra før covid er det imidlertid fortsatt en stor økning i bruken av fellesløsningene, med henholdsvis 64 pst økning for ID-porten og 227 pst økning for Kontakt- og reservasjonsregisteret når en sammenligner bruk av løsningene i 2019 med tall for 2022.

Fellesløsningene som eSignering, Maskinporten, elnnsyn og flere av Altinn-produktene (Altinn-autorisasjon og skjematenester) har hatt en økning i bruk i 2022. Eksempelvis har antall kunder i tidligere Difis fellesløsninger fra 2016 til 2022 økt med 122 pst, mens antall integrasjoner i andre tjenester har økt med 567 pst. Antall innlogginger i ID-porten har i samme periode økt med 215 pst og antall oppslag i Kontakt- og reservasjonsregisteret økt med 1920 pst. Antall signeringer i eSignering har økt med 81,6 pst i perioden 2020 til 2022.

Virksomhetsområdet **Administrasjon og felles driftsutgifter** omfatter styrings- og støttefunksjoner, kommunikasjon og felles driftsutgifter, herunder kostnader til interne ikt og HR. Felles driftsutgifter inkluderer også kostnader til lokaler i Oslo, Leikanger og, fra og med 2020, Digdirs lokaler i Brønnøysund. I tillegg er kostnader knyttet til omstillingsarbeidet i 2019, 2020 og 2021 omdisponert fra andre områder og i hovedsak ført på dette virksomhetsområdet. Redusert kostnader fra 2021 til 2022 skyldes endret pensjonsberegning for ansatte, bortfall av kostnader i forbindelse med flytting til nye lokaler i Oslo og Brønnøysund og endret lokalforvaltning.

I regnskapstallene ovenfor inngår ikke **Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter** kap. 540, post 25. Medfinansieringsordningen skal bidra til økt gjennomføring av samfunnsøkonomisk lønnsomme digitaliseringsprosjekter. Tilsvarende inngår heller ikke **Stimulab**, kap. 540, post 26 som skal stimulere for innovasjon og tjenstedesign i offentlig sektor, eller utbetalinger av tilskudd til Standard Norge, kap. 540, post 71 **IT-standardisering**. Bakgrunnen for dette er at ordningene er forvaltet av Digdir, men ikke sier noe om ressursbruken i Digdir som sådan.

Frem til 31. desember 2019 hadde Difi ansvarsområder knyttet til ledelse, organisering og kompetanse som omfattet arbeid knyttet til strategisk ledelse og arbeidsgiverstøtte, utvikling og organisering av forvaltningen, samt kurs- og kompetanseutvikling i forvaltningen. Fagområdene ble overført til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) 1. januar 2020 og inngår ikke i regnskapstallene ovenfor. Tilsvarende ble fagområdet offentlige anskaffelser overført til DFØ 1. september 2020. Grunnet overføringen til DFØ er de regnskapsførte utgiftene på om lag 50 mill. kroner for offentlige anskaffelser i 2020 ikke del av regnskapstallene i tabellen ovenfor.

Nærmere forklaring til nøkkeltall

Nøkkeltallene er presentert i kapittel 2 i årsrapporten, og gir informasjon om virksomheten. Nøkkeltall skal gjøre det mulig å sammenligne utviklingen i virksomheten over tid. Digdir er en ny organisasjon etablert 1. januar 2020 etter at deler av tidligere Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) ble slått sammen med Altinn og deler av informasjonsforvaltningsmiljøet fra Brønnøysundregistrene. Tall fra før 2020 refererer til Difi, som utgjør den største delen av det nye direktoratet. Tallene gir bakgrunnsinformasjon, men inkluderer også avdelinger i Difi som ble overført til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) ved opprettingen av Digdir. Nøkkeltallene frem til 2020 inkluderer dermed f.eks. fagområdet offentlige anskaffelser som ble overført fra Digdir til DFØ 1. september 2020. Nøkkeltallene er utarbeidet i tråd med DFØs veiledningsnotat [Årsrapport for statlige virksomheter, januar 2023](#), del II - Introduksjon til virksomheten og hovedtall.

Utnyttelsesgraden viser forbruk i prosent av samlet disponibel bevilgning, inkludert merinntekter korrigerert for offentlige refusjoner som gjelder lønn. Utnyttelsesgraden korrigerert for tilskuddsordningene Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter og Stimulab, samt særskilt bevilgning til eID for ukrainske flyktninger, er i 2022 på 98,3 %. Dette er en liten økning sammenlignet med 2021, hvor utnyttelsesgraden utgjorde 98,2 %. Utnyttelsesgraden viser at Digdir har høy aktivitet på tildelte midler til drift, forvaltning og utvikling.

Utnyttelsesgraden inkludert tilskuddordningene og eID for ukrainske flyktninger økte fra 94 % i 2021 til 94,3 % i 2022. Økningen skyldes i hovedsak at prosjektene i Medfinansieringsordningen overfører mindre av sine tilskudd fra 2022 til 2023 enn det som var tilfellet fra 2021 til 2022. Dersom vi kun korrigerer for tilskuddordningene, blir utnyttelsesgraden i 2022 på 96,8 % mot 98,2 % i 2021. Redusert utnyttelsesgrad i 2022 sammenlignet med 2021 skyldes lavere forbruk på ekstrabevilgningen i 2022 til eID for ukrainske flyktninger.

For utregning av utnyttelsesgrad er følgende lagt til grunn:

- Samlet bevilgning på budsjettkapittel 540 er fra 2021 til 2022 økt med 2,2 % fra 1 092,3 mill. kroner til 1 116,6 mill. kroner. Av bevilgningen i 2022 er 26 mill. kroner tildeling til utvikling og drift av eID for ukrainske flyktninger. Bevilgningen til eID for ukrainske flyktninger er en særskilt tildeling i 2022 hvor Digdir har ansvaret for gjennomføring av et koordinert opplegg for utsteding av eID til flyktningene. For å få sammenlignbare tall med tidligere år, har vi derfor korrigert for bevilgningen til eID for flykninger fra Ukraina. Forutsatt denne korrigeringen, har direktoratet en reduksjon på 0,2 % i samlede tildelinger fra 2021 til 2022.
- Totale driftsutgifter i direktoratet utgjør 858,6 mill. kroner i 2022, mot 836,7 mill. kroner i 2021. Dette er en økning på 2,6 % og er noe høyere enn økningen i samlede tildelinger. Deler av kostnadsøkningen dekkes av merinntekter. Økningen i driftsutgifter sammenlignet med 2021 skyldes kostnader til utvikling og drift av eID for ukrainske flyktninger og en kostnadsøkning for bruk av Digdir sine fellesløsninger, bl.a. ID-porten, Digital postkasse til innbyggere, eSignering og Altinn.

Antallet utførte årsverk ved utgangen av 2022 viser 15 flere årsverk enn i 2021, og er en økning på 4,6 % fra 2021. Dette skyldes erstatning av ressurser som sluttet i 2020 og 2021, i tillegg til utbetaling av avtalt og godkjent reisetid, overtid og annet betalt merarbeid. Utregning av antall utførte årsverk for 2022 er som i 2021 utført i tråd med DFØ sitt veiledningsnotat for årsrapport og PM-2019-13 Definisjon av utført årsverk. I tråd med PM skal tillegg for merarbeid være i forhold til den ansatte sin arbeidstidsavtale, målt opp mot en full stilling.

Lønnsandelen i forhold til driftsutgifter er totalt på 36,9 %, som er en marginal økning sammenlignet med 2021. Dette skyldes en økning i antall årsverk og lønnsoppgjøret i 2022.

Status på oppdrag i tildelingsbrev

Oppdrag	Status	Kommentar
Oppdrag gitt 07.01.2022 i tildelingsbrev for 2022		
1	—	Digdir har ikke mottatt bestilling fra KDD.
2	På plan	Plan for arbeidet med brukskvaliteten i offentlige digitale tjenester er oversendt KDD iht. plan. Oppdraget skal leveres i 2023.
3	Gjennomført	Rapport er oversendt KDD iht. plan.
4	Gjennomført	Forslag til innretning for Datafabrikken er oversendt KDD iht. plan.
5	Gjennomført	Veileder for bruk av eID for offentlig ansatte er oversendt KDD iht. plan.
6	Gjennomført	Oversikt over finansieringsbehov og plan for hvordan gjennomføre nødvendig modernisering og sikring av tillitstjenestene, inkludert eID-plattformen. I planen synliggjøres hva som må prioriteres i 2022.
7	Gjennomført	Utredningen er oversendt KDD iht. plan. Oppdraget ses i sammenheng med ny bestilling i supplerende tildelingsbrev nr. 2, jf. omtale nedenfor.

Oppdrag	Status	Kommentar
8 Digidir skal gjennomføre en mulighetsstudie i den hensikt å kartlegge tekniske og juridiske muligheter for å etablere en digital løsning som gir borgerne mulighet for innsyn i og, der regelverket åpner for det, økt kontroll over egne personopplysninger som behandles i offentlig sektor. Utredningen skal også gjøre rede for muligheten for at en slik løsning kan omfatte personopplysninger som behandles av privat sektor. Det skal gis en vurdering av tekniske og juridiske konsekvenser av, og ev. hindre for, de ulike løsningsalternativene.	Gjennomført	Mulighetsstudie er oversendt KDD iht. plan.
9 Oversette oppdatert standard EN 301 549 v 3.2.1 (2021-03)	Gjennomført	Oversettelsen er gjennomført og publisert iht. plan.
10 Digidir skal utarbeide veiledningsmaterieell for kostnads- og tidseffektiv etterlevelse av krav til synstolkning av videoinnhold.	—	Oppdraget er etter avtale med KDD ikke levert.
11 Digidir skal utvikle og produksjonssette en løsning for tilgjengelighetserklæring for nettsteder. Løsning for tilgjengelighetserklæring for app leveres i 2023.	Gjennomført	Løsning for tilgjengelighetserklæring for nettsteder er levert iht. plan. Løsning for tilgjengelighetserklæring for app er under arbeid.

Oppdrag	Status	Kommentar
Oppdrag gitt 14.03.2022 i supplerende tildelingsbrev for 2022 nr. 1		
Digidir skal, i samarbeid med DFØ og DOGA, levere faglig råd om hvordan virkemiddelporteføljen for innovasjon i offentlig sektor kan utvikles videre slik at den er bedre tilpasset dagens og fremtidens behov.	Gjennomført	Faglig råd er oversendt KDD iht. plan.
Digidir skal foreslå og ta ansvaret for gjennomføring av et koordinert opplegg for utstedelse av eID på nivå Betydelig og Høyt til flyktninger fra Ukraina. KDD vil gi klarsignal for gjennomføring etter å ha mottatt og vurdert forslaget.	Gjennomført	Forslag er oversendt KDD iht. plan. Midler til oppdraget er tildelt i tillegg til supplerende tildelingsbrev nr. 1, jf. nedenfor.

Oppdrag	Status	Kommentar
Oppdrag gitt 10.05.2022 i tillegg til supplerende tildelingsbrev nr. 1 for 2022		
Digdir tildeles midler til å etablere et opplegg for utstedelse av eID til flyktninger fra Ukraina. Opplegget skal bidra til at flyktninger kan få en eID på høyt sikkerhetsnivå. Digdir skal orientere om plan for bruk av midlene sammen med status for gjennomføringen av tiltaket.	Gjennomført	Orientering er oversendt KDD iht. plan.
Oppdrag gitt 01.07.2022 i supplerende tildelingsbrev for 2022 nr. 2		
Digdir skal levere et årlig uttrekk fra elnnsyn som kan følge utviklingen i arkivering og journalføring.	Gjennomført	Uttrekket er oversendt KDD iht. plan.
Utredning av behovet for en permanent hjemmel for innhenting av opplysning om utenlandsk identifikasjonsnummer fra Folkeregisteret i forbindelse med utstedelse av eID.	Gjennomført	Utredning av behov for en permanent hjemmel er oversendt KDD iht. plan.
Digdir skal i løpet av september oversende et grunnlag for departementets dialog med FIN knyttet til MVA. Grunnlaget skal inneholde en oversikt over prinsipielle avklaringer knyttet til MVA. Digdir bes utarbeide en oversikt over nødvendige prinsipielle avklaringer og grunnlag for beslutninger som må fattes andre halvår 2022, samt i dialog med departementet utarbeide nødvendig grunnlag for departementets forslag til regjeringens budsjettarbeid 2024. Digdir skal levere avtalt dokumentasjon innen 2.11.2022.	Gjennomført	Grunnlag med prinsipielle avklaringer knyttet til MVA er oversendt KDD iht. plan.

Bærekraft

Digitalisering er en nøkkel til å nå FNs bærekraftsmål. Arbeidet med bærekraft har to dimensjoner i Digdir. Den ene handler om hvordan vi løser samfunnsoppdraget vårt og legger til rette for bærekraftig løsninger gjennom digitalisering. Den andre dreier seg om vår egen drift og hvordan vi ivaretar egne medarbeidere, bruker anskaffelser, effektiviserer driften og reduserer uønskede effekter på klimaet og miljøet.

Samfunnsoppdraget vårt, som er å være regjeringens fremste verktøy for raskere og mer samordnet digitalisering, handler om bærekraft. Ved å utvikle og dele løsninger, data og kunnskap, kan vi legge til rette for et samfunn preget av større likhet og mindre sløsing med ressurser.

Digitalisering skaper bærekraft

En av Digidirs hovedoppgaver er å øke bruken av og videreutvikle det nasjonale økosystemet for digital samhandling og tjenesteutvikling slik at det dekker både eksisterende og nye behov.

Pandemien viste hvordan det felles økosystemet raskt og kostnadseffektivt kan bidra til å løse samfunnsutfordringer med digitale løsninger.

I Norge nyter vi godt av høy digital kompetanse i befolkningen, god digital infrastruktur og at samfunnet som helhet har kommet langt i digitaliseringen. I årene foran oss blir digitalisering også viktig i norsk bistand. Dette er blant årsakene til at Altinn er erklært et digitalt fellesgode av Alliansen for digitale fellesgoder. Bak alliansen står blant annet UNICEF, FNs utviklingsprogram og Norad. Målet er å utvikle og gjenbruke gode, digitale løsninger som kan fremme større likhet i verden og bidra til at vi når FNs bærekraftsmål.

Deling av data er avgjørende for å skape et mer bærekraftig samfunn og er en av hovedoppgavene til Digidir. Eksemplene på at deling av data skaper ny næring og effektivisering, er mange. Værdata blir for eksempel brukt til å planlegge shippingruter for å redusere energibruk og utslipp og til å planlegge gjødsling og forebygge utslipp fra landbruket. Bedre flyt av energidata gjør det mulig å redusere forbruk og kostnader innen så vel

transport og industri som i husholdningene. EU jobber dessuten med å fremme digitalisering av utslipps- og bærekraftsdata fra virksomheter for å bidra til å gjøre gode bærekraftsresultater til et konkurransefortrinn.

Bærekraftsmål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst

- Ved å fremme deling og bruk av data, gjør Digidir det mulig å skape nye verdier og skape innovative, mer effektive og miljøvennlige løsninger på store samfunnsutfordringer.
- Digidir tilbyr og utvikler svært kostnadseffektive fellesløsninger som setter fart i digitaliseringen i Norge og som kan gjøre det samme i mindre utviklede land.
- Vi utvikler innovative, kostnadseffektive løsninger sammen med andre virksomheter i både offentlig og privat sektor gjennom DSOP-samarbeidet og Datafabrikken med Digital Norway.

Bærekraftsmål 9: Industri, innovasjon og infrastruktur

- Digidir bidrar både med råd om hvordan vi kan og bør videreutvikle det felles digitale økosystemet slik at det legger til rette for samhandling, tjenesteutvikling og innovasjon og dekker viktige samfunnsbehov.
- Gjennom innovasjonsarbeidet bidrar Digidir til å etablere nye arbeidsmetoder som setter offentlig sektor i stand til å møte framtidens utfordringer og utnytte ressursene bedre.
- Digidir tilbyr samfunnskritiske og andre digitale fellesløsninger, prinsipper, rammeverk som gjør at statlige virksomheter og kommuner slipper å bruke ressurser på egne løsninger for å løse like behov.

Bærekraftsmål 10: Mindre ulikhet

- Digdir er en pådriver og hjelper for å skape mer sammenhengende tjenester, slik at innbyggere og næringsliv i hele landet får et bedre tilbud og en mer ensartet brukeropplevelse. For innbyggerne er sammenhengende tjenester spesielt viktig for å takle krevende livshendelser.
- Digdirs digitale fellesløsninger reduserer det digitale gapet mellom mer og mindre ressursrike kommuner i Norge.
- Digdir er tilsyn for universell utforming av ikt i både offentlig og privat sektor. Universell utforming gjør det mulig for alle å delta i samfunnet på like vilkår, og er et viktig virkemiddel for å redusere digitalt utenforskap.
- Digdir fremmer klart språk i offentlig sektor i digitalisering og innovasjon. Klart språk reduserer det digitale utenforskapet og gjør at brukerne kan finne det de trenger, forstå det de finner og gjøre det de skal.

Bærekraftsmål 16: Fred, rettferdighet og velfungerende institusjoner

- Altinn er et digitalt fellesgode som understøtter FNs bærekraftsmål ved at alle virksomheter, både i Norge og andre land, kan gjenbruke og videreutvikle hele løsningen.
- Digdirs arbeid med fellesløsninger og deling av data legger til rette for effektivitet og åpenhet i institusjoner på alle nivåer.
- Digdir sin innsynsløsning elnnsyn.no sørger for at innbyggerne får utøvd sin demokratiske rett til åpenhet og innsyn i offentlig forvaltning, noe som er avgjørende for tilliten til at institusjonene er velfungerende og opptre rettferdig.
- Digdir jobber for å styrke informasjonssikkerheten i stat og kommune. God informasjonssikkerhet og personvern er en forutsetning for å opprettholde den høye tilliten til offentlige myndigheter og tjenester.
- Elektroniske identitetsforvaltning (eID) gjør det mulig for både norske og utenlandske brukere å bevise sin juridiske identitet i digitale tjenester.
- Digdir arbeider for å sikre alle en identitet, blant annet gjennom fødselsregistrering.
- Gjennom flere av virkemidlene våre, slik som Stimulab, støtter vi prosjekter for å løse viktige samfunnsutfordringer og setter brukeren i sentrum.

Bærekraft i Digidirs egen virksomhet

Som virksomhet arbeider vi for å ivareta våre ansatte, effektivisere driften og redusere negative effekter på klima og miljø. Dette arbeidet skaper særlig bidrag til å nå tre av FNs bærekraftsmål:

Bærekraftsmål 5: Likestilling mellom kjønnene

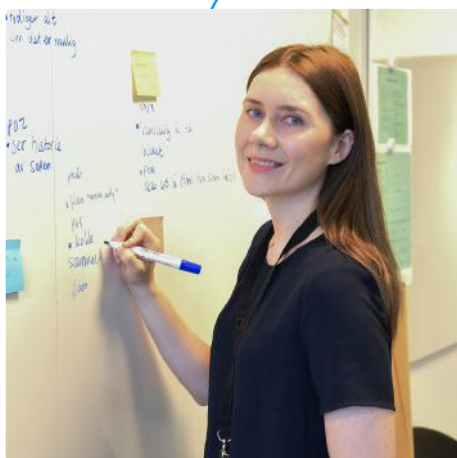
- Digidir aksepterer ikke diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk eller alder.
- Digidir jobber målrettet for å opprettholde god kjønnsbalanse og sikre lik lønn for likt arbeid.
- Vi rapporterer årlig om likestilling og likelønn, i tråd med krav.

Bærekraftsmål 8: Anstendig arbeid og økonomisk vekst

- Digidir tilbyr en attraktiv arbeidsplass, ryddige arbeidsforhold og muligheter for utvikling.
- Vi tar samfunnsansvar ved å ta inn lærlinger, tilby arbeidspraksis og rekruttere personer med nedsatt funksjonsevne eller hull i CV-en.
- Digidir tilbyr medarbeiderne hybrid arbeidshverdag med høy fleksibilitet, større frihet og gode digitale arbeidsverktøy – og kutter reisetid- og kostnader.

Bærekraftsmål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon

- Vi bruker prinsippene for grønne anskaffelser og har inngått rammeavtaler som fremmer sirkulær økonomi.
- Digidir har byttet ut eldre og lite miljøvennlige kontorlokaler med nye bygg med sterk miljøprofil i Brønnøysund og Oslo.
- Vår teknologiske plattform støtter digital samhandling og reduserer behovet for flyreiser og kutter reisekostnader.

Den største forskjellen på å jobbe i Australia og Norge, er at hierarkiet er flatere. I Digidir er det stort rom for å kunne foreslå og si det jeg mener – det har stor betydning for meg.

India May Anderson (29), ux-researcher/-designer
Brønnøysund, avdeling for brukeropplevelse og datadeling

Kontorlokaler med sterk miljøprofil

Lokalene våre i Brønnøysund og Oslo har sterke miljøprofiler. Det var et bevisst valg å finne lokaler med gode miljøegenskaper da vi flyttet i 2021, og miljø- og energikrav preget anskaffelsen. I Brønnøysund leier vi lokaler og deler fellesarealer med Brønnøysundregistrene i et bygg med BREEAM-NOR-sertifikat på nivået «Very good». Lokalene på Økern i Oslo har BREEAM-NOR-sertifikat på nivået "Excellent" og tilfredsstillende energiklasse A. Miljøhensyn er lagt til grunn for alle valg i lokalene, og vi deler kurs- og møteromslokaler med DFØ for å utnytte arealene best mulig.

I desember 2022 ble vi med i et initiativ fra DFØ om å forbedre energieffektiviteten i lokalene i Oslo ytterligere. Prosjektet skal kartlegge energibruk og -styringssystemer i bygget for å identifisere muligheter for energieffektivisering.

Bærekraftige anskaffelser og forvaltning av inventar

Digdir har som mål å dekke behovet for møbler og inventar på en ressurseffektiv måte som fremmer sirkulær økonomi og ivaretar klima og miljøhensyn. Vi har inngått en rammeavtale om nye møbler som er designet for en sirkulær økonomi. I tillegg har vi inngått en rammeavtale om brukte møbler, som gjør det mulig å bytte til produkter vi har bruk for og levere møbler vi ikke har bruk for til leverandøren for gjenbruk. I forbindelse med flyttingen i 2021 oppgraderte og gjenbrakte vi en stor andel av møblene fra de tidligere lokalene.

KAPITTEL 4

Styring og kontroll i virksomheten

I kapittel 4 gjør vi vår overordnede vurdering av styring og kontroll i Digdir, som viser at vi har tilfredsstillende styring og kontroll som er tilpasset størrelsen, oppgavene og risikoen til virksomheten. Vi oppnådde alle vesentlige mål i 2022. Vi presenterer også våre mål, resultat, utfordringer og planer for arbeidet med HR, kommunikasjon og sikkerhet og beredskap.

Overordnet styring og kontroll

Digdir har tilfredsstillende styring og kontroll som er tilpasset virksomhetens størrelse, oppgaver og risiko. Vi oppnådde alle vesentlige mål i 2022.

Digdir har velfungerende prosesser for virksomhetsstyring. Aktiviteter er planlagt i henhold til hovedinstruksen og tildelingsbrevet. Det utarbeides årlig virksomhetsplan som konkretiserer direktoratets mål, oppgaver, prioriteringer, ressursfordeling, risiko og tiltak. Aktiviteter og økonomi følges opp regelmessig gjennom rapportering og styringsdialog, noe som danner grunnlag for ledelsesbeslutninger. Oppgaver med stor strategisk betydning er valgt ut til prosjektportefølje og følges opp særskilt.

Risikovurdering er integrert i prosesser for planlegging, oppfølging og rapportering. Hver avdeling vurderer risiko for manglende måloppnåelse. Avdelingenes risikovurdering er utgangspunktet for overordnet risikovurdering i direktoratet. Overordnet risikovurdering oppdateres pr. 31.8.

Digdir har god oversikt over ressursbruk gjennom regelmessig økonomioppfølging. Det er jevnlig statusrapportering på økonomi og prognose til departementet.

Digdir har en sentralisert innkjøpsfunksjon. Innkjøp og offentlige anskaffelser gjennomføres i henhold til vedtatt anskaffelsesstrategi, rolle- og ansvarsfordeling. Digdir har bl.a. et fullmaktsystem knyttet til

kontraktverdi som angir hvilket ledernivå som kreves for å beslutte at det skal gjennomføres anskaffelser og inngås avtaler. Videre har Digdir rutiner og retningslinjer for innkjøp med verdi over og under 100 000 kr. eks. mva. og avtaleoppfølging, bl.a. skal fakturaer knyttes mot avtalens saksnummer ved attestering.

Høsten 2022 gjennomførte Arkivverket tilsyn med Digdirs arkivtjeneste. Tilsynet ble avsluttet uten pålegg. Digdir deler mye på elnnsyn. Dokumenter er publisert på elnnsyn 3 dager etter journalføring.

Styrket sikkerhet og beredskap

I 2022 jobbet Digdir videre med å styrke sikkerhet og beredskap i en skjerpet sikkerhetssituasjon. Vi etablerte styringssystem for sikkerhet som dekker samfunnssikkerhet og de mer operative funksjonene knyttet til informasjonssikkerhet og beredskap. Flere retningslinjer og rutiner for sikkerhet er revidert og implementert. Vi etablerte en anvendelighetserklæring (SOA - Statement of applicability), noe som har blitt grunnlag for en gap-analyse for sikkerhetsområde.

Effektiv administrasjon

Digdir jobber kontinuerlig med effektiv og brukervennlig administrativ funksjon gjennom digitalisering. Vi benytter fellesløsninger fra DFØ for økonomi- og HR-funksjoner. Digitale verktøy brukes for konkurransegjennomføring og avtaleforvaltning.

Beredskaps- og krisestøtteverktøy DigdirCIM ble anskaffet i 2022 for effektiv og sikker forvaltning av informasjon knyttet til sikkerhets- og beredskapsprosesser i direktoratet. DigdirCIM er den primære informasjonsbærer ved håndtering av krisesituasjoner. Innføring av systemet i organisasjonen startet høsten 2022.

Nytt sak- og arkivsystem WebSak ble satt i produksjon i 2022 som planlagt. Løsningen er sky-basert og har integrasjon mot Sharepoint, Teams og OneDrive. Brukergrensesnittet tilpasser seg plattformen det åpnes fra. Dette muliggjør saksbehandling på telefon. Integrasjoner mot WebSak er etablert for systemene for innkjøp og rekrutteringsstøtte. Digdir vurderer muligheter for integrasjoner mot Altinn, CIM og brukerstøttesystem.

For meg er Digdir en spennende arbeidsplass med mange gode kollegaer og utfordrende oppgaver. Jeg har en service-funksjon der jeg får bistå kollegaer slik at jobben deres blir litt enklere – det gir meg energi og arbeidsglede.

Alison Molland (49), rådgiver for dokumentasjon og arkiv
Leikanger, avdeling for virksomhetsstyring

Vurdering av bruk av internrevisjon

Digdir oversendte i desember 2022 vurdering av internrevisjon til KDD med kopi til DFØ og Riksrevisjonen. Ut fra nåværende behov og dagens budsjettsituasjon, har vi vurdert at det er mer hensiktsmessig å videreutvikle eksisterende styring og kontroll enn å etablere ytterligere kontrollnivå som en internrevisjon vil innebære.

HR

Vi har godt arbeidsmiljø og høyt engasjement på tross av utfordringer med å rekruttere kritisk kompetanse. Tiltrekke, utvikle og beholde kompetanse har vært vårt viktigste fokus i 2022.

Arbeidshverdagen har forandret seg i Didir. Vi jobber mer hybrid med en kombinasjon av fysisk og digitalt samarbeid. Våre endringsmålinger viser at våre ansatte har høy trivsel og engasjement, at våre ledere gjør en god jobb og at hybrid arbeidsform fungerer godt for våre ansatte.

Våre tre lokasjoner har over tid vært preget av at de fleste ansettelse skjer i Oslo, men i 2022 har vi snudd denne trenden til at de fleste vi rekrutterer nå tilhører våre kontorer i Leikanger og Brønnøysund. Dette er viktig for oss for å bygge sterke og robuste fagmiljøer på alle våre lokasjoner.

Digidir er en kompetansebedrift hvor ansatte i all hovedsak har høy utdanning og lang arbeidserfaring innenfor sine fagområder. Vi skal løse store og komplekse oppgaver innenfor digitalisering av offentlig, frivillig og privat sektor. Det stiller høye krav til faglig dyktighet, evne til innovasjon, samhandling og leveranser både av organisasjonen som helhet og den enkelte medarbeider.

Digidir besto 31.12.2022 av 326 utførte årsverk fordelt på 345 faste og 15 midlertidige stillinger. Vi hadde i tillegg 6 lærlinger. I utførte årsverk medregner vi reisetid, overtid og annet betalt merarbeid.

Mål

Ett av våre strategiske mål er: "Digidir skal være en nytenkende og attraktiv organisasjon". Dette skal vises i praksis gjennom fem effekt mål:

- Mål 1: Vi utvikler en fleksibel og lærende organisasjon
- Mål 2: Vi utvikler vår kompetanse strategisk og dynamisk for å løse morgendagens oppgaver
- Mål 3: Vi jobber for et enhetlig direktorat hvor vi tar ut synergier
- Mål 4: Vi tar i bruk nye arbeidsmåter og eksperimenterer med teknologi for å innovere og skape verdier
- Mål 5: Vi fremmer et arbeidsmiljø med tillit og arbeidsglede

Mål 1: Vi utvikler en fleksibel og lærende organisasjon

Som organisasjon er vi i stor grad preget av endring. Vi er en teknologivirksomhet som kontinuerlig må utvikle oss og ta i bruk ny kunnskap. For å bidra til dette fikk vi i 2022 på plass en ny organisasjonsstruktur. Det stiller økte krav til alle våre ansatte og ledere om fleksibilitet og læring. Vi skal ta beslutninger på lavest mulig nivå, det

skal være enklere å samarbeide på tvers av virksomheten og gjøre det enklere å lære av hverandre uavhengig av avdelingstilknytning. Som virksomhet har vi blitt bedre rustet til å løse mer og mindre komplekse oppgaver.

Mål 2: Vi utvikler vår kompetanse strategisk og dynamisk for å løse morgendagens oppgaver

Hvordan vi jobber har endret seg til mer digital samhandling. Den hybride arbeidshverdagen erfarer vi at våre medarbeidere mestrer godt. Dette er spesielt viktig siden vi er lokalisert på tre steder og samarbeider tett med andre virksomheter.

Våre ledere er gjennom pandemien blitt gode i fjernledelse. Vi ønsker at våre ledere skal ha kontinuerlig læring og utvikling slik at de kan utvikle direktoratet og våre ansatte videre.

Karriereutvikling og intern mobilitet er viktig hos oss. I 2022 styrket vi muligheten for intern mobilitet og la grunnlaget videre for arbeid med karriereutvikling for den enkelte ansatt.

Vi gjennomførte i 2022 en kartlegging av kompetansebehovet på tvers av virksomheten. Det er blitt laget kompetanseplaner som skal iverksettes i 2023.

Vi rekrutterer i et krevende marked, der konkurransen om de beste hodene er stor. Kandidater med relevant profil er fra både privat og offentlig sektor. Dette medfører at kandidater har høyere forventninger til lønn enn det vi kan tilby, og de forventer høyt tempo og smidighet i selve rekrutteringsprosessen.

Vi har gjennom 2022 økt vår attraktivitet i jobbmarkedet ved mer målrettet rekruttering for å møte forventningene fra relevante kandidater. For å møte forventningene i markedet har vi etablert smidige og raske rekrutteringsprosesser. Vi gjennomførte også flere målrettede rekrutteringskampanjer for å tiltrekke kvalifiserte søkere med rett kompetanse. Sosiale medier og nye digitale virkemidler er brukt for å nå aktuelle kandidater bedre og mer effektivt. Dette har medført flere kvalifiserte kandidater og ansettelse i kritiske viktige stillinger hos oss.

Vi øker stadig andelen av unge medarbeidere i våre rekrutteringer. I 2022 var 41 % av de vi ansatte i faste stillinger under 35 år.

Mål 3: Vi jobber for et enhetlig direktorat hvor vi tar ut synergier

I 2022 fikk vi på plass ny organisasjonsstruktur som skal bidra til at vi skal jobbe mer helhetlig og skape synergieffekter. Vi samarbeider tettere på tvers av organisasjonen og tar i bruk kunnskap fra hverandre til å løse mindre og større oppgaver.

Mål 4: Vi tar i bruk nye arbeidsmåter og eksperimenterer med teknologi for å innovere og skape verdier

I pandemien har mange nyansatte tiltrådt og kun møtt sine kollegaer gjennom digital samhandling. Det var derfor positivt for oss å møtes på kontoret, både av sosiale og faglige årsaker. I tillegg fikk vi i Oslo og Brønnøysund endelig mulighet til å bruke våre nye lokaler som stod klar høsten 2021. Vi jobber i flere prosjekter på tvers av fagområder, det tas i bruk innovasjonsmetodikk og nye agile og smidige arbeidsformer.

Mål 5 Vi fremmer et arbeidsmiljø med tillit og arbeidsglede

I 2022 har vi hatt stor oppmerksomhet på arbeidsmiljø. Vi har gjennomført to endringsmålinger for å undersøke status og utvikling av flere arbeidsmiljøfaktorer. Målingene viser at medarbeiderne har høyt engasjement både for Digdir som arbeidsgiver, samfunnsoppdraget og egne oppgaver. Vi har en kultur som preges av tillit og åpenhet.

Det er viktig for oss at nyansatte opplever at de blir ivaretatt og får et godt inntrykk av oss før de starter. Inntrykket nyansatte får før første dag påvirker hvor raskt nyansatte blir kjent med Digdir og kommer i gang med oppgavene sine. Vi har forsterket våre onboardingaktiviteter, og i 2022 fikk vi på plass vår nyutviklede onboardingapp som er til bruk for leder, fadder og medarbeider allerede før nyansatte har startet i jobben.

Utfordringer

Året som kommer vil vi ha fokus på følgende utfordringer:

- Turnover av kritisk kompetanse
- Tiltrekke og rekruttere kritisk kompetanse
- Sørg for at alle ansatte opplever faglig og personlig utvikling
- Arbeidsmengde som kan håndteres over tid
- Beholde flere av våre unge ansatte og nyansatte
- Utvikle ledelse og lederskap til å møte framtidige utfordringer

Prioriteringer og tiltak

Turnover

I 2022 sluttet flere hos oss sammenlignet med 2020 og 2021. Vi endte med en samlet turnover på 9,9 %. De fleste som sluttet var tilknyttet Oslo-kontoret (18 %). Dette var forventet sett i lys av stor bevegelse i arbeidsmarkedet etter pandemien og et veldig godt arbeidsmarked. Vi beholder i høy grad kritisk kompetanse, men vi må jobbe videre i 2023 med tiltak for å beholde disse. Dette er tiltak som:

- konkurransedyktige lønnsforhold i kritisk viktige kompetanseområder
- flere sosiale og faglige møteplasser for å styrke tilhørighet
- tilrettelegge for karriereutvikling internt
- tiltak for unge ansatte

Tiltrekke og ansette

Det er fortsatt utfordrende å rekruttere til enkelte stillinger hos oss. Dette gjelder spesielt enkelte fagstillinger innen teknologi. I tillegg har vi utfordringer med rekruttering til Brønnøysund og Leikanger.

- Målrettet rekruttering med kampanjer mot enkelte stillinger
- Rekruttering mot desentraliserte stillinger uavhengig av lokasjon

Faglig og personlig utvikling

I 2023 vil vi igangsette tiltak for å realisere kompetanseplaner for hele og deler av virksomheten

- utviklingssamtaler og kompetanseplaner for alle ansatte
- felles kompetansetiltak
- målrettede tiltak mot enkelte grupper

Håndterbar arbeidsmengde

Flere steder i organisasjonen opplever ansatte en større arbeidsmengde enn det som er håndterbart over tid. Gjennom tettere oppfølging og endrede retningslinjer for tid, vil vi kunne endre noe. Den viktigste endringen vil kunne skje gjennom rammevilkår der tilgjengelig kompetanse i virksomheten er i samsvar med våre oppdrag og oppgaver.

Utvikle ledelse og lederskap

Vi har hatt stor utskifting av ledere (17 %) i 2022. En ny toppledergruppe, og med mange ledere i fungering utfordrer stabilitet i ledelsen. Det vil i 2023 ansettes ny direktør for direktoratet, og dette vil sette et viktig preg på organisasjonen framover. Det skal også ansettes 3 eller 4 nye avdelingsdirektører i viktige roller for direktoratet.

På tross av høy endringstakt i ledelsen, opplever vi at vi våre ledere gjør en god jobb og sørger for at direktoratet leverer i henhold til premisser.

Det beste med å jobbe i Digdir er å få være en del av et HR med strategisk fokus. Hos oss opplever jeg mye tillit fra både medarbeidere og ledelsen. Jeg blir utfordret til å være kreativ, ta beslutninger og tenkte utenfor boksen. Dette kombinert med utviklingsmuligheter gir meg arbeidsglede.

Desiré Adèle Mjølnerød (35), seniorrådgiver HR
Oslo, HR-avdelingen

Likestilling

Likestilling og mangfold

Digdir er opptatt av å fremme likestilling og mangfold. Diskriminering på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk eller alder aksepteres ikke hos oss.

Målsettingen er at vi skal ha ansatte med ulik bakgrunn og være en attraktiv arbeidsgiver for alle. I 2022 fikk vi derfor på plass en likestilling- og mangfoldsstrategi. Likestilling- og mangfoldsstrategien er tosidig. På den ene siden setter den fokus på hvordan vi skal være som virksomhet ovenfor de som jobber hos oss. På den andre siden setter den fokus på hvordan vi skal være som virksomhet overfor omgivelsene våre. Arbeidet har en verdi i seg selv, men vi ser spesielt at dette kan bidra til å tiltrekke aktuelle kandidater som kan gjøre en god jobb hos oss.

Inkluderende arbeidsliv

Det er tilnærmet lik jevn fordeling i antall ansatte kvinner og menn i Digdir. Det gjenspeiles også i mellomledelsen, der vi har like mange kvinner som menn. Vi har like mange kvinner og menn i midlertidige stillinger.

Vi har få ansatte i deltidsstillinger hos oss. Det er kun 10 deltidsansatte som er fordelt likt på menn og kvinner. Vi gjorde en kartlegging av ufrivillig deltid i medarbeidersamtaler med de enkelte. Deltid hos oss skyldes

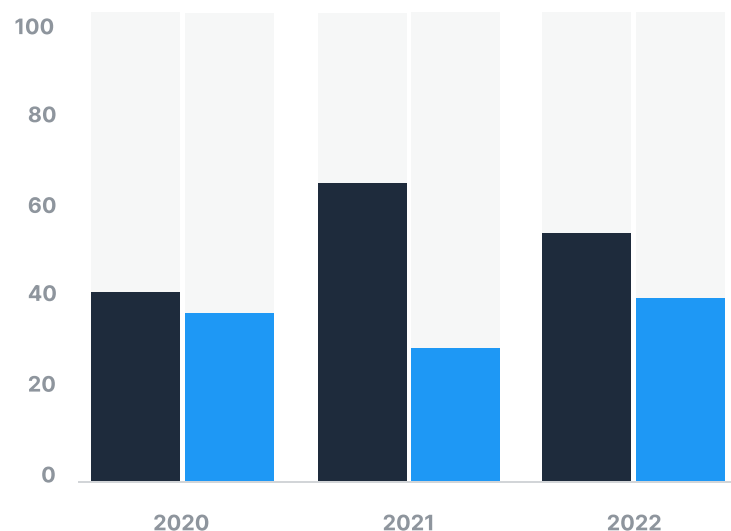
pensjonering, helsemessige årsaker og studier. Resultatet av kartleggingen ble i etterkant gjennomgått med tillitsvalgte. Vi har ikke identifisert tilfeller av ufrivillig deltidsarbeid hos oss.

Likelønnsstatistikken

Digdir vil unngå ubegrunnede kjønnsrelaterte lønnskjevheter. Vi vurderer kjønn og lønn ved ansettelse, og påser at menn og kvinner under ellers like forhold skal ha samme lønnsutvikling. Det er en lønnsforskjell mellom menn og kvinner på overordnet nivå hos oss. Årsaken til dette er at flere menn har stillingsnivå med et høyere lønnsnivå enn kvinner. Når vi ser på stillingsnivå, er det kun små lønnsforskjeller, både på mellomleder- og ansattnivå. Flere ganger i året er lønnsstatistikk og analyse drøftet i møte med tillitsvalgte. I analysen går vi gjennom likelønn og om det er noen ubegrunnede forskjeller.

Vi følger opp likestilling og mangfold ved å analysere styringstall innenfor HR-området. Vi overvåker endringer og setter i gang tiltak fortløpende basert på funn og fakta i analysene. Vi tar hensyn til likestilling og mangfold i våre rekrutteringsprosesser, interne retningslinjer, lønnspolitikk og gjennom våre HMS-tiltak.

Faste ansatte i Digdir 31.12.2022

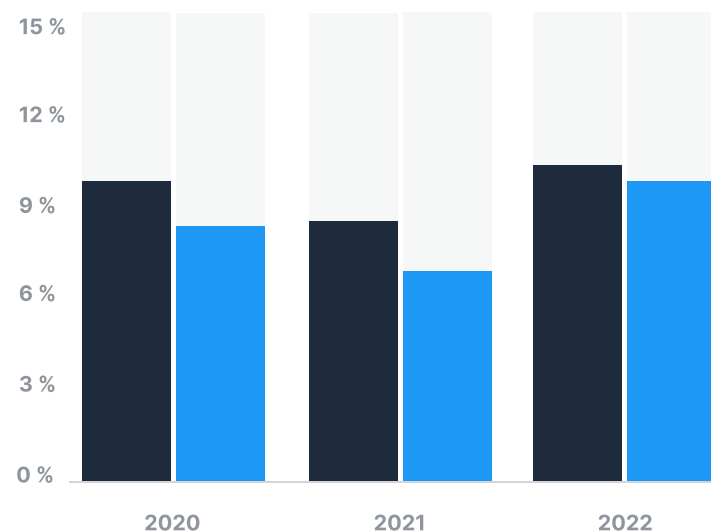

- Faste
- Midlertidige

i Forklaring

I 2022 rekrutterte vi 56 faste og 41 midlertidige stillinger. Årsaken til at Digdir har flere ansatte, er todelt. Den ene årsaken er at vi som følge av satsinger i 2021 har fått noe flere ansatte med effekt fra 2022. Den andre er at Digdir i tråd med regjeringens føringer er i gang med å erstatte konsulentbruk med egne ansatte. Rekrutteringene vi hadde for midlertidige stillinger var grunnet midlertidig ressursbehov, ferieavvikling og sommerstudenter. I likhet med 2020 og 2021 gjennomførte vi sommercamper i Leikanger og Brønnøysund. Det var totalt 14 som ble ansatt midlertidig for å være med på sommercampene i 2022.

Lav og ønsket turnover

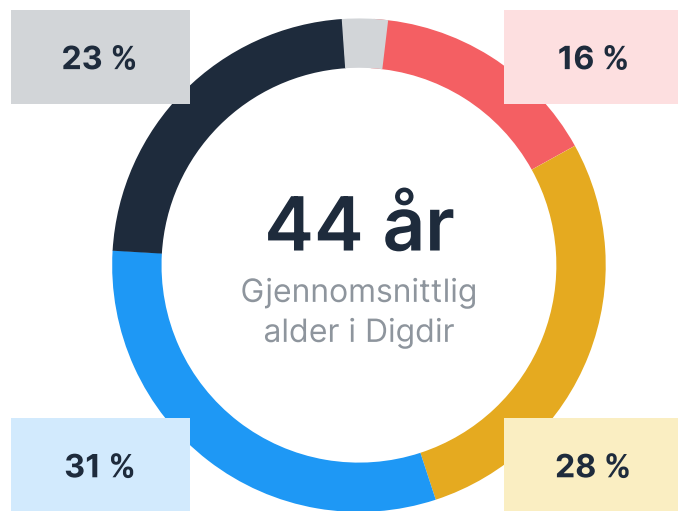

- Medregnet pensjonister
- Ikke medregnet pensjonister

i Forklaring

Turnovertallet (ansatte som slutter) for Digdir i 2022 er beregnet ut fra antall ansatte pr. 31.12.2022. Turnover er 9,9 % (ikke medregnet de som går av med pensjon) og 10,04 % (medregnet de som går av med pensjon). De fleste som sluttet var tilknyttet Oslo-kontoret (18 %). Dette har bakgrunn i stor bevegelse i arbeidsmarkedet etter pandemien og et veldig godt arbeidsmarked. Vi beholder i høy grad kritisk kompetanse, men vi må jobbe videre i 2023 med tiltak for å beholde disse.

Nyansatte tar ned gjennomsnittsalderen

- Under 28 år - (16 %)
- 29 - 35 år - (28 %)
- 36 - 45 år - (31 %)
- 45 - 55 år - (23 %)
- Over 55 år - (2 %)

i Forklaring

Vi ønsker å ansette yngre medarbeidere i Digdir. Dette bidrar til vår felles kompetanse og innovasjonskraft, og gjør oss attraktive for yngre medarbeidere over tid. Gjennomsnittsalderen for de som er rekruttert i 2021 er 38 år. Av nyansatte i 2022 er 44 % unge under 35 år.

44 %

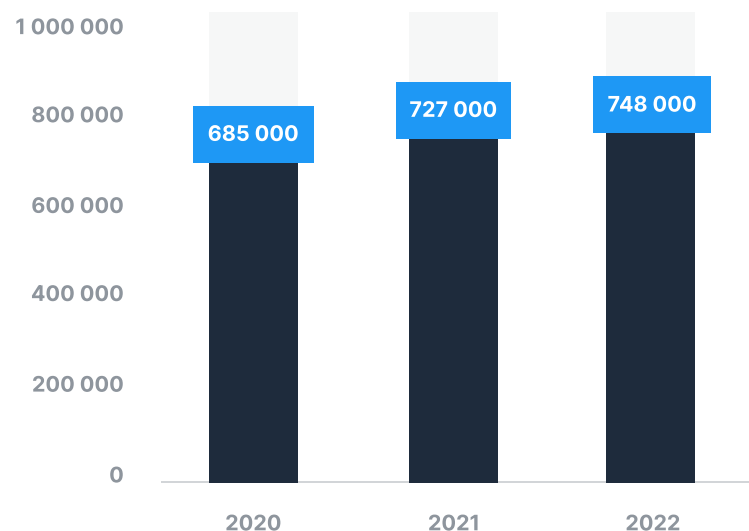
av nyansatte i 2022 er
under 35 år

38 år

var gjennomsnittsalderen for de
som ble rekruttert i 2021

Lønnsutvikling

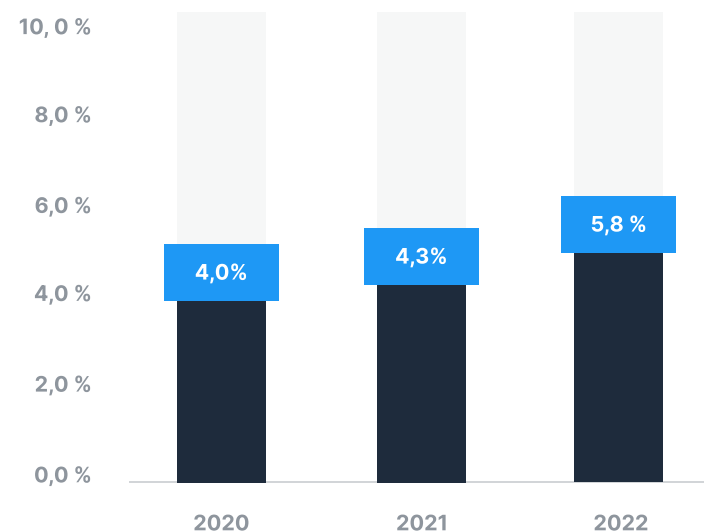

i Forklaring

Den gjennomsnittlige lønnsutviklingen fra 2020 til 2021 var på kr. 42 500 og kr. 21 000 fra 2021 til 2022. Det er flere årsaker til lønnsutviklingen i fra 2020 til 2022. Vi har hatt mange rekrutteringer i 2021 og 2022. Rekrutteringene var hovedsakelig innen IT og det har vært et godt arbeidsmarked i fagfeltene vi rekrutterer fra. Aktuelle kandidater har høyere lønnsforventninger enn tidligere grunnet økt konkurranse fra både privat, frivillig og offentlig sektor. Den økte konkurransen skyldes i hovedsak en generell nasjonal mangel på kvalifisert IT kompetanse. For å få rekruttert kritisk viktig kompetanse har vi måttet ansette til et høyere lønnsnivå enn tidligere.

For å ansette til et akseptabelt lønnsnivå differensierer vi lønn i henhold til vår lønnspolitiske strategi, og markedsfører andre goder vi har som statlig virksomhet. I tillegg rekrutterer vi yngre kandidater og gjennomfører intern opplæring

Gjennomsnittlig sykefravær

i Forklaring

Det gjennomsnittlige sykefraværet var på 5,8 % i 2022. Dette er høyere enn i 2021 og 2020. Årsaken til at sykefraværet i 2022 er høyere skyldes hovedsakelig kortere sykefravær tilknyttet luftveissykdommer etter Covid-19. Sykefraværet vurderes som på et tilfredsstillende nivå. Det jobbes aktivt med å holde sykefraværet lavt. Dette gjør vi blant annet med tett oppfølging med den enkelte, NAV og interne målrettede tiltak. Det totale sykefraværet skyldes primært langtidsfravær. Utviklingen i sykefravær i Digdir for 2022 er normal sammenlignet med andre virksomheter i staten.

[Statens sykefraværstatistikk over tid](#) | [Statens arbeidsgiverportal \(dfo.no\)](#)

Fellesføringer for 2022

I årsrapporten for 2022 skal Digdir rapportere på to fellesføringer, en om konsulentbruk og en om lærlinger.

Fellesføring 1: Konsulentbruk

Digdir benytter interne ressurser der det er mulig, men må også benytte eksterne konsulenter. Bruk av konsulenter i Digdir er i hovedsak knyttet til drift og utvikling av nasjonale fellesløsninger og Altinn. Det benyttes også konsulenter i forbindelse med spesifikke satsninger og oppdrag fra KDD.

Hovedårsaken til bruk av konsulenter er at store og komplekse oppgaver krever ekstra ressurser i tidsavgrensede perioder. Eksterne ressurser gir fleksibilitet til å justere kompetanseprofiler underveis i arbeidet. Det er i tillegg lite trolig at én ressurs besitter kompetanse for hele fagområdet. Ved å benytte eksterne ressurser er det enklere å kjøpe timer hos enkeltressurser basert på korrekt kompetanseprofil, og vi kan således endre sammensetning av kompetanse uten at vi øker antall ressurser. I tillegg er det i dagens arbeidsmarked vanskelig å rekruttere og beholde kritisk kompetanse.

De siste årene har Digdir relokert budsjettmidler fra konsulentttjenester til faste stillinger, blant annet knyttet til utviklerkompetanse for nasjonale fellesløsninger. Direktoratet opplever imidlertid at turnover er utfordrende ved bevegelser i arbeidsmarkedet etter pandemien og et veldig godt arbeidsmarked. Dette medfører at Digdir ikke alltid klarer å beholde kritisk

kompetanse, slik at det fortsatt er behov for bruk av konsulenter. Digdir arbeider for tiden med to store moderniseringsprosjekter knyttet til nasjonale fellesløsninger. Det er naturlig å forvente at arbeidet med disse prosjektene kan medføre økt bruk av konsulenter i en overgangsperiode.

Kjøp av konsulentttjenester bokføres på kontoer i intervallet mellom 6700 og 6739, jf. kapittel 6 om årsregnskapet note 3 Andre utbetalinger til drift. I 2022 ble det bokført om lag 129,5 mill. kroner til kjøp av konsulentttjenester i Digdir, som er lavere enn både 2020 og 2021. Grunnet endring i bokføring av brukergenererte tredjepartskostnader fra 2021 til 2022 viser imidlertid ikke regnskapet for 2020 og 2021 sammenlignbare tall med 2022 for konsulentttjenester. (tall i kroner)

Tabell 1: Faktiske kostnader til konsulentttjenester for 2020 – 2022 (tallene for 2020 og 2021 er korrigert for brukergenererte tredjepartskostnader)

	2020	2021	2022
Konsulentttjenester (6700-6739)	133 607 693	150 702 297	129 485 659

Økningen i bruk av konsulenter fra 2020 til 2021 utgjør om lag 17 mill. kroner og skyldes i hovedsak særskilte satsinger. Reduksjonen mellom 2021 og 2022 utgjør om lag 21 mill. kroner og skyldes blant annet særskilte oppdrag knyttet til Covid-19, arbeid med sikkerhetshendelsen i ID-porten 1. oktober 2020 og flytteprosjekter i Oslo og Brønnøysund.

Konsulenttjenester til kommunikasjonsrådgivning

For 2022 har Digdir ikke kjøpt konsulenttjenester til kommunikasjonsrådgivning. I henhold til regnskapet, korrigert for feilføringer, har Digdir også redusert bruken av konsulenttjenester til kommunikasjonsrådgivning fra 2020 til 2021. Digdir regnskapsfører kjøp av tjenester til kommunikasjonsrådgivning på konto 6722. Tabell 2 viser konsulenttjenester til kommunikasjonsrådgivning korrigert for feilføringer i perioden 2020 – 2022 (tall i kroner).

Tabell 2: Konsulenttjenester til kommunikasjonsrådgivning, korrigert

	2020	2021	2022
Konto 6722 Konsulenttjenester til kommunikasjonsrådgivning, korrigert	1 700 000	1 200 000	0

Utgangspunktet er at Digdir i liten grad benytter konsulenttjenester til kommunikasjon. For å redusere bruken har Digdir styrket den interne kompetansen og leveranseevnen, og vi har i perioden også ansatt en ekstra lærling som jobber med kommunikasjon.

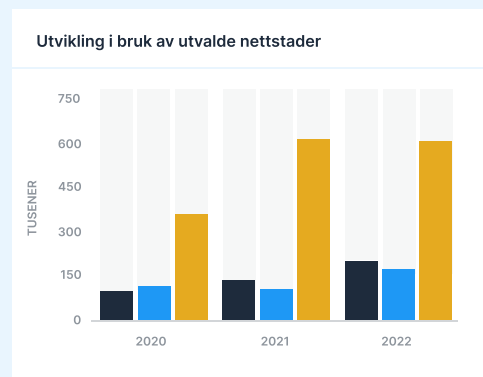
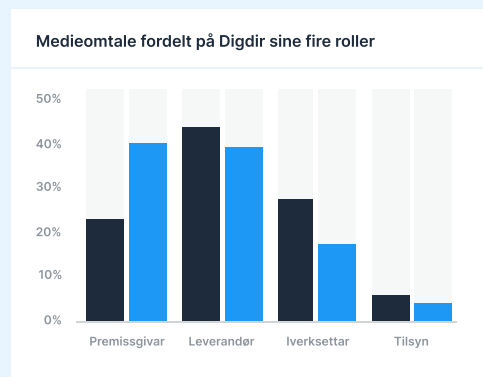
Fellesføring 2: Lærlinger

Digdir hadde pr 31.12.2022 seks lærlinger, fordelt på dataelektronikerfaget, IT-driftsfaget og mediegrafikerfaget. Digdir er tilknyttet to opplæringskontor; OK Stat og Sør-Helgeland Opplæringskontor. Fra 2023 vil vi øke antallet lærlinger, fordi vi også skal ta inn lærlinger i IT-utviklerfaget.

Kommunikasjon

Mål	Resultat	Prioriteringer og tiltak	Måloppnåelse
1 Vi tilbyr effektive og brukarorienterte digitale tenester som gjer det lett å gjere rett	<ul style="list-style-type: none"> Ny landingsside og fleire nye rettleiarar på digdir.no Meire redaksjonelt innhald på Samarbeidsportalen Nedgang i bruken av digdir.no, altinn.no og noreg.no, men stor oppgang i bruken av uutilsynet.no og Samarbeidsportalen 	<ul style="list-style-type: none"> Digdir har ikkje fått prioritert en ny, felles kanalstrategi, som vil gjere det lettare å sjå alle kanalane til Digdir i samanheng. I 2023 må Digdir modernisere dei teknologiske plattformane til næringslivsportalen altinn.no og innbyggjarportalen noreg.no 	 <p>Oppnådd</p>
2 Vi når fleire for mindre gjennom arrangement brukarane har nytte av og er nøgde med	<ul style="list-style-type: none"> Høg aktivitet og like nøgde deltakarar som i 2021 Rekordhøg deltaking på Brukarrådet, noko lågare deltaking på Digitaliseringskonferansen Meir bruk og etterbruk av digitale møte og arrangement 	<ul style="list-style-type: none"> Digdir må ruste seg ytterlegare for å produsere stadig meir sjølv, i tråd med regjeringa sine føringar. Vi prioriterer innsatsen for å auke kjennskapen og bruken av Digdir sitt tilbud 	 <p>Oppnådd</p>
3 Vi bruker kommunikasjon til å utvikle og profilere Digdir	<ul style="list-style-type: none"> Digdir har styrka medieskåren og omtalen i rolla som premissgivar Digdir konkluderte med fortsatt bruk av Facebook og delte vurderinga i rettleiinga for bruk av sosiale medium Digdir auka aktiviteten og talet på følgjarar i alle sosiale medium, og har 15 000 følgjarar på LinkedIn etter tre år. 	<ul style="list-style-type: none"> Arbeidet med å styrke Digdir som premissgivar på prioriterte fagområde held fram Satsinga på relevant og brukarvenleg innhald i alle kanalar held fram 	 <p>Oppnådd</p>
4 Vi fremmar klart språk	<ul style="list-style-type: none"> Digdir lanserte ei ny rettleiing som viser korleis verksemder kan bruke klart språk i utviklinga av digitale tenester. NAV, Skatteetaten og Oslo kommune har teke den i bruk, og bachelorprogrammet for klart språk ved UiO har teke den inn som pensum. 	<ul style="list-style-type: none"> Arbeidet for å gjere den nye rettleiinga kjent og få fleire verksemder til å ta den i bruk, held fram. Vi vil knytte arbeidet med klart språk opp til relevante satsingar. 	 <p>Oppnådd</p>

Grafar

Nøkkeltal

● 2020 ● 2022

● uutilsynet.no ● Samarbeidsportalen ● Digdir.no

Vi vurderer måloppnåinga på kommunikasjon i 2022 som god. Bruken av nettløysingane og dei sosiale media våre auka, arrangementa fekk høg skår og den nye rettleiinga for klart språk i digitale tenester fekk stor merksemd.

Digdir hadde fire hovudmål for fagområdet kommunikasjon i 2022:

1. Vi tilbyr effektive og brukarorienterte digitale tenester som gjer det lett å gjere rett
2. Vi når fleire for mindre gjennom arrangement brukarane har nytte av og er nøgde med
3. Vi bruker kommunikasjon til å utvikle og profilere Digdir
4. Vi fremmer klart språk

Resultat

Oppsummert vurderer vi den samla måloppnåinga som god i 2022.

Mål 1: Vi tilbyr effektive og brukarorienterte digitale tenester som gjer det lett å gjere rett

I 2022 varierte besøkstala på nettstadene til Digdir i begge retningar. [Digdir.no](https://digdir.no) hadde ein liten nedgang i besøk, men fekk ei ny, brukarorientert landingsside. Sidetreffa på altinn.no gjekk ned frå om lag 120 til 105 millionar, og brukarøktene gjekk ned med 12 prosent grunna at Skatteetaten har teke ut fleire tenester. Bruken av noreg.no gjekk ned med 10 prosent. Det høge talet i 2021 skuldast at kommunar ba alle over

65 år å sjekke kontaktinformasjonen sin i Kontakt- og reservasjonsregisteret via [Noreg.no](https://noreg.no). Antall brukarøkte på hjelpesidene til ID-porten var også ein tredjedel lågare. Vi lanserte ein ny versjon av [Prosjektveiviseren](#).

[Utilsynet.no](https://utilsynet.no) auka trafikken med 35 prosent i 2021 og heile 50 prosent i 2022, mykje grunna den nye tilgjengelegheitserklæringa. Bruken av [Samarbeidsportalen](#), som er viktig for brukarane av fellesløysingane, auka heile 40 prosent. Årsaka er at mange nye kundar kom til i 2022, og at meir redaksjonelt innhald førte til at eksisterande kundar brukte Samarbeidsportalen meir. Altinn digital er under avvikling og vert integrert i Samarbeidsportalen.

Mål 2: Vi når fleire for mindre gjennom arrangement brukarane har nytte av og er nøgde med

I 2022 var aktiviteten like høg og deltakarane like nøgde som i 2021. Digdir hadde 75 arrangement, mot 112 i 2021. Vi registrerte 8 843 påmeldte deltakarar i 2022, mot 7 895 i 2021. Det reelle talet er høgare begge åra sidan mange arrangement hadde åpen lenke. Ingen arrangement var kun fysiske.

Digitaliseringskonferansen hadde 805 deltakarar, som var mykje lågare enn i 2021 med 1457. Dette var ei trend i post-pandemiåret 2022. Brukarrådet var digitalt og hadde 1 335 deltakarar, som er langt høgare enn 973 året før.

Stadig fleire nyttar Teams til nettverksmøter og arrangement, og i mindre grad Vimeo. Sjølv om dei målbare strøymetala går ned, bidreg dei reelt sett til sterk meir- og etterbruk av arrangementa våre. Vi samarbeidde godt med DFØ om felles konferansesenter og studio.

Mål 3: Vi bruker kommunikasjon til å utvikle og profilere Digdir

Sjølv om medieomtalen var noko lågare enn i 2020, auka medieskåren og omtalen av Digdir som premissgivar sterkt i 2022. Den positive omtalen hadde langt større gjennomslag enn i 2020, medan den negative hadde mindre. Deling av data, informasjonssikkerheit og arbeidet med livshendingane, særleg dødsfall og arv, fekk mykje positiv omtale. Lokale medier i Brønnøysund og Leikanger viste fram Digdir som attraktiv arbeidsgivar i mange oppslag. Uønska hendingar i ID-porten slår sterkt negativt ut på mediescoren.

Utvikling i medieskår frå 2020 til 2022

Medieskår	All omtale med hendingar	All omtale utan hendingar
2020	43,4	70,6
2022	58,2	69,6

Medieomtale fordelt på Digdir sine fire roller

Rolle	2020	2022
Premissgivar	22,93 %	39,79 %
Leverandør	43,52 %	38,61 %
Iverksetter	27,45 %	17,03 %
Tilsyn	6,08 %	4,21 %

Digdir vurderte sin egen bruk av Facebook og konkluderte med at vi kan og bør ha ei side på Facebook. Digdir delte vurderinga som ein del av rettleiinga for bruk av sosiale medium i forvaltninga. Vi auka talet på følgjarar på alle sosiale medium. Vi har lagt ned stor innsats på LinkedIn, som vaks til 7 803 følgjarar i etableringsåret 2020, 10 093 i 2021 og 14 725 i 2022. Facebook auka frå 1 493 følgjarar i 2021 til 1 779 i 2022, Twitter frå 1 656 til 1 868, og Instagram frå 762 til 935 følgere. Vi publiserte 20 tekstlege blogginnlegg, videobloggar og podstar på Digitaliseringsbloggen, mot 26 i 2021. Nyheitsbrevet hadde 8 987 abonnentar, 171 fleire enn i 2021.

Mål 4: Vi fremmar klart språk

I mai 2022 lanserte Digdir ei ny rettleiing for bruk av klart språk som prosessverktøy i utvikling av digitale tenester, i samarbeid med fagmiljøet for brukaroppleving i Digdir og som del av livshendinga dødsfall og arv. Rettleiinga vekte stor interesse. Så langt har NAV, Skatteetaten og Origo Oslo kommune teke rettleiaren i bruk, og bachelorprogrammet Klart språk ved Universitetet i Oslo har teke den inn på pensumlista.

I 2022 har det viktige samarbeidet med Språkrådet og KS handla om felles klarspråksstand på Digitaliseringskonferansen 2022 og nettseminar om ulike klarspråkstema.

Utfordringar

Digdir har ikkje fått prioritert ein felles kanalstrategi som sikrar at brukarane våre opplever netteneste som heilskaplege. Altinn.no og norge.no står begge føre ei teknologisk fornying i 2023, men den framtidige rolla og potensialet til dei to noverande portalane for næringslivet og innbyggerane som del av arbeidet med samanhengande tenester, livshendingane og helskapleg informasjon er ikkje avklart.

I tråd med nye politiske signal frå ny regjering har Digdir redusert bruken av konsulenttenester på kommunikasjon. Det har auka presset på og krava til Digdir sine kommunikasjonsressursar, spesielt på produksjon av videoar, design og klart språk.

Det som er bra med å være lærling i Digdir, er at jeg blir faglig utfordret og får tillit til å utføre selvstendige oppgaver. Digdir som lærebedrift er fleksibel, raus og tar initiativ til at jeg får videreutvikle meg.

Mina Kanyarat Ngobudda (20), lærling i mediegrafikerfaget
Oslo, kommunikasjonsavdelingen

Prioriteringar og tiltak

I 2023 vil vi jobbe med å finne svaret saman med andre på korleis det offentlege kan og skal kommunisere livshendingane på ein mest mogleg kostnadseffektiv, brukarorientert og heilskapleg måte, samstundes som vi må avklare kva rolle næringslivsportalen altinn.no og innbyggjarportalen noreg.no skal spele framover.

Vi vil fortsette det målretta arbeidet med å styrke medieskåren generelt og Digdir som premissgivar på prioriterte område i samfunnsdebatten spesielt. Vi planlegg også å gjere ei risikovurdering (DPIA) av LinkedIn og Twitter i 2023.

Digdir vil fortsette å auke kjennskapen til og bruken av Digdir sitt samla tilbod i 2023, inkludert marknadsføringa av rettleiinga for klart språk, og vi vil knytte klart språk til prioriterte og relevante satsingar som livshendingane, brukskvalitet og heilskapleg informasjon.

Unike brukarøker på Digidir sine nettstader

Nettstad	2020	Endring 20-21	2021	Endring 21-22	2022
ID-porten sine hjelpesider	3 058 513	0,80 %	3 083 066	-31,8 %	2 102 635
Noreg.no	1 749 876	40,70 %	2 462 147	-10,8 %	2 197 044
Digdir.no	358 779	69,44 %	607 929	-0,9 %	602 209
Altinn.no	65 836 829	3,79 %	68 324 185	- 12,0 %	60 159 895
Altinn digital	3 412	-1,99 %	3344	-	Utfases
prosjektveiviseren.no	123 550	2,85 %	127 072	-11,3 %	111 482
Samarbeidsportalen	115 000	-7,94 %	105 870	40,3 %	172 861
Tilsynet for universell utforming av ikt	98 583	35,37 %	133 448	50,0 %	200 111

Sikkerhet og beredskap

Sikkerhets- og beredskapsarbeidet er sentralt for at Digdir skal kunne løse sitt samfunnsoppdrag. I 2022 gjorde internasjonale hendelser at sikkerhetssituasjonen ble skjerpet også for Digdir gjennom flere cyberangrep og et økende trusselbilde. Gjennom året styrket vi sikkerheten og beredskapen ved å etablerte et styringssystem for sikkerhet.

Mål

Hovedmålet for arbeidet med sikkerhet og beredskap i Digdir er å sikre at virksomheten har tilstrekkelig sikkerhet i sine tjenester og leveranser. Det viktigste målet i 2022 har vært å etablere styringssystemet for sikkerhet, som inkluderer nasjonal sikkerhet, informasjonssikkerhet, beredskap og krisehåndtering.

Resultat

Den viktigste leveransen i 2022 var at Digdir etablerte et styringssystem for sikkerhet som dekker samfunnssikkerhet og de mer operative funksjonene knyttet til informasjonssikkerhet og beredskap. Vi er i full gang med å implementere oppdaterte retningslinjer på våre fagområder, i tett samarbeid mellom virksomhetsstyring, leverandøravdelingene, HR og kommunikasjon.

Videreutvikling av policy, rutiner og retningslinjer har vært viktig for å sikre ett helhetlig styringssystem for sikkerhet, og i løpet av 2022 ble

flere retningslinjer og rutiner revidert og implementert som ledd i arbeidet med å styrke sikkerhetsarbeidet. Vi har innarbeidet NSMs grunnprinsipper for sikkerhetsstyring og styrket det generelle internkontrollarbeidet knyttet til sikkerhet og beredskap.

Den sentrale sikkerhetsfunksjonen har en virksomhetsovergrepene og koordinerende rolle for sikkerhets- og beredskapsarbeidet i Digdir, og samarbeider tett med fagavdelingene. I 2022 styrket vi den sentrale sikkerhetsfunksjonen med én ny stilling.

Gjennom året videreutviklet og oppdaterte vi den årlige risiko- og sårbarhetsanalysen for arbeidet med samfunnssikkerhet, også kalt RoS-analysen - i tråd med samfunnssikkerhetsinstruksen. I dokumentet vurderer vi tilsiktede og utilsiktede hendelser som kan true vår kritiske funksjonsevne og sette grunnleggende samfunnsverdier i fare.

Vi gjennomførte et større arbeid med å kartlegge status for sikkerhetsområdet i direktoratet. Vi etablerte et Statement of applicability (anvendelighetserklæring) som viser hvilke sikringstiltak som er relevante

for virksomheten basert på ISO 27001/02. Anvendelighetserklæringen dannet grunnlag for å utarbeide en Gap-analyse for sikkerhetsområdet. Gap-analysen viser flere forbedringspunkter for Digdirs arbeid med sikkerhet. Derfor utarbeidet vi en rapport om «Kartlegging (informasjons-) sikkerhet» som har resultert i et porteføljeprosjekt som skal følge opp identifiserte forbedringstiltak. Vi ser forbedringstiltakene og prioriteringen i lys av det skjerpede trusselbildet Digdir opererer i, virksomhetens rolle som leverandør av nasjonale fellesløsninger og kritiske samfunnsfunksjoner, samt den tilliten virksomheten har som premissgiver for informasjonssikkerhet. Dette arbeidet fortsetter i 2023.

For å styrke beredskapen utarbeidet vi en ny overordnet beredskapsplan for Digdir. Vi anskaffet beredskaps- og krisestøtteverktøy CIM, og utarbeidet et flerårig opplærings- og øvingsprogram som skal sikre et kompetanseløft for alle ansatte med ansvar for beredskap og krisehåndtering.

Vi har prioritert systematisk opplæring i informasjonssikkerhet for alle nye medarbeidere, gitt regelmessig informasjon om sikkerhet og digitale hendelser til medarbeidere, og gjennomført øvelser der virksomheten fant det nødvendig. Digdir deltok også i den årlige nasjonale sikkerhetsdugnaden, Sikkerhetsmåneden.

2022 ble avsluttet med ledelsens årlige gjennomgang og evaluering av sikkerhets- og beredskapsarbeidet. Sentralt i denne gjennomgangen var en evaluering av Digdirs styringssystem for sikkerhet, sikkerhetsmål og utviklingsbehov.

Utfordringer

RoS-analysen for 2022 trekker fram følgende risikoområder:

- (R1) Digitale angrep
- (R2) Drift av nasjonale fellesløsninger
- (R3) Sikkerhetsstyring
- (R4) Beredskap og kriseledelse
- (R5) Tilgang til sikkerhetsressurser

Risikoområdene er inndelt i fem risikoscenarioer og presenterer et aggregert risikobilde for Digdirs rolle i arbeidet med samfunnssikkerhet. I RoS-analysen redegjør vi videre for pågående, gjennomførte og anbefalte risiko- sårbarhetsreducerende tiltak knyttet til de fem risikoområdene.

Digitale angrep mot nasjonale fellesløsninger er en alvorlig sikkerhetsrisiko. I 2022 så vi en ytterligere skjerping av det digitale trusselbildet. Den 29. juni 2022 ble Altinn og ID-porten utsatt for målrettede tjenestenektangrep (DDoS-angrep). Den pro-russiske hackergruppen Killnet påtok seg ansvaret for angrepene.

Prioriteringer og tiltak

En hovedaktivitet i 2023 er å videreutvikle og ta i bruk det nye styringssystemet for sikkerhet.

I 2023 vil vi følge opp identifiserte forbedringstiltak gjennom porteføljesprosjektet "Oppfølging av gap-analyse for sikkerhet".

Opplærings- og øvingsprogrammet for beredskap og krisehåndtering skisserer flere tiltak som vi vil følge opp i 2023. Tiltakene vil styrke kompetansen til ansatte som har arbeidsoppgaver knyttet til beredskap og krisehåndtering.

Prioriterte tiltak fra ledelsens gjennomgang er tatt inn som utviklingsoppgaver i virksomhetsplanen for 2023.

Digdir har ansvar for samfunnskritiske fellesløsninger. Det stiller høye krav til arbeidet med sikkerhet og beredskap.

KAPITTEL 5

Vurdering av framtidssutsikter

Les Digdir's vurdering av utfordringene, mulighetene og endringsbehovene vi ser på digitaliseringsområdet framover, og få innsikt i hvordan vi tenker å jobbe og prioritere for å rigge Digdir for kommende utfordringer og oppgaver.

Tøffere tider - tid for lagspill

I 2022 ble de økonomiske rammebetingelsene tøffere over natten. Internasjonal uro ga oss sikkerhetsutfordringer vi ikke har hatt før. Digitalt utenforskap kom med full tyngde i samfunnsdebatten. En ting er klart: Vi kan kun løse utfordringene sammen – og med smartere og bedre digitalisering.

En av Digidirs viktigste oppgaver er å samordne digitaliseringsinnsatsen til offentlig sektor – på samme måte som et konsern ville gjort. Et konsern ville ikke tillatt at avdelinger og datterselskaper utvikler konkurrerende eller overlappende løsninger - fordi det er ressursløseri og lite brukervennlig å ha flere løsninger og ikke-gjenkjennbare tjenester for samme behov eller oppgave. Strategisk samordning er avgjørende for at offentlig sektor skal klare å utvikle kostnadseffektive og sammenhengende tjenester. Noe av det beste Norge har skapt de siste ti årene, er et resultat av samarbeid mellom statlige virksomheter, kommunene og næringslivet. Samordning og samarbeid blir enda viktigere i tøffere tider med mindre penger i digitaliseringspotten.

Vi må utnytte kraften i samarbeid

Pandemien viste at det er mulig å jobbe smidig og tverrgående – og samtidig ivareta krav til styring og rapportering. Under pandemien leverte vi samfunnskritiske løsninger i rekordfart ved å jobbe prestisjeløst sammen, dele ressursene og bruke våre felles ressurser – vårt felles, digitale økosystem. Aldri har budsjettprosessene eller samarbeidet på tvers vært mer smidig enn under pandemien og for Ukraina-flyktingene.

Vi brukte potensialet i eksisterende fellesløsninger, videreutviklet og fant nye løsninger raskt, og fagpersoner på tvers av virksomheter etablerte smidige og effektive team over natten. Denne lærdommen må vi utnytte.

Erfaringene viste at offentlig sektor kan og vil samarbeide, og at vi leverer raskt og godt dersom felles mål og rammebetingelser er på plass. Raske beslutninger og fleksibel finansiering av allerede vedtatte og samfunnskritiske tiltak ga resultater vi aldri har opplevd før i Norge. Vi må gjøre mer av det som virker. La oss legge til rette for å utnytte kraften som ligger i de innovative og dyktige teknologimiljøene i offentlig sektor. Da må vi også våge å utfordre hvordan vi finansierer og styrer.

Om vi får på plass forpliktende målbilder og overordnede planer for digitalisering på tvers av departementene, løser vi behovene for budsjettstyring og kontroll. Om departementene stiller krav til underliggende etater om at de skal samarbeide brukerorientert, vil samarbeidet mellom dyktige folk blomstre. Det vil ikke bare løse viktige samfunnsutfordringer, redusere det digitale utenforskapet og gjøre offentlig sektor mer brukerorientert. Det vil også spare samfunnet for

store kostnader sammenlignet med dagens modell, når enkeltvirksomheter og -sektorer velger å løse utfordringene hver for seg og ukoordinert i stedet for koordinert og sammen.

For Digidir, som har ansvaret for raskere og mer samordnet digitalisering av offentlig sektor og samfunnet, er dette en nødvendig forvaltningsreform som har vært varslet i mange år – og kanskje essensen i tillitsreformen.

Trangere tider krever mer smidighet

Når terrenget vi skal gå blir mer krevende eller endrer seg raskt, må vi tilpasse oss. Den gode nyheten er at alle ønsker at offentlige tjenester skal utvikles for og sammen med brukeren. Vi vet det skaper bedre tjenester for alle, en mer effektiv forvaltning og at det reduserer digitalt utenforskap. Det krever at vi involverer brukerne tettere i tjenesteutviklingen. Prosessene må være så smidige at vi kan følge teknologiutviklingen og endringer i brukerbehovene. De fleste offentlige virksomhetene har tatt denne virkeligheten innover seg de siste årene og jobber i tråd med smidig metode når de utvikler digitale tjenester og løsninger.

Den dårlige nyheten er at plan- og budsjettprosessene henger etter utviklingen. Bare den innledende prosessen med å få finansiering til tiltaket kan ta flere år. Om vi ikke tar i bruk større smidighet i budsjett- og styringsprosessene, som i pandemien, er Digidirs vurdering at offentlig sektor vil bruke mer penger på digitalisering enn nødvendig i trange tider – og samtidig levere dårligere tjenester til brukerne.

I trangere tider viser erfaringene våre at det er vanskelig å få gjennomslag for satsingsforslag som prioriterer kritisk drift eller ivaretar eksisterende infrastruktur, selv om tiltakene handler om samfunnskritiske fellesløsninger og kan gi store samfunnsøkonomiske besparelser og sikkerhetsmessige gevinster. Situasjonen er litt som når du vet at bilen din trenger reparasjon til 30 000, men du venter fordi du ikke har råd. Du vet at problemet vil bli større og løsningen dyrere jo mer tid som går. Et relevant eksempel er moderniseringen av dagens Altinn. Vi vet at det kommer en betydelig og unødvendig kostnad om vi ikke sikrer tempo i arbeidet med å erstatte dagens Altinn-løsning innen juni 2025 med neste generasjon, Altinn 3. Det er en frustrerende situasjon som egentlig ingen ønsker. Regnestykket er enkelt: vi kan bruke omtrent samme summen som "reparasjonen" koster til å kjøpe en helt ny, mer driftssikker bil som i tillegg til å fjerne problemene med den gamle bilen gir oss mange nye bruksområder og reduserer framtidige driftskostnader for samfunnet. Det er dårlig nytt for fellesskapets lommebok.

Klar melding fra Digitaliseringsrådet: vi trenger høyt tempo for å effektivisere og fornye

I sin årlige erfaringsrapport for 2022 brukte Digitaliseringsrådet tittelen "Samarbeid – fra ord til handling!". Rapporten understreker behovet for å øke digitaliseringstakten i trange tider. Rådsleder Svein Kristensen skriver følgende i sin leder:

Digitaliseringsrådet mener det er svært viktig at vi opprettholder høyt tempo i arbeidet med å digitalisere offentlige tjenester. I trange tider er digitalisering viktig for å få en mer effektiv forvaltning og skape fornyelse. Skal vi lykkes med de store internasjonale

samfunnsutfordringene som klima og bærekraft, og utvikle tjenester som hindrer utenforskap, må politikerne satse på og prioritere digital transformasjon og fornyelse.

Erfaringsrapporten sier videre: Mange av utfordringene offentlig sektor forsøker å løse gjennom digitalisering, handler om store samfunnsutfordringer som én virksomhet, ett departement eller én sektor ikke klarer å løse alene. Samarbeid på tvers av sektorer og forvaltningsnivå må derfor bli en del av offentlig sektors DNA.

Samfunnsøkonomiske analyser Digdir har gjort underbygger dette klare rådet. Gjenbruk og videreutvikling av fellesløsninger sparer samfunnet for store milliarder hvert år, mange ganger mer enn vi investerer. Den smarteste innovasjonen er i mange tilfeller å videreutvikle eksisterende løsninger slik at de kan brukes på nye måter og flere områder.

Vi må møte økte krav til sikkerhet

Krigen i Ukraina endrer trusselbildet også for Norge – og øker risikoen for angrep på vår digitale infrastruktur. Vi må fortsette å ruste oss mot at trusselaktørene vil utnytte digital sårbarhet også i tiden framover, slik både Norge og andre land så starten på i 2022 med flere tjenestenektangrep. Vi må oppdatere risikovurderingene i takt med endringer i et uforutsigbart risikobilde. I sin rapport "Risiko 2023" understreker NSM at denne uforutsigbarheten stiller store krav til samarbeid mellom virksomheter, sektorer og landegrenser.

Økt bruk av digitale fellesløsninger kan være en del av løsningen og bidra til bedre sikkerhet i tjenester levert av det offentlige – forutsatt sikker utvikling og drift av fellesløsningene. Vi må jobbe kontinuerlig for å redusere sårbarheter i samfunnskritiske fellesløsninger, blant annet gjennom å fornye den teknologiske plattformen til ID-porten og Altinn.

Våre kartlegginger av forvaltningens arbeid med informasjonssikkerhet er i tråd med NSMs funn, og viser at det fortsatt er et gap mellom ønsket sikkerhetsnivå og status i mange virksomheter. Et viktig tiltak for Digdir framover blir å følge opp det tverrsektorielle samarbeidet som skal gjøre det enklere for kommuner og statlige virksomheter å lykkes i arbeidet med informasjonssikkerhet.

Vi kan digitalisere bedre for å inkludere flere

Norge har en digital befolkning. Det kommer stadig flere og nye digitale tjenester. Digitalisering er effektivt, kostnadsbesparende og demokratiserende. Fysisk avstand får mindre betydning. Et stort flertall ønsker å bruke digitale løsninger. Tall fra SSB viser at 99 % bruker

internett, 88 % har fått digital tilgang til egen personlig informasjon lagret av myndigheter, 75 % leverer skattemeldingen digitalt og 70 % har skaffet seg informasjon fra offentlige myndigheters nettsider. Behovet for analoge tjenester avtar og tilgang til bemannet tjenesteyting reduseres. Men mange opplever å stå utenfor. Digitalt utenforskap har store konsekvenser for den enkelte og samfunnet.

«Blir for mange stående utenfor den digitale utviklingen, er det fare for at eksisterende ulikheter i samfunnet forsterkes (...)

Denne ulikheten kan videre forplante seg i lavere nyhetskonsum, deltakelse i offentlig debatt og samfunnsliv, og kan dermed være en trussel mot ytringsfriheten og deltakelse i demokratiet» (IT i praksis, 2022)

Alder, funksjonsnedsettelse, språkbarrierer, manglende kompetanse og erfaring med bruk av digitale løsninger øker risikoen for digitalt utenforskap. Tilsvarende kan sykdom og krevende livssituasjoner, økonomiske vanskeligheter og lav tillit, bety at det er vanskelig eller umulig å bruke digitale løsninger. I Norge er 900 000 over 67 år. Om 20 år vil bortimot en fjerdedel være 67 år eller eldre. Antall personer over 80 år vil mer enn doubles. 820 000 innbyggere har annen språkbakgrunn enn norsk. Tall fra HK-dirs kartlegginger av digital kompetanse viser at 620 000 mangler eller har mangelfulle digitale ferdigheter. DFØs innbyggerundersøkelse indikerer at 20 prosent som er 18 år eller eldre,

har nedsatt funksjonsevne, og om lag 20 prosent finner det vanskelig å bruke kommunale nettbaserte tjenester og forstå hvordan søknadsskjemaer og lignende skal fylles ut.

Digitale fullmaktsløsninger er nøkkelen til å kunne hjelpe – og spare 1,6 milliarder

Tall fra BankID viser at syv av ti 16-åring bruker BankID, ni av ti mellom 65 og 80 bruker BankID, men fra 80-årsalderen faller bruken ganske bratt. Sikker identifikasjon er en forutsetning for digital selvbetjening. Digitale fullmaktsløsninger er avgjørende for de som trenger hjelp av andre. Det kan være personer som er satt under vergemål, en far eller mor som trenger hjelp, barn, utenlandske borgere, mennesker med svake digitale ferdigheter eller innbyggere som ikke ønsker digital kommunikasjon med det offentlige. Det er teknisk mulig å lage en fullmaktsløsning både innbyggere og forvaltningen trenger ved å bruke og videreutvikle komponenter i eksisterende fellesløsninger som ID-porten og Altinn autorisasjon. I tillegg til å skape en enklere hverdag for mange enkeltmennesker, viser våre beregninger at slike fullmaktsløsninger vil gi en samfunnsøkonomisk gevinst i forvaltningen på 1,6 milliarder kroner over ti år.

Bildet er mangfoldig. Vi løser ikke et sammensatt samfunnsproblem med å «fikse brukerne», for eksempel gjennom opplæring. For Digitaliseringsdirektoratet er det heller avgjørende å lage digitale løsninger alle kan bruke. Vi avdekker brudd på regelverket om universell utforming av ikt i mer enn 90 prosent av tilsyn og diskriminerings saker på ikt-området. Dette gjør det vanskelig eller umulig å få tilgang til digitale tjenester for svært mange brukere. Gjennom å innrette tiltak og virkemidler slik at de bidrar til effektiv digitalisering og digital inkludering,

ivaretar vi Digdirs samfunnsoppdrag. Vi har stor kunnskap om brukerbehov gjennom arbeidet med økt brukskvalitet på tvers av offentlig sektor. Vi satser tungt på sammenhengende tjenester og livshendelser med formål om helhetlig informasjon og forenkling. Vi har ansvaret for livshendelsen dødsfall og arv, i samarbeid med private og offentlige aktører. Vi legger grunnlaget for digital selvbetjening gjennom sikre og stabile løsninger på eID-området. Vi håndhever regelverket for universell utforming av ikt i privat og offentlig sektor slik at nettsider og apper skal være tilgjengelige for alle, uavhengig av funksjonsevne og andre brukerforutsetninger. Vi samarbeider aktivt om klart språk i offentlig informasjon og digitale tjenester.

Digdir sitt arbeid har også stor tyngde i regjeringens handlingsplan for strategien digital hele livet, der formålet er å sikre økt digital inkludering. Vi bidrar til dette i alle Digdirs roller, både i arbeidet som premissgiver for digitalisering, som iverksetter av regjeringens digitaliseringspolitikk, som leverandør og forvalter av digitale fellesløsninger og som tilsyn for universell utforming av ikt.

Løsningen på digitalt utenforskap er ikke mindre digitalisering, men bedre digitalisering.

Samarbeid er bærekraft i praksis

Samfunnsoppdraget vårt handler om bærekraft. Bærekraftig digitalisering betyr at vi reduserer sløsing ved å gjenbruke og dele løsninger, data og kunnskap, både nasjonalt og – i økende grad – internasjonalt. Digitalisering reduserer også forskjeller i samfunnet, fordi alle får samme eller bedre kjennskap, nærhet og tilgang til digitale offentlige tjenester, uavhengig av hvor vi bor i landet. Samtidig vet vi at digitalisering har

betydelige negative effekter på miljøet som vi må adressere framover, for eksempel hvor avhengige vi er av råvarer i den digitale transformasjonen. Sammenhengen mellom bærekraft og digitalisering blir et viktig tema framover.

På samme måte som i naturen, må vi forvalte våre felles ressurser på en bærekraftig måte ved å dele, gjenbruke og videreutvikle dem. En av Digdirs hovedoppgaver er å øke bruken av og videreutvikle det nasjonale økosystemet for digital samhandling og tjenesteutvikling slik at det dekker både eksisterende og nye behov. Økosystemet består av grunndataregistre, nasjonale fellesløsninger, tekniske plattformer, arkitektur, prinsipper, standarder og beste praksis. Vi har en rekke nye og lønnsomme funksjoner og løsninger som kan løse felles behov og utfordringer, som fullmaktsløsningen, på listen vi ønsker å realisere sammen med andre.

Jobb nummer 1 er å få offentlige tjenester til å henge sammen

Når brukerne skal gjennomføre en rekke oppgaver som naturlig henger sammen, må kjeden av offentlige digitale tjenester henge sammen. Livshendelsene, som dødsfall og arv eller ny i Norge, er eksempler på slike tjenestekjeder. Det betyr at virksomheter i offentlig og privat sektor må samarbeide, og tenke som brukerne når vi utvikler løsningene. Vi må dele dataene som inngår i livshendelsene på en effektiv og trygg måte. Vi må endre lovene og forskriftene som legger hindringer i veien for å forenkle brukerens opplevelse. Vi må bruke eksisterende fellesløsninger og vi må utvikle nye fellesløsninger og ressurser når det er nødvendig for å løse felles behov. Dette arbeidet vil bli en hovedprioritet for Digdir i flere år framover.

Tittelen på regjeringens digitaliseringsstrategi er *En digital offentlig sektor*. Men hvordan kan offentlig sektor best gi innbyggerne og næringslivet helhetlig informasjon og digital assistanse? I 2023 skal vi, sammen med Skate og de ansvarlige for livshendelsene, finne svaret. Det er et formidabelt samarbeidsprosjekt som utfordrer alle virksomhetene i offentlig sektor, alle departementene og mange fagområder. På mange måter er dette den ultimate testen på hvordan offentlig sektor skal sette brukerne i sentrum – og virksomhetens og våre egne ønsker og preferanser i andre rekke. Det handler om hvordan vi skal nå alle innbyggere og hele næringslivet, og at de vi er til for skal oppleve kommunikasjonen med det offentlige som klar, helhetlig og aktiv. Vi skal gjøre det lett for folk å finne det de trenger, forstå det de finner og få gjort det de skal, ikke som virksomhet, men som offentlig sektor. Digdirs rolle er å lede prosessen og sikre at vi velger klokt og riktig for fremtiden, samtidig som vi bruker byggeklossene vi allerede har tilgjengelig.

Vi kan hjelpe etterlatte og spare 350 millioner i året

Hvert år dør ca. 40 000 personer i Norge. Samtaler med etterlatte og arvinger viser at de opplever tjenestene fra det offentlige som fragmenterte, lite brukervennlige og dårlig koordinert både i forvaltningen og med andre, som finansnæringen. Med digitale løsninger kan vi spare etterlatte for tid, penger og unødvendige bekymringer i en krevende sorgprosess. Digdir har foreslått et fireårig prosjekt og tre konkrete tiltak for å løse flokene som mange etterlatte og bobestyrere møter i oppgjøret etter et dødsfall.

1. En løsning for digitalt dødsbo: Løsningen skal gi arvingene en helhetlig oversikt over oppgaver knyttet til det økonomiske oppgjøret.

2. En digital etterlatteguide: Løsningen samler informasjon fra en rekke kilder for å gi veiledning og sammenhengende informasjon om hvilke oppgaver og plikter etterlatte og arvinger kan få i forbindelse med dødsfallet.
3. Etablere proaktive digitale tjenester: Offentlig sektor skal samarbeide og bruke det vi vet om etterlatte og arvinger og deres behov slik at de får tilpassede tjenester når behovet oppstår. Det skal skje uten at mennesker som står midt i en sorgprosess trenger å ta ansvar for å undersøke, sette i gang og koordinere dette selv.

Gevinsten for etterlatte er åpenbar. De vil slippe en betydelig ekstrabelastning i krevende tider. Men også i kroner og øre er dette smart for det offentliges lommebok. Beregninger viser et rent innsparingspotensial på over 350 millioner kroner hvert år.

Vi må gripe de store mulighetene kunstig intelligens representerer og adressere utfordringene

Kunstig intelligens (KI) vil få stor betydning i arbeidet med å løse samfunnsutfordringer. På sikt vil KI kunne bidra til mer treffsikre og brukertilpassede tjenester, og til å effektivisere drift og arbeidsprosesser. Sammenlignet med andre land har offentlig sektor i Norge kommet langt i digitaliseringen. Det fortrinnet må vi bygge videre på. Framover vil Digdir legge til rette for samarbeid på KI-feltet ved å dele kunnskap og beste praksis. Større virksomheter med egne IT- og analyseavdelinger kan bidra til at også mindre virksomheter kommer i gang med KI-prosjekter.

KI er ikke en ren teknisk utfordring. Det er et tverrfaglig og komplekst fenomen som reiser vanskelige spørsmål. Disse dilemmaene kan vi løse

ved å bygge på de grunnleggende prinsippene som transparens, personvern og føre var-prinsippet, som kan gi Norge et viktig konkurransefortrinn i den globale konkurransen.

For å utnytte potensialet som ligger i kunstig intelligens, trengs tilgang til store datasett med god kvalitet. Datafabrikken og Ressurssenteret for deling av data bidrar til det. Sammen med NORA.ai har Nasjonalt ressurscenter for deling og bruk av data laget en [oversikt over KI-prosjekter i offentlig sektor](#). Oversikten er en del av Digdirs veiledningsmateriale for ansvarlig bruk av KI i offentlig forvaltning. Oversikten er svært etterlengt og vil gjøre det lettere å samarbeide på tvers av offentlig sektor – og bidra til bedre og mer effektive løsninger og en mer åpen offentlig forvaltning om bruk av kunstig intelligens. Oversikten er dynamisk og virksomheter er oppfordret til å melde inn sine KI initiativer. Ressurssenteret er også sekretariat og deltaker i programkomité for [Fagforum for KI i offentlig sektor](#). Det er et medlemsdrevet nettverk for erfaringsutveksling mellom de som jobber med kunstig intelligens i offentlig sektor.

Skate jobber med en sak om utviklingstrekkene innenfor KI og en arbeidsgruppe skal anbefale konkrete tiltak for å sikre ansvarlig bruk av kunstig intelligens i offentlig sektor.

Slik ruster vi Digdir for utfordringene

Det fjerde målet i Digdirs strategi handler om å skape en nytenkende og attraktiv organisasjon. Som organisasjon vet vi at Digdir må ha ansatte med riktig kompetanse og evne til å omstille og tilpasse seg nye rammebetingelser raskt. Skal Digdir lykkes med samfunnsoppdraget vårt, må vi også ha ansatte som forstår at digitalisering er et lagspill. Derfor må

våre medarbeidere med sterk vilje og evne til å samarbeide med andre kollegaer både i og utenfor Digdir. Vi har klare mål, tiltak og planer for å hevde oss i kampen om å beholde, utvikle og få de beste hodene.

Til tross for flere år med pandemi og et 2022 med tøffere rammebetingelser og uvanlig høy turnover i Oslo, viser våre målinger at de som jobber i Digdir er svært engasjerte og motiverte. Våre ansatte tror på samfunnsoppdraget vårt og trives godt. Disse resultatene kommer i stor grad som et resultat av målrettede tiltak for å skape en av de mest attraktive arbeidsplassene i offentlig sektor. Den jobben fortsetter. I 2023 skal vi blant annet

- sikre konkurransedyktig lønn i kritiske stillinger og fagområder, spesielt innenfor teknologi
- utvikle flere sosiale og faglige møteplasser internt for å styrke tilhørighet – også på tvers av lokasjonene
- legge bedre til rette for karriereutvikling og kompetansebygging
- sikre et godt tilbud og sosialt miljø for å ivareta yngre medarbeidere

I 2022 sluttet 17 prosent av lederne i Digdir, inkludert direktøren og flere medlemmer i toppledergruppen. I 2023 får Digdir ny direktør, og vi skal rekruttere flere toppledere og seksjonsledere. Det vil prege organisasjonen og rekrutteringsarbeidet vårt i 2023, men representerer også en stor mulighet for videreutvikling.

Byggingen fortsetter

Digdir er fortsatt i en byggefase etter etableringen i 2020, og vi er ikke i mål med å ta ut synergier vi har kartlagt. Arbeidet fortsetter i 2023. Da

vi lanserte den nye organisasjonsmodellen for Digdir i 2021, etablerte vi flere leveranseområder og produktgrupper som er i ulike faser og krever stor grad av samarbeid på tvers av fag, avdelinger og lokasjoner. Erfaringene og karleggingene våre viser at medarbeidere som samarbeider på tvers av avdelinger og lokasjonene har behov for å møtes jevnlig for å utvikle relasjoner og samhandlingsevne. Mange nyansatte de siste årene har fortsatt ikke møtt sine nærmeste kollegaer fysisk. Digdir har fortsatt ikke – etter å ha eksistert i mer enn tre år – hatt en samling for alle ansatte. Derfor må vi prioritere å møtes i 2023.

Vi må utnytte potensialet premissgiverrollen og virkemidlene våre gir

De fire rollene til Digdir som premissgiver, iverksetter, leverandør og tilsyn, sammen med en kraftpakke av ulike virkemidler, gjør det mulig å ta rollen som spydspiss og katalysator for digitaliseringen av Norge. Standardisering av regelverk, arkitektur, deling av data og tekniske grensesnitt er ett sett virkemidler. Stimulab, Medfinansieringsordningen, StartOff og Digitaliseringsrådet stimulerer og gjør det mulig å utforske nye og bedre løsninger med høy samfunns- og brukernytte. Sikre, tilgjengelige, skalerbare og kostnadseffektive fellesløsninger gjør det mulig å løse felles behov én gang langt raskere og rimeligere enn om kommuner og statlige virksomheter lager egne og konkurrerende løsninger. Med Tilsynet for universell utforming av ikt og satsingen på sammenhengende tjenester i spissen, skaper vi mer brukervennlige tjenester som reduserer det digitale utenforskapet.

Våre samarbeidspartnere og de vi er til for, har klare og høye forventninger til at Digdir ivaretar og styrker rollen som premissgiver. Tøffere tider med strammere rammer krever at vi spisser innsatsen og

benytter våre samlede virkemidler enda mer målrettet for å skape en enklere digital hverdag. Strammere prioriteringer vil ha innvirkning på hvordan vi innretter Digdir i 2023 og vil påvirke hvordan vi jobber innenfor innovasjon, livshendelsene og vårt virkemiddelapparat generelt. For Digdir innebærer det av vi må prioritere strategisk viktige områder hvor vi er med på å sette retning, har virkemidler til å løse floker, kan skape fremdrift og kan bidra til samordnet digitalisering.

Det ligger også i premissgiverrollen vår å gi klare råd om hva som trengs for å lykkes med digitaliseringen. En hovedutfordring i 2023 og de neste årene vil uten tvil bli finansiering både av Digdirs virksomhet, moderniseringen av ID-porten og Altinn og andre digitaliseringstiltak i offentlig sektor. Vi har stor forståelse for trangere tider, men utsiktene for finansiering er mørke og konsekvensene av manglende finansiering klare. Derfor gjentar vi de to rådene til Skate og Digitaliseringsrådet: en: Vi trenger en tydelig satsing på digitale fellesløsninger, og to: Skal vi lykkes med de store internasjonale samfunnsutfordringene som klima og bærekraft, og utvikle tjenester som hindrer utenforskap, må politikerne satse på og prioritere digital transformasjon og fornyelse.

Nøkkelen for å lykkes i tøffere tider er samarbeid. Det er tid for lagspill.

KAPITTEL 6

Årsregnskap

Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) er en bruttobudsjettert virksomhet under Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) og fører regnskap i henhold til kontantprinsippet. Årsregnskapet for 2022 er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra eget departement. Vår vurdering er at årsregnskapet gir et dekkende bilde av Digdirs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter og inntekter.

Ledelsens kommentar til årsregnskapet 2022

Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) er en bruttobudsjettert virksomhet under Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) og fører regnskap i henhold til kontantprinsippet, slik det framgår av prinsippnoten til årsregnskapet.

Bekreftelse

Årsregnskapet for 2022 er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra eget departement. Årsregnskapet vurderes å gi et dekkende bilde av direktoratets disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter og inntekter.

Vesentlige forhold ved årsregnskapet

Digdirs tildelinger på kapittel 540, utgiftssiden, var på 1 116,6 mill. kroner i 2022 jf. oppstillingen for bevilgningsrapportering og note A, noe som er en økning på om lag 24,3 mill. kroner fra 2021. Av bevilgningen i 2022 er 26 mill. kroner tildeling til utvikling og drift av eID for ukrainske flyktninger. Bevilgningen til eID for ukrainske flyktninger er en særskilt tildeling i 2022 der Digdir har ansvaret for gjennomføring av et koordinert opplegg for utstedelse av eID til flyktningene. Korrigert for denne tildelingen, har direktoratet en reduksjon på 0,2 pst i samlede tildelinger fra 2021 til 2022. I tillegg til tildelinger på kapittel 540 har direktoratet hatt merinntekter og belastningsfullmakter fra KDD og Kulturdepartementet (KUD). Samlet tildeling, inkludert belastningsfullmakter og merinntekter utgjorde 1 128,4

mill. kroner. Direktoratet, ved Tilsynet for universell utforming av ikt, har et inntektskrav på 0,1 mill. kroner, men det er ikke i lagt noen tvangsmulkt etter tilsyn i 2022.

Bevilgningsrapportering og brukte fullmakter

Bevilgningsrapporteringen viser at Digdir i 2022 har en mindreutgift på kapittel 540, postene 01 til 71 på om lag 228,6 mill. kroner. I tillegg har direktoratet en merinntekt på kapittel 3540, postene 03 til 86 på om lag 8,5 mill. kroner. Dette medfører at total mindreutgift, hensyntatt merinntekter utgjør om lag 237,1 mill. kroner, noe som er økning på om lag 16,3 mill. kroner fra 2021.

Kapittel 540, post 25 gjelder medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter. Mindreutgiften på post 25, utgjør om lag 200,6 mill. kroner. På post 25 gir Digdir belastningsfullmakter til bruttobudsjetterte virksomheter, mens nettobudsjetterte virksomheter får utbetalt midler. Digdir har gitt om lag 182,8 mill. kroner i belastningsfullmakter til andre statlige virksomheter knyttet til medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter. For 2021 utgjorde avgitte belastningsfullmakter om lag 163,9 mill. kroner. For 2022 er det utgiftsført om lag 149,6 mill. kroner knyttet til belastningsfullmakter på kapittel 540, post 25. Hensyntatt dette er mindreutgiften på post 25 om lag 51 mill. kroner.

Årsaken til mindreutgiften på kapittel 540, post 25 er i hovedsak forskjøvet fremdrift i prosjektene som har mottatt tilsagn og annen

fordeling av tilsagn enn det utbetalingsprofilen legger til grunn. Det er også noe ufordelte midler fra tilsagnsrammer i 2020 og 2022, samt mindreutgifter på avsluttede prosjekter.

Mindreutgifter på kapittel 540, post, 21 og 26 og merutgifter på post 01 og 23, hensyntatt merinntekt på kapittel 3540, post 03 utgjør en mindreutgift på om lag 33,3 mill. kroner, jf. bevilgningsrapporteringen. I hovedsak er mindreutgiftene knyttet til forsinkelse i aktiviteter og prosjekter.

Mindreutgiften på kapittel 540, post 22 korrigeret for mindreinntekten på kapittel 3540, post 05 utgjør om lag 2,1 mill. kroner. Dette skyldes reduserte inntekter for bruk av fellesløsningene.

Merutgiften på kapittel 540, post 29 korrigeret for merinntekt på kapittel 3540, post 07 utgjør om lag 1,2 mill. kroner, og vil bli avregnet tjenesteeierne i 2023.

Overførbart beløp

Mulig overført beløp i form av mindreutgift på kapittel 540, postene 21, 23, 25, 26 og 29 utgjør om lag 85,5 mill. kroner, jf. note B. Beløpene er søkt overført til 2023.

Lønn og sosiale utgifter

Digdir har utbetalt om lag 316,5 mill. kroner til lønn og sosiale ytelser inkl. pensjonskostnader, jf. note 2. Dette er en økning fra 2021 på om lag 11,9 mill. kroner. Lønnsutgiftene fratrukket sykepenger og refusjon utgjør 36,8 pst av driftsutgifter i 2022.

Mellomværende

Mellomværende med statskassen utgjorde ved årets slutt om lag 21 mill. kroner. Dette er en økning fra 2021 på om lag 8,6 mill. kroner. Posten består i hovedsak av skyldig skattetrekk og avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse.

Revisjon

Digdir er et statlig forvaltningsorgan. Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for Digdir. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert pr. d.d. Revisjonsberetningen publiseres på direktoratets nettsider innen 1. mai. Dersom revisjonsberetningen ikke foreligger innen denne fristen vil beretningen publiseres så snart den foreligger.

Frode Danielsen

Konstituert direktør

Prinsippnote årsregnskapet

Årsregnskap for Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

1. Regnskapet følger kalenderåret.
2. Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
3. Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
4. Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "**Netto rapportert til bevilgningsregnskapet**" er lik i begge oppstillingene.

Digdir er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter

tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av

virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorapporteringen

Oppstillingen av artskontorapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorapporteringen viser regnskapstall Digdir har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Digdir har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Regnskapstall i bevilgnings- og artskontorapportering med noter viser regnskapstall rapportert til statsregnskapet. I tillegg viser noten til artskontorapporteringen **Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen** bokførte tall fra Digdirs kontospesifikasjon i kolonnen **Spesifisering av bokført avregning med statskassen**. Notene viser forskjellen mellom beløp virksomheten har bokført på eiendels- og gjeldskontoer i virksomhetens kontospesifikasjon (herunder saldo på kunde- og leverandørreskontro) og beløp Digdir har rapportert som fordringer og gjeld til statsregnskapet og som inngår i mellomværendet med statskassen.

Digdir har innrettet bokføringen slik at den følger kravene i bestemmelser om økonomistyring i staten. Dette innebærer at alle opplysninger om transaksjoner og andre regnskapsmessige disposisjoner som er nødvendige for å utarbeide pliktig regnskapsrapportering, jf.

bestemmelsene punkt 3.3.2, og spesifikasjon av pliktig regnskapsrapportering, jf. bestemmelsene punkt 4.4.3, er bokført. Bestemmelsene krever blant annet utarbeiding av kundespesifikasjon og leverandørspesifikasjon. Dette medfører at salgs- og kjøpstransaksjoner bokføres i kontospesifikasjonen på et tidligere tidspunkt enn de rapporteres til statsregnskapet, og innebærer kundefordringer og leverandørgjeld i kontospesifikasjonen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2022

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2022	Merutgift (-) og mindreutgift
540	Digitaliseringsdirektoratet	01	Driftsutgifter	A, B	135 830 000	137 078 864	-1 248 864
540	Digitaliseringsdirektoratet	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres	A, B	78 236 000	60 613 156	17 622 844
540	Digitaliseringsdirektoratet	22	Bruk av nasjonale fellesløsninger	A, B	163 300 000	158 038 044	5 261 956
540	Digitaliseringsdirektoratet	23	Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, kan overføres	A, B	339 372 000	340 315 033	-943 033
540	Digitaliseringsdirektoratet	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringprosjekter, kan overføres	A, B	215 635 000	15 004 139	200 630 861
540	Digitaliseringsdirektoratet	26	StimuLab, kan overføres	A, B	22 029 000	13 966 939	8 062 061
540	Digitaliseringsdirektoratet	27	Tilsyn for universell utforming av IKT, kan overføres	A, B	26 712 000	26 712 000	0
540	Digitaliseringsdirektoratet	29	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn, kan overføres	A, B	134 600 000	135 365 191	-765 191
540	Digitaliseringsdirektoratet	71	IT-standardisering	A, B	859 000	859 000	0
352	Nedsatt funksjonsevne (Belastningsfullmakt)	71	Tiltak for universell utforming og økt tilgjengelighet	B	-	1 000 000	
541	IT- og ekompolitikk (Belastningsfullmakt)	22	Utvikling, gjennomføring og samordning av IT-og ekompolitikken, kan overføres, kan nyttes under post 70	B	-	2 400 000	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Nettoordning for mva i staten		-	75 427 974	
Sum utgiftsført					1 116 573 000	966 780 340	228 620 634

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2022	Merinntekt og mindreinntekt(-)
3540	Digitaliseringsdirektoratet	03	Diverse inntekter		2 285 000	12 090 705	9 805 705
3540	Digitaliseringsdirektoratet	05	Bruk av nasjonale fellesløsninger		163 300 000	160 133 790	-3 166 210
3540	Digitaliseringsdirektoratet	07	Tjenesteeierfinansiert drift av Altinn		134 600 000	136 518 472	1 918 472
3540	Digitaliseringsdirektoratet	86	Tvangsmulkt *	B	100 000	0	-100 000
5309	Tilfeldige inntekter	29	Tilfeldige inntekter, ymse		-	455 472	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		-	31 721 092	
Sum inntektsført					300 285 000	340 919 532	8 457 968
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						625 860 808	
Kapitalkontoer							
60090701	Norges Bank KK /innbetalinger					312 717 279	
60090702	Norges Bank KK/utbetalinger					-929 939 376	
715006	Endring i mellomværende med statskassen					-8 638 712	
Sum rapportert						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)							
					2022	2021	Endring
715006	Mellomværende med statskassen				-21 043 311	-12 404 599	-8 638 712
* Tvangsmulkt, se note 7							

Note A: Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
54001	1 362 000	134 468 000	135 830 000
54021	10 066 000	68 170 000	78 236 000
54022	-	163 300 000	163 300 000
54023	4 623 000	334 749 000	339 372 000
54025	91 964 000	123 671 000	215 635 000
54026	997 000	21 032 000	22 029 000
54027	712 000	26 000 000	26 712 000
54029	-	134 600 000	134 600 000
54071	-	859 000	859 000
	109 724 000	1 006 849 000	1 116 573 000

Note B: Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Inn- sparinger (-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
54001		-1 248 864		-1 248 864	1 248 864			0	6 723 400	0
54021	Kan overføres	17 622 844		17 622 844	6 426 045			24 048 889		24 048 889
54022		5 261 956		5 261 956	-3 166 210			-		
54023	Kan overføres	-943 033		-943 033	2 130 796			1 187 763		1 187 763
54025	Kan overføres	200 630 861	-149 618 073	51 012 787				51 012 787		51 012 787
54026	Kan overføres	8 062 061		8 062 061				8 062 061		8 062 061
54027	Kan overføres	0		0				0		0
54029	Kan overføres	-765 191		-765 191	1 918 472			1 153 282		1 153 282
54071		0		0				-		

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastningsfullmakter (+)	Merinntekt og mindreinntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakter
354086		-100 000	-100 000

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter

Digdir har i 2022 mottatt belastningsfullmakter på totalt 3,4 mill. kroner fra henholdsvis KDD på 2,4 mill. kroner og KUD på 1 mill. kroner. Digdir har benyttet 3,4 mill. kroner av mottatte belastningsfullmakter.

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre)

Digdir har gitt belastningsfullmakter til 26 statlige virksomheter på kapittel 540, post 25 Medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter. Fullmaktene utgjorde om lag 182,8 mill. kroner, hvor virksomhetene har benyttet seg av om lag 149,6 mill. kroner av fullmaktene. Digdir har gitt Skatteetaten en belastningsfullmakt på kapittel 3540, post 86 for inntektsføring av tvangsmulkt, som kan bli ilagt av Digdir ved Tilsynet for universell utforming av ikt. For 2022 er det ikke utstedt tvangsmulkt.

Tilsagnsfullmakter

Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter har i 2022 hatt en tilsagnsfullmakt slik at samlet ramme for nye tilsagn og tidligere pådratt ansvar kan utgjøre inntil 115,6 mill. kroner. Tilsagnsfullmakten i tildelingsbrevet 2022 utgjorde 163 mill. kroner, men ble i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2022 redusert med 47,7 mill. kroner til 115,6 mill. kroner, jf. supplerende tildelingsbrev 2022 nr. 3. Samlet tilsagn per 31.12.2022 utgjør 124,4 mill. kroner for 2023 og 2024. Når det gjelder

kapittel 540, post 25 vil Digdir ha dekning for fremtidige forpliktelser for tilsagnsrammen 2021 og 2022 gjennom overførte midler fra 2021 og 2022 samt bevilgning i 2023 og 2024.

Stikkordet «kan overføres»

Digdirs bevilgning på kapittel 540, postene 21, 23, 25, 26, 27 og 29 er gitt med stikkordet «kan overføres», jf. note B. Beløpet kommer fra tildelinger gitt innenfor de to siste budsjettår og Digdir lar beløpet inngå som del av mulig overført beløp.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Digdir har fullmakt til å overskride driftsbevilgning under kapittel 540 mot tilsvarende merinntekter på kapittel 3540, jf. romertallsvedtak II Merinntektsfullmakter, jf. Innst. 16 S (2021–2022) vedtatt 16. desember 2021.

Utgiftsbevilgninger på kapittel 540, post 01, 21 og 23 har merinntektsfullmakt mot kapittel 3540, post 03. Inntektene er derfor fordelt mot disse utgiftspostene.

- Merinntekt på kapittel 3540, post 03 mot kapittel 540, post 01 utgjør om lag 1,3 mill. kroner og er i hovedsak knyttet til refusjon fra gårdeier i forbindelse med nye lokaler på Økern Portal.
- Merinntekt på kapittel 3540, post 03 mot kapittel 540, post 21 utgjør om lag 6,4 mill. kroner, og er i hovedsak knyttet til prosjekt nordisk-baltisk samarbeid The Nordic-Baltic eID Project (Nobid), for aktiviteter

i 2022 og 2023.

- Merinntekt på kapittel 3540, post 03 mot kapittel 540, post 23 utgjør om lag 2,1 mill. kroner, og er i hovedsak knyttet til et samarbeidsprosjekt mellom flere tjenesteeiere, inntekter fra Oslo kommune for bruk av elnnsyn samt tjenesteutvikling bestilt av tjenesteeierne

Utgiftsbevilgning på kapittel 540, post 22 har merinntektsfullmakt mot kapittel 3540, post 05. Mindreinntekten på om lag 3,2 mill. kroner skyldes lavere åpningsgrad av brev i den digitale postkassen. I tillegg er det reduserte inntekter da færre kunder utenfor statens nettoføringsordning, enn estimert, tok i bruk ID-porten.

Utgiftsbevilgning på kapittel 0540, post 27 har merinntektsfullmakt mot kapittel 3540, post 04. Ingen merinntekter for 2022.

Utgiftsbevilgning på kapittel 540, post 29 har merinntektsfullmakt mot kapittel 3540, post 07. Merinntekten utgjør om lag 1,9 mill. kroner og er inntekter knyttet økt bruk av SMS-varsling, andre driftsmessige endringer og generell økning i bruk av Altinn-plattformen.

Mulig overført beløp

Mindreutgift inkludert merinntekt på kapittel 540, post 21 utgjør om lag 24 mill. kroner og er søkt overført.

Merutgift inkludert merinntekt på kapittel 540, post 23 utgjør om lag 1,2 mill. kroner og er søkt overført.

Ubrukt bevilgning på kapittel 540, post 25 utgjør om lag 51 mill. kroner og er søkt overført.

Ubrukt bevilgning på kapittel 540, post 26 utgjør om lag 8,1 mill. kroner og er søkt overført.

Merutgift inkludert merinntekt på kap. 540, post 29 utgjør om lag 1,2 mill. kroner og er søkt overført. Mindreutgiften vil i henhold til samarbeidsavtalen bli avregnet tjenesteeierne i 2023 som avregning mellom kapittel 540, post 29 og kapittel 3540, post 07.

Oppstilling av artskontorapporteringen 31.12.2022			
	Note	2022	2021
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetalinger fra gebyrer	1	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	1	0	337 976
Salgs- og leieinnbetalinger	1	308 742 968	277 361 918
Andre innbetalinger	1	0	0
Sum innbetalinger fra drift		308 742 968	277 699 893
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetalinger til lønn	2	316 480 221	304 621 752
Andre utbetalinger til drift	3	543 157 268	532 106 393
Sum utbetalinger til drift		859 637 489	836 728 145
Netto rapporterte driftsutgifter		550 894 521	559 028 251
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Innbetaling av finansinntekter	4	0	407
Sum investerings- og finansinntekter		0	407
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet			
Utbetaling til investeringer	5	7 621 524	8 346 383
Utbetaling til kjøp av aksjer	5	0	0
Utbetaling av finansutgifter	4	4 003	3 858
Sum investerings- og finansutgifter		7 625 527	8 350 241
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		7 625 527	8 349 834

	Note	2022	2021
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Utbetalinger av tilskudd og stønader	7	24 089 350	46 842 330
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		24 089 350	46 842 330
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler			
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)		455 472	432 517
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)		31 721 092	30 163 107
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)		75 427 974	79 297 719
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler		43 251 410	48 702 094
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet		625 860 808	662 922 510
Oversikt over mellomværende med statskassen			
Eiendeler og gjeld		2022	2021
Fordringer på ansatte		285 490	67 787
Kontanter		0	0
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank		0	0
Skyldig skattetrekk og andre trekk		-13 826 783	-12 032 282
Skyldige offentlige avgifter		-456 886	-441 844
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse*		-7 091 391	0
Mottatte forskuddsbetalinger		0	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m)		46 259	1 740
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger		0	0
Sum mellomværende med statskassen	8	-21 043 311	-12 404 599

* I forbindelse med omleggingen av pensjonspremiemodellen til SPK i 2022, ble også faktureringen fra SPK lagt om. I 2021 hadde faktura for pensjonspremie for 6. termin betalingsfrist i desember, mens pensjonspremie for 6. termin i 2022 ble fakturert i desember med betalingsfrist i januar 2023. Pensjonsutgiften etter omleggingen av pensjonspremiemodellen skal fremdeles være lik fakturert pensjonspremie fra SPK. Balansekontoe koblet mot mellomværende med statskassen benyttes for å utgiftsføre terminfaktura for 6. termin 2022 og eventuell tilleggsfaktura fra SPK, selv om disse ikke er betalt i 2022, jf. henholdsvis rundskriv R-118 Regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter og rundskriv R-8/2022.

Note 1 Innbetalinger fra drift

	31.12.2022	31.12.2021
Innbetalinger fra gebyrer		
Sum innbetalinger fra gebyrer	0	0
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra EU	0	337 976
Sum innbetalinger fra tilskudd og overføringer	0	337 976
Salgs- og leieinnbetalinger		
Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri	108 907	90 000
Eksterne refusjonsinntekter	170 533 319	152 426 975
Tjenesteutvikling Altinn og IF *	382 270	252 156
Videreutvikling av Altinn-løsningen og Datakataloger	1 200 000	1 334 733
Drift og forvaltning Altinn TE-finansiert **	115 317 073	102 804 123
Driftsmessige endringer TE-finansiert	2 559 417	4 917 347
SMS-varsling Altinn TE-finansiert	18 641 982	15 536 584
Sum salgs- og leieinnbetalinger	308 742 968	277 361 918
Andre innbetalinger		
Sum andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	308 742 968	277 699 893

* IF = Informasjonsforvaltning

** TE = Tjenesteieier

Innbetalinger fra drift går opp med om lag 31,4 mill. kroner fra 2021 til 2022.

Eksterne refusjonsinntekter øker med om lag 18,1 mill. kroner mellom 2021 og 2022, og skyldes i hovedsak fellesløsningene. Endret bruk og økte priser på nye avtaler med ny eID-leverandør og generell prisvekst er årsaken til økning i inntekter.

Inntekter på tjenesteutvikling Altinn og IF og påfølgende kontoer øker med om lag 13,3 mill. kroner og er knyttet til bruken av Altinn. Drift, driftsrealtert applikasjonsforvaltning og spesifikk tjenesteutvikling finansiert av tjenesteiere inngår i disse postene. Årsaken til økningen i inntekter er økt bruk av SMS-varsling og generell økning i bruk av Altinn-plattformen.

Note 2 Utbetalinger til lønn		
	31.12.2022	31.12.2021
Lønn	270 665 420	250 642 895
Arbeidsgiveravgift	31 721 092	30 163 107
Pensjonsutgifter*	21 115 122	27 862 954
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-11 189 101	-8 716 129
Andre ytelser	4 167 688	4 668 925
Sum utbetalinger til lønn	316 480 221	304 621 752
Antall utførte årsverk**:	326	311
<p>* Pensjoner utgiftsføres i artskontorrapporteringen. Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2022 8,54 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2022 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2021 benyttet Digidir en forenklet modell for premiebetaling, noe som innebar betaling av en fast premiesats for arbeidsgiverandelen på 12 prosent.</p> <p>Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler alle statlige virksomheter en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.</p> <p>På bakgrunn av ny premiemodell fra SPK ble Digidirs bevilgning i 2022 redusert med om lag 4 mill. kroner knyttet til pensjon.</p> <p>**Beregningen av antall utførte årsverk er i tråd med veileder for årsrapport jf. PM-2019-13: Definisjon av utførte årsverk - Lovdata.</p> <p>Lønn til Digidirs direktør utgjorde 1 524 969 kroner, inklusive feriepenger, eksklusive pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift. I tillegg kommer naturalytelser som dekning av elektronisk kommunikasjon og fri avis. Direktøren omfattes av samme pensjonsordning som statens øvrige ansatte.</p>		

Note 3 Andre utbetalinger til drift

	31.12.2022	31.12.2021
Husleie	32 202 413	40 248 325
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	0	9 129
Andre utgifter til drift av eiendom og lokaler	4 790 772	4 121 661
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	83 325	224 526
Mindre utstysanskaffelser	29 428 404	20 340 899
Leie av maskiner, inventar og lignende	1 529 571	3 759 438
Kjøp av konsulenttjenester	129 485 659	174 224 476
Kjøp av andre fremmede tjenester	305 310 926	256 351 267
Reiser og diett	11 135 244	3 717 274
Øvrige driftsutgifter	29 190 954	29 109 397
Sum andre utbetalinger til drift	543 157 268	532 106 393

Sum andre utbetalinger til drift, øker med ca. 11,1 mill. kroner fra 2021 til 2022.

Utgifter til husleie inneholdt i 2021 om lag 11,3 mill. kroner i utkjøp av husleieavtale for kontorplasser i Oslo, nærmere bestemt i Grev Wedels plass 9. Korrigert for utkjøpet øker de reelle husleiekostnadene for Digidirs kontorplasser med om lag 3,3 mill. kroner. Økningen skyldes forskyvning av kostnader mellom årene og prisøkning.

Mindre utstysanskaffelser øker med 9,1 mill. kroner og er i hovedsak knyttet til lisenskostnader for fellesløsningene og Altinn. Om lag 7,8 mill. kroner skyldes økte driftskostnader for Altinn plattformen, hvorav om lag 5,7 mill. kr blir viderefakturert tjenesteeierne. For fellesløsningene er kostnadsøkningene ca 2,3 mill. kroner og er i hovedsak knyttet til arbeidet med modernisering av plattformen for fellesløsningene, som krever ny type programvare og tilhørende lisenser.

For å skille mellom brukertølte tredjepartskostnader til fellesløsningen og konsulenttjenester er bokføring av sms-kostnader og pinkodebrev minID i 2022 skilt ut fra kjøp av konsulenttjenester til kjøp av andre fremmede tjenester. Endringen gjør at kjøp av konsulenttjenester må sees i sammenheng med kjøp av andre fremmedtjenester for å få sammenlignbare tall mellom årene. Netto øker disse kontoene med om lag 1,0 prosent mellom 2021 og 2022, noe som utgjør om lag 4,2 mill. kroner.

Kostnader knyttet til reise øker med om lag 7,4 mill. kroner mellom 2021 og 2022. I 2021 var det fortsatt restriksjoner knyttet til korona pandemien noe som gjorde at reiseaktiviteten var lav. Det har ikke vært restriksjoner i 2022 og reiseaktiviteten er tilbake på nivået før korona.

Note 4 Finansinntekter og finansutgifter

	31.12.2022	31.12.2021
Innbetaling av finansinntekter		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst	0	407
Annen finansinntekt	0	0
Sum innbetaling av finansinntekter	0	407
	31.12.2022	31.12.2021
Utbetaling av finansutgifter		
Renteutgifter	4 003	3 858
Valutatap	0	0
Annen finansutgift	0	0
Sum utbetaling av finansutgifter	4 003	3 858

Note 5 Utbetaling til investeringer og kjøp av aksjer

	31.12.2022	31.12.2021
Utbetaling til investeringer		
Immaterielle eiendeler og lignende	2 939 590	1 331 460
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	0	0
Infrastruktureiendeler	0	0
Maskiner og transportmidler	0	0
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4 681 933	7 014 923
Sum utbetaling til investeringer	7 621 524	8 346 383
	31.12.2022	31.12.2021
Utbetaling til kjøp av aksjer		
Kapitalinnskudd	0	0
Obligasjoner	0	0
Investeringer i aksjer og andeler	0	0
Sum utbetaling til kjøp av aksjer	0	0

Inneholder kostnader til investeringer hovedsaklig knyttet til lisenser, inventar, video- og datautstyr. Samlet går forbruket til investeringer i 2022 ned med om lag 0,72 mill. kroner fra 2021. Dette skyldes i hovedsak at vi i 2021 hadde ekstraordinære kostnader knyttet til kjøp av inventar, videoutstyr og datamaskiner i forbindelse med at Digdir hadde tatt i bruk nye kontorplasser i Oslo og Brønnøysund i slutten av 2020.

Note 6 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2022	31.12.2021
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0

Digdir ved Tilsyn for utforming av ikt har etablert en samarbeidsavtale med Skatteetaten om utstedelse og innkreving av tvangsmulkt. I 2022 er det ikke fattet vedtak om tvangsmulkt. Dersom tvangsmulkt hadde vært innkrevd ville den som følge av avtalen med Skatteetaten uansett ikke ha framkommet av direktoratets regnskap.

Note 7 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2022	31.12.2021
Tilskudd til ideelle organisasjoner	859 000	837 000
Tilskudd til statsforvaltningen	23 230 350	46 005 330
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	24 089 350	46 842 330

Tilskudd til ideelle organisasjoner er tilskudd som utbetales til Standard Norge for å støtte deres arbeid med IT-standardisering generelt og oppfølgingsarbeidet innenfor IT-sikkerhetsstandardisering, samt bidra til kompetanseoverføring mellom Standard Norge og forvaltningen. Tilskudd til statsforvaltningen er utbetaling av tilsagn i StimuLab- og medfinansieringsordningen til nettobudsjetterte virksomheter. For medfinansieringsordningen kommer i tillegg forbruk på belastningsfullmakter som for 2022 utgjorde 149,6 mill. kroner mot 112,8 mill. kroner i 2021. Virksomhetenes bruk av belastningsfullmakter i medfinansieringsordningen framkommer ikke av Digdirs regnskap. En endring fra 2021 til 2022 gjør at kostnader knyttet til tilsagn til Digdir i 2021 er bokført som tilskudd til statsforvaltningen, mens beløpet i 2022 er bokført på samme måte som om det skulle vært en belastningsfullmakt slik at riktige kontoer framkommer av statsregnskapet.

Note 8 Del A Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2022	31.12.2022	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	4 122 062	0	4 122 062
Andre fordringer	287 174	285 490	1 684
Bankinnskudd, kontanter og lignende	0	0	0
Sum	4 409 236	285 490	4 123 746
Langsiktig gjeld			
Annen langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-11 922 014	0	-11 922 014
Skyldig skattetrekk	-13 826 783	-13 826 783	0
Skyldige offentlige avgifter	-451 336	-456 886	5 550
Annen kortsiktig gjeld	-4 458 119	-7 045 132	2 587 013
Sum	-30 658 252	-21 328 801	-9 329 452
Sum	-26 249 017	-21 043 311	-5 205 706

Forskjell mellom bokført og rapportert annen kortsiktig gjeld er på er 2 587 013 kroner. Både bokført og rapportert annen kortsiktig gjeld inneholder 46 259 kroner i negativ netto (for mye utbetalt lønn). Resterende bokført annen kortsiktig gjeld inneholder periodisering av fakturaer med bilagsdato i 2022 bokført i 2023 på 4 504 378 kroner. Resterende rapportert annen kortsiktig gjeld inneholder skyldig pensjonspremie, for 6. termin 2022 på 7 091 391 kroner.

Gull til Digdir for beste digitale årsrapport 2021

Digdir vant Farmandprisen i kategorien «Beste digitale årsrapport» for 2022. – Et resultat av godt samarbeid på tvers i organisasjonen vår, sier kommunikasjonsdirektør Onar Aanestad og fungerende avdelingsdirektør for virksomhetsstyring Gjertrud Eliassen.

Farmandprisen (Beste årsrapport) er Norges mest prestisjefylte årsrapportpris og har vært delt ut hvert år siden etableringen i 1955.

Juryen skriver:

Digitaliseringsdirektoratet går til topps i årets Farmand-konkurranse med en gjennomarbeidet og meget solid digital årsrapport! Interessante tekster i kombinasjon med bilder, illustrasjoner og informative videoer bidrar til økt leselest. En tydelig og oversiktlig (meny) struktur gjør det også enklere for brukerne å finne frem til ønsket informasjon. Selv om det fortsatt er et forbedringspotensial, er det samlet sett ingen tvil om at nettrapporten gir leseren en betydelig merverdi i forhold til en tradisjonell papir- eller pdf-rapport.

Prestisjepris til StartOff

StartOff ble tildelt European Innovation Procurement Award. Prisen er et resultat av at StartOff har utviklet en ny og enkel modell for raske utviklingsprosjekter som har resultert i at sju av åtte fullførte prosjekter er videreførte.

StartOff er et samarbeid mellom

- Leverandørutviklingsprogrammet (LUP)
- Digitaliseringsdirektoratet
- Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)

Oppstartsselskaper kan ofte sitte på den innovative løsningen som svarer på et offentlig behov. StartOff kobler oppdragsgiver og startups sammen og følger partene gjennom hele innkjøpsprosessen.

Saman for ein
enklare digital
kvardag

Digitaliseringsdirektoratet

Org.nr. 991 825 827
Postboks 1382 Vika, 0114 OSLO
E-post: postmottak@digdir.no
www.digdir.no

Besøksadressar

Lørenfaret 1C, 0580 Oslo
Skrivarvegen 2, 6863 Leikanger
Havnegata 48, 8900 Brønnøysund